

Elverum kontrollutvalg 2019 - 2023

Dato: 28.01.2022 09:00

Sted: Sørskogbygda

Notat:

Eventuelle forfall meldes sekretæren på mobil evt.

på e-post .

Varamedlemmer skal ikke møte uten særskilt innkalling.

<Sted> 20.01.2022

For leder i Elverum kontrollutvalg 2019 - 2023, Ole Kristian Solberg

Saksliste

Saker til behandling

1/22 Sak EI-1/22 Godkjenning av innkalling/sakliste	3
2/22 Sak EI-2/22 Godkjenning av protokoll	4
3/22 Sak EI-3/22 Orientering fra daglig leder KF Elverum kommuneskoger	21
4/22 Sak EI-4/22 Orientering fra kommunedirektøren	22
5/22 Sak EI-5/22 Benchmarking - Revisjon Øst IKS	23
6/22 Sak EI-6/22 Statusrapport revisjon 2. halvår 2021	24
7/22 Sak EI-7/22 Interimrapport regnskapsrevisjon, regnskapsåret 2021	30
8/22 Sak EI-8/22 Kontrollutvalgets årsplan - 2022	35
9/22 Sak EI-9/22 Vurdering av oppdragsansvarlig regnskapsrevisors (RR) uavhengighet	45
10/22 Sak EI-10/22 Vurdering av oppdragsansvarlig forvaltningsrevisors (FR) uavhengighet	50
11/22 Sak EI-11/22 Vurdering av KU's påseansvar for regnskaps- og forvaltningsrevisjon for 2021	54
12/22 Sak EI-12/22 Bestilling av prosjektplan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon iht. Plan for forvaltningsrevisjon 2020-2023	59
13/22 Sak EI-13/22 Bestilling av prosjektplan for gjennomføring av eierskapskontroll iht. Plan for eierskapskontroll 2020-2023	92
14/22 Sak EI-14/22 Kontrollutvalgets egnevaluering 2021	112
15/22 Sak EI-15/22 Eventuelt	113
16/22 Sak EI-16/22 Referater, orienteringer og diskusjoner	114
17/22 Sak EI-17/22 Referatsaker	122

Arkivsak-dok. 21/00139-5
Saksbehandler Gunvor Kristin Moe

Saksgang
Elverum kontrollutvalg 2019 - 2023

Møtedato
28.01.2022

SAK EL-1/22 GODKJENNING AV INNKALLING/SAKLISTE

Forslag til vedtak/innstilling:

Innkalling og sakliste godkjennes

Vedlegg:

Skriv inn vedlegg her

Saksframstilling:

Arkivsak-dok. 21/00139-6
Saksbehandler Gunvor Kristin Moe

Saksgang

Møtedato

Elverum kontrollutvalg 2019 - 2023

28.01.2022

SAK EL-2/22 GODKJENNING AV PROTOKOLL

Forslag til vedtak/innstilling:

Protokoll fra 26.11.21 godkjennes

Vedlegg:

Protokoll 26.11.21

Saksframstilling:

MØTEPROTOKOLL

Elverum kontrollutvalg 2019 - 2023

Dato: 26.11.21 kl. 09.00 -
Sted: Folkvang, Sørskogbygda
Arkivsak: 21/00005

Tilstede: Jan Eirik Krey (H)
 Siv Lena Birkheim (H)
 Britt Weium (A)

**Møtende
 varamedlemmer:** Stein Erik Nyberg
 Jane Odden

Forfall: Rune Rindalsholt (FRP)
 Ole Kristian Solberg (SP)

Andre: Kommunedirektør Kristian Trengereid til sak 52/21
 Revisjon Øst IKS til sakene 54-55/21

Protokollfører: Sekretariatsleder Anne Haug

SAKSKART			Side
Saker til behandling			
50/21	21/00139-1	Sak EI-50/21 - Godkjenning av innkalling/sakliste	
51/21	21/00139-2	Sak EI-51/21 Godkjenning av protokoll	
52/21	21/00039-7	Sal EI-52/21 Orientering fra kommunedirektør	
53/21	21/00033-9	Sak EI-53/21 NKRF "Kontrollutvalgskonferanse Gardermoen"	
54/21	21/00147-1	Sak EI-54/21 Eierskapskontroll Elverum Vekst AS og Ydalir Boligutvikling AS	
55/21	21/00129-5	Sak EI-55/21 Plan for forenklet etterlevelseskontroll	
56/21	21/00029-2	Sak EI-56/21 Kontrollutvalgets årsplan - 2022	
57/21	21/00041-14	Sak EI-57/21 Referater, orienteringer og diskusjoner	13

58/21	21/00033-10	Sak EI-58/21 Eventuelt	
59/21	21/00041-15	Sak EI-59/21 Referatsaker	

Det var ingen merknader til innkallingen eller sakslisten.

UNDERSKRIFTER:	
Vi bekrefter at møteboken, som vi har signert, er ført i samsvar med det som ble bestemt på møtet.	
_____	_____
_____	_____
_____	_____

UTSKRIFTER:
Møtebok er sendt til: Kontrollutvalget, ordfører, kommunedirektør/rådmann, Revisjon Øst IKS. Innkallinger og møtebøker ligger også på www.konsek-ost.no under hvert kontrollutvalg/ «Møter».

Saker til behandling

50/21 Sak EI-50/21 - Godkjenning av innkalling/sakliste

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Elverum kontrollutvalg 2019 - 2023	26.11.2021	50/21

Forslag til vedtak/innstilling:

Innkalling/sakliste godkjennes.

Saksframstilling:

Møtebehandling

Votering

Det var ingen andre forslag til vedtak. Vedtaket var enstemmig.

Vedtak

Innkalling/sakliste godkjennes.

[Lagre]

51/21 Sak EI-51/21 Godkjenning av protokoll

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Elverum kontrollutvalg 2019 - 2023	26.11.2021	51/21

Forslag til vedtak/innstilling:

Protokoll fra 22.10.21 godkjennes.

Saksframstilling:

Møtebehandling

Votering

Det var ingen andre forslag til vedtak. Vedtaket var enstemmig.

Vedtak

Protokoll fra 22.10.21 godkjennes.

[Lagre]

52/21 Sal EI-52/21 Orientering fra kommunedirektør

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Elverum kontrollutvalg 2019 - 2023	26.11.2021	52/21

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar kommunedirektørens redegjørelse til orientering.

Saksframstilling:

Sekretær har skrevet følgende mail til kommunedirektøren:

I kontrollutvalgets vedtatte årsplan står det følgende:

Faste rapporteringer til kontrollutvalget fra kommunedirektør:

- *Økonomirapportering.*
- *Rapporter fra andre tilsynsorganer og kommunens svar/oppfølging.*
- ***Rapportering om kommunedirektørens oppfølging av kommunestyresaker (halvårlig)***
- *Rapportering av sykefravær, anmeldelser, varslinger og eventuelle mottatte tilsynssaker.*

Punktet som er uthevet har ikke vært fast i kontrollutvalget, men vi ønsker for ettertiden også å sette fokus på det. Dette har de fast i alle kommuner i Glåmdalsregionen og vi ønsker å innføre det samme i våre 5 samarbeidskommuner. Det er først og fremst saker som er relevant for kontrollutvalget. I og med at dette er nytt kan det diskuteres i møtet hvordan kontrollutvalget ønsker rapporteringen.

Mailutvekslingen mellom kommunedirektør og sekretær ble videresendt til kontrollutvalgets medlemmer onsdag 10.11. Svaret fra kommunedirektøren inneholder punkter der han beskriver hvor disse rapporteringene er å finne.

Når det gjelder kulepunkt 3 har kommunen en grundig orientering om oppfølging av politiske vedtak i eget kapittel i tertialrapport. Han anmoder videre at kontrollutvalget leser side 13, 14 og 15 i siste tertialrapport. Kommunestyret hadde ingen innvendinger til det kapittelet. Kontrollutvalget kan ta det som utgangspunkt for drøfting av kulepunkt 3. Når det gjelder kulepunkt 2 så viser han også til tertialrapport side 9 og 10. Han har dette som utgangspunkt i sin orientering, dette er status pr 30.4. og 31.8. Dette er rapportering til kommunestyret, og derigjennom til kontrollutvalget når det gjelder punkt 2 og 3.

Kommunedirektøren viser også til dokumentet «Handlings- og økonomiplan 2022 – 2025 med virksomhetsplan og årsbudsjett for 2022, side 47 – 49, som ligger ute på kommunens hjemmeside. Her vises det til egenkontroll, ekstern kontroll og kommunens årshjul for styring.

Kommunedirektør og kontrollutvalget bør i dagens møte diskutere, og bli enige om, hvilke rapporteringer kontrollutvalget skal be om for ettertiden.

Det er også notert at kontrollutvalget skal etterspørre oppdatert eierskapsmelding, men en ser på kommunens hjemmeside at den er revidert 18.november 2020.

Møtebehandling:

Økonomi – månedsrapportering:

- vi sliter med å få tak i fastleger
- skatteinntang – ved utgangen av oktober 21,7 mill i merinntekter

Tilsyn

- åpning av en tilsynssak tilknyttet psykisk helse
- avgjørelse av tilsynssaker innen rus og psykiatri og barnevern, brudd på lovkrav

Oppfølging av politiske vedtak – rapportering lagt frem

Sykefravær – gjennomsnitt for kommunen 9,23 %

Anmeldelser – ikke mottatt noen. Kommunen anmelder flere forhold gjennom året, vold/trusler mot ansatte, hærverk – kommunedirektøren har fullmakt til å anmelde. Det aller meste blir imidlertid henlagt.

Varslinger – rutiner, ikke eksternt varslingsmottak. God dialog med tillitsvalgte. Ny sak de siste dager der det hevdes at det foreligger fryktkultur i kommunen. Kommunedirektøren sier de jobber med dette – ikke noe de har fanget opp fra noen andre, verken fra ansatte eller tillitsvalgte.

Votering:

Det var ingen andre forslag til vedtak. Vedtaket var enstemmig.

Vedtak:

Kontrollutvalget tar kommunedirektørens redegjørelse til orientering.

[Lagre]

53/21 Sak EI-53/21 NKRF "Kontrollutvalgskonferanse Gardermoen"

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Elverum kontrollutvalg 2019 - 2023	26.11.2021	53/21

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget diskuterer i møtet hvem som skal delta på kontrollutvalgskonferansen på Gardermoen 2. og 3. februar. Sekretær melder på aktuelle deltakere.

Saksframstilling:

Den landsomfattende kontrollutvalgskonferansen arrangeres på Gardermoen 2. og 3. februar. Arrangør er NKRF, Norges kommunerevisorforbund. I 2021 ble denne arrangert digitalt med ca 400 deltakere, rekorden ble satt i 2020 med ca 800 deltakere. Det er planlagt at den arrangeres med fysisk deltakelse i 2022.

Målgruppe er ledere og medlemmer av kontrollutvalg, kontrollutvalgssekretærer, revisorer, ordførere, kommunedirektører og ellers alle med interesse for kontroll, revisjon og tilsyn i kommunal sektor. Endelig program kommer er ikke satt.

Møtebehandling

Utvalgsmedlemmene melder fra til Kristin i god tid før fristen.

Vedtak

Sekretær melder på aktuelle deltakere.

[Lagre]

54/21 Sak EI-54/21 Eierskapskontroll Elverum Vekst AS og Ydalir Boligutvikling AS

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Elverum kontrollutvalg 2019 - 2023	26.11.2021	54/21

Forslag til vedtak/innstilling:

1. Kontrollutvalget tar eierskapskontroll i Elverum Vekst AS og Ydalir Boligutvikling AS til orientering.
2. Saken oversendes kommunestyret med følgende forslag til vedtak:
  - a) Kommunestyret tar eierskapskontroll i Elverum Vekst AS og Ydalir Boligutvikling AS til orientering.
  - b) Kommunestyret ber kommunedirektøren følge opp rapportens anbefalinger.
  - c) Kontrollutvalget innhenter tilbakemelding fra kommunedirektøren om hvordan anbefalingene er fulgt opp innen 1.10.22

Saksframstilling:

Kontrollutvalget bestilte på bakgrunn av plan for eierskapskontroll, i møte 5. februar sak 11/21, prosjektplan for gjennomføring av en eierskapskontroll i Elverum Vekst AS og Ydalir Boligutvikling AS. Prosjektplanen ble behandlet, og godkjent i kontrollutvalgets møte 12. mars sak 20/21.

Eierskapskontrollen er blitt gjennomført med hensyn til Elverum kommunes eierstyring av de to selskapene. Felles for selskapene er at formannskapet utgjør generalforsamlingen, enkelte av styremedlemmene og tidligere daglig ledelse går igjen i de to selskapene

Formålet med eierskapskontrollen har vært å se etter om eierforvaltningen i Elverum Vekst AS og Ydalir Boligutvikling AS skjer i henhold til lov og forskrift, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

Eierskapskontrollen har bestått av fem problemstillinger:

1. Har kommunen rutiner for eierstyring, oppfølging og evaluering av sine eierinteresser?
2. Følges rutinene opp og utøves disse i generalforsamling, i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger, aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring?
3. Har Elverum kommune gjennomført vurderinger av selskapsstruktur og styresammensetning i Elverum Vekst AS og Ydalir Boligutvikling AS?
4. Hvilke føringer gjelder for honorering av styreverv?
5. Har selskapene etiske retningslinjer?

Revisor har følgende fire anbefalinger til Elverum kommune:

- Kommunen må sørge for at det føres referater fra alle eiermøter.

- Kommunen bør vurdere protokollering av spørsmål som skal besvares i senere møter og sikre dokumentasjon på at spørsmål blir besvart i påfølgende møte(r).
- Generalforsamlingen bør sikre at styrene blir gitt instruksjoner om å gjennomføre årlige egevalueringer.
- Styrene i selskapene bør sikre at vurdering og revisjon av de etiske retningslinjene og varslingsrutinene inngår i styrenes årshjul.

Ut fra sekretariatets vurdering gir rapporten svar på de problemstillingene som er gitt, og rapporten er i henhold til bestillingen. Det er en grundig og omfattende rapport.

Møtebehandling

Forvaltningsrevisor Magnus Michaelsen fra Revisjon Øst IKS redegjorde for arbeidet med eierskapskontrollen og resultatet.

Problemstillinger:

- Har kommunen rutiner for eierstyring, oppfølging og evaluering av sine eierinteresser?
- Følges rutinene opp og utøves disse i generalforsamling i tråd med god eierstyring og kommunestyret vedtak?
- Har kommunen gjennomført vurderinger av selskapsstruktur og styresammensetning i Elverum Vekst AS og Ydalir Boligutvikling AS?
- Hvilke føringer gjelder for honorering av styreverv? Prosent av daglig leders lønn
- Har selskapene etiske retningslinjer? Elverum Vekst AS har det, Ydalir har ingen ansatte, men har styre

Revisjon har kommet med noen anbefalinger i rapporten.

Kommunen er fornøyd med at revisjonen har vurdert at eierforvaltningen i all hovedsak er utøvet i henhold til lovverk, vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

Kontrollutvalget er fornøyd med både rapporten og redegjørelsen.

Votering

Det var ingen andre forslag til vedtak. Vedtaket var enstemmig.

Vedtak

1. Kontrollutvalget tar eierskapskontroll i Elverum Vekst AS og Ydalir Boligutvikling AS til orientering.
2. Saken oversendes kommunestyret med følgende forslag til vedtak:
  - a) Kommunestyret tar eierskapskontroll i Elverum Vekst AS og Ydalir Boligutvikling AS til orientering.
  - b) Kommunestyret ber kommunedirektøren følge opp rapportens anbefalinger.
  - c) Kontrollutvalget innhenter tilbakemelding fra kommunedirektøren om hvordan anbefalingene er fulgt opp innen 1.10.22

[Lagre]

55/21 Sak EI-55/21 Plan for forenklet etterlevelseskontroll

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Elverum kontrollutvalg 2019 - 2023	26.11.2021	55/21

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar plan for etterlevelseskontroll, og revisjonens informasjon til orientering.

Saksframstilling:

Etter den nye kommuneloven § 24-9 skal regnskapsrevisor "se etter at kommunens eller fylkeskommunens økonomiforvaltning i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak". Dette er en relativt ny oppgave for regnskapsrevisor og benevnes forenklet etterlevelseskontroll.

Oppdragsavtalen mellom kontrollutvalget og Revisjon Øst IKS identifiserer og regulerer kontrollutvalgets behov for revisjonstjenester, inkludert utførelse av etterlevelseskontroll.

Revisor skal basere sin oppgave på en risiko- og vesentlighetsvurdering, som skal legges frem for kontrollutvalget. Revisor skal senest 30. juni avgi en skriftlig uttalelse til kontrollutvalget på resultatet av denne kontrollen. Kommunedirektøren skal ha kopi av rapporten.

Kontrollutvalget behandlet *Rapportering til kontrollutvalget om "Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen"* for gjennomgang av 2020-regnskapet i møte 17.9. jf. sak EI-36/21. Nå skal gjennomgangen for regnskapet 2021 planlegges.

Revisjon Øst ved regnskapsrevisor Berit Bøhn gir en orientering om saken.

Møtebehandling

FELK retter seg mot om **økonomiforvaltningen** i hovedsak er i samsvar med bestemmelser og vedtak

Aktuelle områder for kontroll (kommuneloven kap 14 og 15)

- Offentlige anskaffelser
- Finansforvaltning
- Selvkost
- Offentlig støtte
- m.fl.

Risiko- og vesentlighetsvurdering (sannsynlighet og konsekvens av brudd på lovverk)

Offentlige anskaffelser – en FELK i 2019

Driftstilskudd til private barnehager – FELK i 2020

Revisjon har valgt *rutiner* i forbindelse med finans- og gjeldsforvaltning for FELK i 2021

En FELK er overordnet kontroll med moderat sikkerhet, enkle kontrollhandlinger. Revisjon bruker kun 25 timer på arbeidet. Blir det funnet noe feil kan det bli nummerert brev

Votering

Det var ingen andre forslag til vedtak. Vedtaket var enstemmig.

Vedtak

Kontrollutvalget tar plan for etterlevelseskontroll, og revisjonens informasjon til orientering.

[Lagre]

56/21 Sak EI-56/21 Kontrollutvalgets årsplan - 2022

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Elverum kontrollutvalg 2019 - 2023	26.11.2021	56/21

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget vedtar den foreslåtte årsplanen, med endringer gjort i møtet, og tas opp til endelig behandling i neste møte.

Saksframstilling:

Sekretariatet har laget et forslag til årsplan for 2022. Årsplanen gir en generell oversikt over kontrollutvalgets oppgaver og hvordan disse er planlagt fulgt opp, ut fra det vi kjenner til på nåværende tidspunkt.

I tillegg har sekretariatet laget en intern tiltaksplan som oppdateres etter hvert møte og legges ut på politikernettet i kontrollutvalgets mappe. Disse dokumentene blir også lagt ut på hjemmesiden til Konsek Øst IKS, under «Sentrale dokumenter».

Årsplanen vil bli oversendt kommunestyret til orientering etter endelig behandling i neste møte.

Møtebehandling

Årsplanen ble gjennomgått. Ingen merknader til årsplanen.

Votering

Det var ingen endringer som ble gjort i møtet, og det fremmes forslag til endret vedtak. Vedtaket var enstemmig.

Vedtak

Kontrollutvalget vedtar den foreslåtte årsplanen, og tas opp til endelig behandling i neste møte.

[Lagre]

57/21 Sak EI-57/21 Referater, orienteringer og diskusjoner

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Elverum kontrollutvalg 2019 - 2023	26.11.2021	57/21

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar referatene og informasjonen til orientering.

Saksframstilling:

Det ble i kontrollutvalgets «Årsplan kontrollutvalget 2021» vedtatt at kontrollutvalgsmedlemmene skal ha en gjensidig orientering fra de komiteene de skal ha oppmerksomheten rettet mot.

Orienteringer/diskusjoner ▪ Gjensidig orientering fra kontrollutvalgsmedlemmene (**hvert enkelt medlem forbereder en orientering til de øvrige**).

Kontrollutvalget har fordelt oppmerksomheten på de ulike områdene slik:

- Saker fra formannskapet: Ole Kristian Solberg
- Saker fra komite for helse og omsorg: Siv Lena Birkheim
- Saker komite for vekst og utvikling: Rune Rindalsholt
- Saker fra komite for utdanning: Britt Weium
- Saker fra plan og eiendom: Jan Eirik Krey

Kontrollutvalget tar en gjensidig orientering i hvert møte. Kontrollutvalgets medlem i kommunestyre eventuelt kontrollutvalgets leder oppfordres til å orientere om sakene i møtet, spesielt kontrollutvalgets saker.

- Eventuelle mediesaker
- Innspill fra kontrollutvalgsmedlemmene, tiltaksplanen og temaer

Nå foreligger NKRF's kvalitetskontroll knyttet til gjennomført forbundsbasert kvalitetskontroll på regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon. Denne er lagt ved saken.

Møtebehandling

FMS – jf. en tidligere i sak i kontrollutvalget – nye tiltak skal utarbeides og konkretiseres og KU skal orienteres på nytt i saken

Helse og omsorg: 3 møter siden sist, Helse- og omsorgsuka gjennomført

Plan og eiendom: ingenting å rapportere

Utdanning: utfordringer med å finne frem i saksframstillinger, vedlegg og vedtak

Votering

Det var ingen andre forslag til vedtak. Vedtaket var enstemmig.

Vedtak

Kontrollutvalget tar referatene og informasjonen til orientering.

[Lagre]

Sak EI-58/21 Eventuelt

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Elverum kontrollutvalg 2019 - 2023	26.11.2021	58/21

Forslag til vedtak/innstilling:

Legges fram uten forslag til vedtak.

Saksframstilling:

Møtebehandling

Votering

Det var ingen andre forslag til vedtak. Vedtaket var enstemmig.

Vedtak

[Lagre]

EI-59/21 Referatsaker

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Elverum kontrollutvalg 2019 - 2023	26.11.2021	59/21

Forslag til vedtak/innstilling:

Referatsaker tas til orientering.

Saksframstilling:

1. MHBR IKS – innkalling representantskapsmøte 15.11.21

Møtebehandling

Kun Midt-Hedmark brann og redningsvesen

Votering

Det var ingen andre forslag til vedtak. Vedtaket var enstemmig.

Vedtak

Referatsaker tas til orientering.

[Lagre]

Arkivsak-dok. 21/00040-3
Saksbehandler Gunvor Kristin Moe

Saksgang
Elverum kontrollutvalg 2019 - 2023

Møtedato
28.01.2022

SAK EL-3/22 ORIENTERING FRA DAGLIG LEDER KF ELVERUM KOMMUNESKOGER

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar redegjørelsen til orientering

Vedlegg:

Ingen

Saksframstilling:

Daglig leder i KF Elverum kommuneskoger er invitert i dagens møte for å gi en redegjørelse rundt kjøp av skogeiendommene i nordre Elverum med Gnr. 104 bnr. 50 og Gnr. 109 bnr 2.

Saken ble behandlet i kommunestyret 15.12.21, sak 146/21.

Arkivsak-dok. 21/00039-9
Saksbehandler Gunvor Kristin Moe

Saksgang
Elverum kontrollutvalg 2019 - 2023

Møtedato
28.01.2022

SAK EL-4/22 ORIENTERING FRA KOMMUNEDIREKTØREN

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar kommunedirektørens informasjon til orientering

Vedlegg:

Ingen

Saksframstilling:

Kommunedirektøren er invitert i dagens møte for å gi kontrollutvalget informasjon om:

- Økonomi
- Sykefravær, anmeldelser, varslinger og eventuelt andre mottatte tilsynssaker

Det er imidlertid mulig at kommunedirektøren har ferie 28.1., da utsettes saken i tilfelle til neste møte 11.3.

Arkivsak-dok. 21/00129-9
Saksbehandler Gunvor Kristin Moe

Saksgang
Elverum kontrollutvalg 2019 - 2023

Møtedato
28.01.2022

SAK EL-5/22 BENCHMARKING - REVISJON ØST IKS

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar Revisjon Øst IKS sin presentasjon til orientering.

Vedlegg:

Ingen

Saksframstilling:

I tråd med oppdragsavtalen skal Revisjon Øst IKS delta i landsomfattende prissammenligning, benchmarking. Kontrollutvalget skal orienteres om resultatet.

NKRF inviterer bedriftsmedlemmer som leverer regnskapsrevisjonstjenester til å delta i benchmarking av regnskapsrevisjon. Benchmarking vil være et nyttig instrument for å vurdere eget kostnadsnivå.

For å drive virksomheten på en kostnadseffektiv måte er det et behov for å måle egen virksomhet opp mot hva som må betraktes å være et rimelig kostnadsnivå. Sammenligningen vil kunne gi et generelt bilde av kostnadsnivået på revisjonen av kommuner med en gitt aktivitet. Avvik kan være begrunnet med spesielle forhold knyttet til revisjonen av den aktuelle kommunen.

Det er lagt opp å måle revisjonens faktiske kostnader ved revisjonen av kommunene, noe som ikke nødvendigvis samsvarer med hva kommunene betaler for revisjonstjenestene.

Undersøkelsen måler først og fremst ressursbruk på regnskapsrevisjon, men henter også inn samlede tall for andre tjenester.

Arkivsak-dok. 21/00129-16
Saksbehandler Gunvor Kristin Moe

Saksgang
Elverum kontrollutvalg 2019 - 2023

Møtedato
28.01.2022

SAK EL-6/22 STATUSRAPPORT REVISJON 2. HALVÅR 2021

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar statusrapport pr. 2. halvår 2021 til orientering.

Vedlegg:

Statusrapport 31.12.21

Saksframstilling:

Kontrollutvalget behandlet i møtet 18.9.20 oppdragsavtale med Revisjon Øst IKS. Oppdragsavtalen inneholder bl.a. en oversikt over planlagt ressursbruk for revisjonen i Elverum kommune. Vedlagte statusrapport gir informasjon om ressursbruken for andre halvår 2021, 31.12.21.

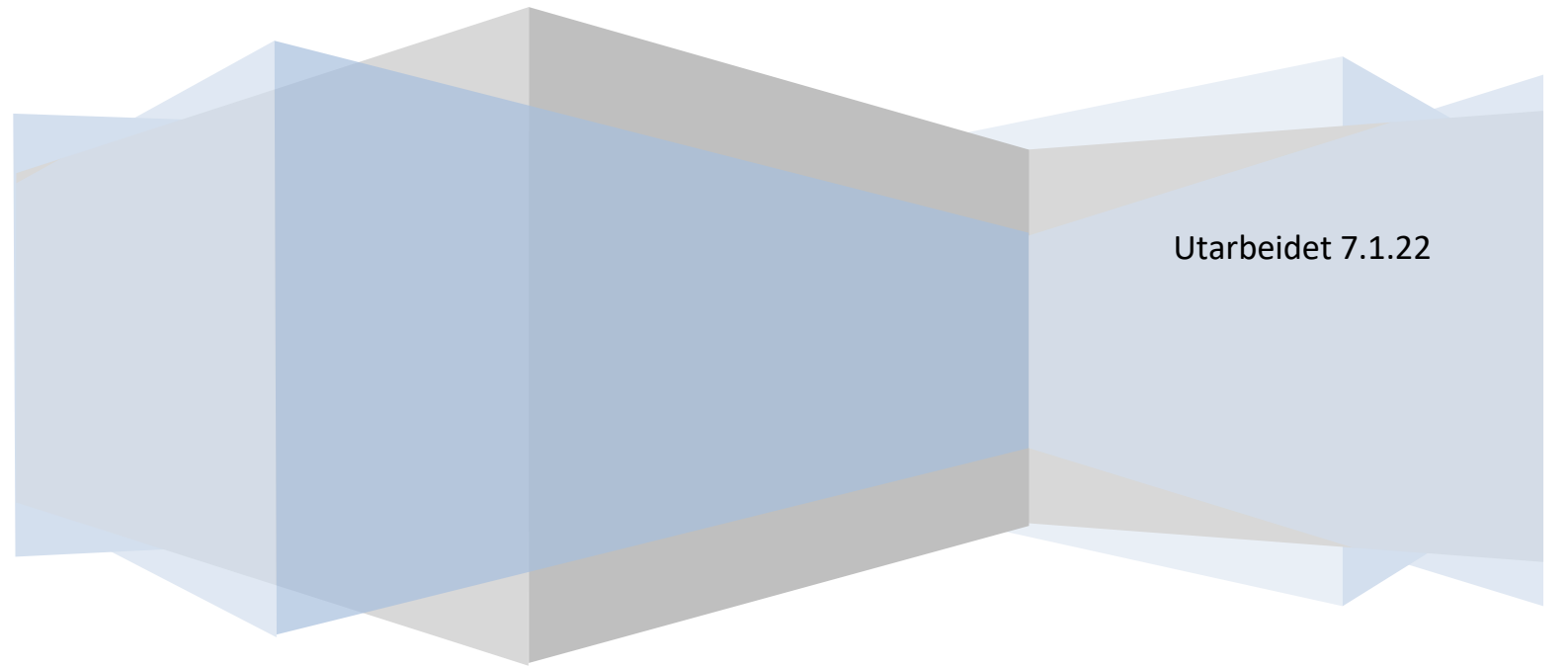
Som revisjonen skriver dekkes et merforbruk på forvaltningsrevisjon, linje 6-8 i vedlagte rapport, i det vesentligste opp av et mindreforbruk på linjene 1-5 (regnskapsrevisjon) og linje 9 (møter i KU og KS).

Med bakgrunn av det som kommer frem i vedlagte rapport vil Elverum kommune bli debitert (belastet) med kr 62 780,- pr. 31.12.21.

Statusrapport revisjon for 2021

Elverum kommune

Utarbeidet 7.1.22

Rapportering

Av oppdragsavtale for 2021 fremgår det av punkt 4.5 Økonomirapportering at revisor skal rapportere til kontrollutvalget pr 30.06. Videre skal det avgis en årsrapport (31/12). I tillegg til økonomirapporteringen kommer egne faglige statusrapporter knyttet til planlegging/revisjonsstrategi, interimsrevisjon og årsavslutningsrevisjon, samt forenklet etterlevelseskontroll når det gjelder regnskapsrevisjon, samt statusrapporter under vegs når det gjelder arbeid med forvaltnings- og eierskapskontrollrapporter.

Rapporteringen skal gjøres på samme nivå som oppdragsavtalen og oversendes kontrollutvalget senest en måned etter utløp av rapporteringsperioden. Rapporteringene skal begrunne eventuelle vesentlige avvik mellom budsjett og prognose.

Rapporteringen vår tar utgangspunkt i avtalt ressursbruk slik den fremgår av oppdragsavtalens punkt 3.

Tabellen under viser avtalt timetall, samt status pr rapporteringstidspunkt:

Tjeneste	Timer avtalt 2021	Timer medgått pr 30.06	Timer medgått pr 31.12	Forbruk 2021	Prognose timer
Regnskapsrevisjon					
1 Regnskapsrevisjon	1 050	501,00	970,50		
2 Revisjonsuttalelser	250	152,00	195,50		
3 Beboerregnskap	0	3,00	3,50		
4 Veiledning/bistand	50	47,75	59,00		
5 Etterlevelseskontroll	25	11,50	17,75		
SUM 1-5	1 375	715,25	1 246,25	90,64 %	
Bestilte rev.tj.					
6 Mindre undersøkelser	150	6,25	16,75		
7 Forvaltningsrevisjon	400	252,00	674,75		
8 Eierskapskontroll	75	106,75	148,25		
SUM 6-8	625	365,00	839,75	134,36 %	
Annet					
9 Møter i Kontrollutvalg/ Kommunestyre	75	17,25	50,25	67,00 %	
SUM TOTALT 1-9	2 075	1 097,50	2 136,25	102,95 %	-

Linje 6 omfatter følgende særskilte bestillinger:

1454	Vurdering av innhold i bekymringsmelding	6,25 timer
1458	Prosjektplan eierskapskontroll Elverum Vekst og Ydalir boligutvikling	10,50 timer
<u>Totalt</u>		<u>16,75 timer</u>

Kontrollutvalget behandlet denne saken i møte den 21.5.21, jf sak 25/21.

Linje 7 omfatter følgende forvaltningsrevisjonsprosjekter/foranalyser:

228	Koordinering psykisk helse	301,50 timer
250	Budsjett- og økonomistyring	373,25 timer
<u>Totalt</u>		<u>674,75 timer</u>

Kontrollutvalget i forrige valgperiode bestilt et prosjekt knyttet til tjenestetilbud innen rus og psykiatri, jf sak 32/18. Prosjektet 228 ble ikke igangsatt som planlagt siden dette ble erstattet med selskapskontroll i MHBR i 2018 og med oppfølging og etterlevelseskontroller i TAIK/TAIKD i 2018 og 2019, og rammene i oppdragsavtalen i 2019 og 2020 var ikke tilstrekkelig til også å avslutte dette prosjektet.

Kontrollutvalget fikk seg derfor forelagt en korrigert og oppdatert prosjektplan for prosjekt 228 i møte den 30.4.20, jf sak 13/20. Prosjektet er bestilt innenfor en ramme på 375 timer. Totalt 194,50 timer påløp på prosjektet i 2020. Rapporten ble behandlet i kontrollutvalgets møte den 17.9.21, jf sak 37/21.

Prosjektet budsjett- og økonomistyring ble bestilt i møte den 27.11.20, jf sak 58/20. Prosjektet er bestilt innenfor en ramme på 350 timer, med behandling i kontrollutvalget i begynnelsen av 2022.

Linje 8 omfatter følgende selskapskontroller:

1470	Eierskapskontroll Elverum Vekst AS og Ydalir boligutvikling	148,25 timer
<u>Totalt</u>		<u>148,25 timer</u>

Prosjektplan ble godkjent i møte den 12.3.21, jf sak 1/21. Prosjektet ble bestilt innenfor en ramme på 90 timer med ferdigstilling i løpet av høsten 2021. Rapporten ble behandlet i møte 26.11.21, jf sak 54/21.

Kommentar til og vurdering av ressursbruken

Oppdragsavtalen 1-5:

Revisjonsberetning for Elverum kommunes regnskap for 2020 ble avlagt 15.4.21. Revisjonsberetningen ble behandlet i møte den 21.5.21, jf sak 28/21. Revisjonsberetningen omfatter også revisjon av det konsoliderte årsregnskapet til Elverum kommunes som består av kommuneregnskapet og Elverum kommuneskog KF sitt regnskap.

Rapport om forenklet etterlevelseskontroll med frist 30.6.21 er avlagt 24.6.21. Kontrollutvalget behandlet revisjonsrapporten i møte 17.9.21, jf sak 36/21

Revisors risikovurderinger og plan for etterlevelseskontroll for 2021 ble behandlet i møte den 26.11.21, jf sak 55/21.

Oppdragsavtalen 6-8

Planlagt ressursbruk, status og kommentarer fremgår av tabellen over.

Det er ikke registrerte andre avvik i forhold til prosjekter som etter vår vurdering trengs å følges opp.

Oppdragsavtalen 9

Medgått er tid ligger fortsatt innenfor det som er forutsatt i oppdragsavtalen. Vi har brukt 18,00 timer på møtedeltakelse og 32,25 timer på forberedelser mm i 2021. I tillegg kommer kjøring på 22 timer som knytter seg i det alt vesentligste til regnskapsrevisjon og deltakelse i fysiske KU/KS-møter og møter med administrasjon og intervjuer knyttet til FR-prosjekter mm. Timer til kjøring er innkalkulert som en del av timeprisen på kr 1 025.

Oppsummering revisjon

Revisjonsberetning for 2020 er avlagt 15.4.21.

Revisjonsrapport for forenklet etterlevelseskontroll pr 30.6.21 avlagt 24.6.21.

Forvaltningsrevisjonsprosjekter er ajour pr 31.12.21 iht de avtaler som er inngått med kontrollutvalget.

Et merforbruk på forvaltningsrevisjon mm linje 6-8, dekkes i det alt vesentligste opp med et mindreforbruk på linjene 1-5 og 9.

Oppsummering økonomi

Med bakgrunn i det som fremkommer over blir Elverum kommune debittert (belastet) med kr 62 780 pr 31.12.21.

Medgått tid 2021 (2 136,25 timer a kr 1 025)	kr	2 189 656
<u>- Fakturert akonto 2021 (kr 531 719 pr kvartal)</u>	kr	<u>-2 126 876</u>
Slutfakturering pr 31.12.21	kr	62 780

Løten, den 7. januar 2022

Morten Alm Birkelid
daglig leder

Arkivsak-dok. 21/00129-10
Saksbehandler Gunvor Kristin Moe

Saksgang
Elverum kontrollutvalg 2019 - 2023

Møtedato
28.01.2022

SAK EI-7/22 INTERIMRAPPORT REGNSKAPSREVISJON, REGNSKAPSÅRET 2021

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar revisjonens rapportering til orientering

Vedlegg:

Revisjonsrapport interim

Saksframstilling:

I vedlegg 1 legger Revisjon Øst IKS fram en statusrapport for den regnskapsrevisjonen som er gjennomført på bakgrunn av revisjonsstrategien for revisjonsåret 2021. Denne rapporten er sendt til rådmannen med kopi til kontrollutvalget.

For å forsikre seg om at internkontrollen fungerer har revisjonen testet følgende kontroller:

Attestasjon og anvisning knyttet til:

- innkjøp – elektroniske bilag
- variabel lønn, herunder reiseregninger – elektroniske og manuelle bilag

Avstemminger og kontroller knyttet til:

- bank
- skattetrekk, arbeidsgiveravgift og sykepengerefusjoner
- leverandørreskontro mot hovedbok
- kompensasjon for merverdiavgift
- ordinær merverdiavgift

I tillegg har revisjonen kontrollert om:

- inn- og utmelding av pensjonsordningene fungerer tilfredsstillende
- fast lønn utbetales på bakgrunn av signert arbeidsavtale
- skille mellom drift og investering synes ivaretatt
- opprinnelig budsjett er i henhold til kommunestyrets vedtak og er satt opp i henhold til budsjett- og regnskapsforskriften

- kommunens rentebytteavtaler innehar et opsjonselement og de er håndtert korrekt i tråd med rammeverket

I hovedsak har revisjonens tester ikke avdekket feil eller avvik, og de mener derfor kommunens interne kontroll med noen få unntak fungerer tilfredsstillende. De kommer imidlertid med noen anbefalinger.

Det er ikke bedt om noen tilbakemelding på interimrapporten og bemerkningene vil bli fulgt opp i regnskapsavslutningen for 2021.

Elverum kommune
v/kommunedirektør
Postboks 403
2418 Elverum

Postboks 84, 2341 Løten
Telefon: 62 43 58 00
www.revisjon-ost.no
post@rev-ost.no
Org.nr.: 974 644 576 MVA
Bankgiro: 1822.46.49505

Saksbeh.:
Berit Bøhn

Direkte tlf.:
916 07874

Deres ref.:

Vår ref.:
100/2021

Dato:
17.01.2022

REVISJONSRAPPORT INTERIM 2021 – ELVERUM KOMMUNE

Vi har gjennomført interimsrevisjon i Elverum kommune for 2021 og ønsker å knytte noen kommentarer til det arbeidet som er gjort.

Gjennom høsten har vi oppdatert tidligere kartlagte rutiner og implementerte kontroller. For at vi skal kunne bygge på kommunens interne kontrollhandlinger i vårt arbeid, må vi skaffe oss sikkerhet for at de interne rutine og implementerte kontrollene fungerer tilfredsstillende. Dette gjør vi ved bruk av blant annet utvalgsbasert testing. På andre regnskapsområder der vi mener kommunens rutiner er svake eller der vi mener det er mer effektivt, vil vi teste detaljer, noe som medfører en større kontroll av regnskapsdataene. Hensikten er å gi oss tilfredsstillende sikkerhet for at det ikke oppstår vesentlige feil i regnskapet.

Nedenfor har vi summert opp våre erfaringer etter interimsrevisjonen.

Gjennomførte kontroller

Kommunen driver en mangeartet og kompleks virksomhet med et stort antall transaksjoner. Det er derfor svært viktig at det er etablert god økonomisk intern kontroll og at de etablerte kontrollene fungerer som forutsatt.

For å forsikre oss om at internkontrollen fungerer har vi testet følgende kontroller:

Attestasjon og anvisning knyttet til

- innkjøp – elektroniske bilag
- variabel lønn, herunder log for elektroniske reiseregninger og timelønn

Avstemming og kontroller knyttet til

- bank
- skattetrekk, arbeidsgiveravgift, og sykepengerefusjoner
- leverandørreskontro mot hovedbok
- ordinær merverdiavgift
- merverdiavgiftskompensasjon

I tillegg har vi kontrollert om

- inn- og utmelding av pensjonsordningene fungerer tilfredsstillende
- fast lønn utbetales på bakgrunn av signert arbeidsavtale
- skille mellom drift og investering synes ivaretatt
- opprinnelig budsjett er i henhold til kommunestyrets vedtak og er satt opp i henhold til budsjett- og regnskapsforskriften
- kommunens rentebytteavtaler innehar et opsjonselement og de er håndtert korrekt i tråd med rammeverket

Det er noen revisjonshandlinger som ikke er blitt utført tidsmessig som planlagt eller det mangler svar på. Dette gjelder dagsoppgjør kontantkasser, offentlige anskaffelser, overføringsutgifter og regulert budsjett. Vi vil derfor konkludere på dette før årsavslutningen og rapportere eventuelle avvik på handlingene i vårt årsavslutningsbrev.

I hovedsak har våre tester ikke avdekket feil eller avvik, og vi mener derfor kommunens interne kontroll med noen få unntak fungerer tilfredsstillende. Vi vil imidlertid komme med noen anbefalinger:

Attestasjon og anvisning

Vi har innhentet logg som viser hvem som har attestert og anvist variabel timelønn gjennom turnussystemet GAT. Vi ser av logg at det er satt opp en 2- trinns rutine for attestasjon- og anvisning. Ut fra denne loggen ser vi at samme person både attesterer og anviser i mange tilfeller.

Vår vurdering er at identifiserte avvik gir en dårlig arbeidsdeling. Svak arbeidsdeling kan gi en høyere mislighetsrisiko.

Vi anbefaler derfor kommunen å etablere en rutine som sikrer at det er to ulike personer som attesterer og anviser. Vi har også tidligere omtalt dette, sist i interimrapport for 2020 av 22.12.2020.

Vi har også innhentet tilsvarende logg fra systemet Unit4 reiseregninger og utlegg. Her er det ikke avdekket avvik ved attestering og anvisning.

Kjøp av skogeiendom

Det ble mai 2020 kjøpt en skogteig til kr 1 910 000. Dette ble betalt av kommuneskogen i 2021.

Kommunestyret godkjente kjøpet 15.12.2021 i sak 146/21 - Kjøp av skogeiendom – KF Elverum kommuneskoger. Kjøpesummen med tillegg av omkostninger finansieres ved overføring fra KF Elverum kommuneskoger. Vi bemerker at vi ikke har fått fremlagt dokumentasjon på at kjøpet er godkjent av kommunestyret før kjøpet fant sted. Vi viser til kommuneloven § 14-5 om at årsbudsjettet er bindende for kommunestyret og underordnede organer. Vår vurdering er at denne type anskaffelser skal undergis en forutgående behandling i kommunestyret.

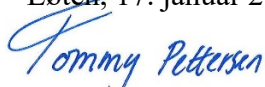
Vi vil følge opp bokføring og oppgjør med kommuneskogen i årsoppgjøret.

Årsavslutningen

Før vi avlegger revisjonsberetningen vil vi ved behov avvikle et møte mellom ledelsen og revisjonen hvor vi gjennomgår utkast til årsavslutningsbrev og utkast til revisjonsberetning for 2021. Vi vil eventuelt komme tilbake til tidspunkt senere.

Vi minner om at frist for avleggelse av årsregnskapet er 22.02 og frist for avleggelse av årsberetning 31.03. Dersom disse fristene overholdes vil vi avgi vår revisjonsberetning innen fristen 15.04.

Løten, 17. januar 2022

Tommy Pettersen
oppdragsansvarlig regnskapsrevisor/
statsautorisert revisor

Berit Bøhn
regnskapsrevisor

Kopi: Kontrollutvalget

Arkivsak-dok. 21/00029-4
Saksbehandler Gunvor Kristin Moe

Saksgang
Elverum kontrollutvalg 2019 - 2023

Møtedato
28.01.2022

SAK EL-8/22 KONTROLLUTVALGETS ÅRSPLAN - 2022

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget vedtar den foreslåtte årsplanen og sender den til kommunestyret for orientering.

Vedlegg:

Årsplan 2022

Saksframstilling:

Sekretariatet har laget et forslag til årsplan for 2022. Årsplanen gir en generell oversikt over kontrollutvalgets oppgaver og hvordan disse er planlagt fulgt opp, ut fra det vi kjenner til på nåværende tidspunkt.

I tillegg har sekretariatet laget en intern tiltaksplan som oppdateres etter hvert møte. Disse dokumentene blir lagt ut på hjemmesiden til Konsek Øst IKS, under «Sentrale dokumenter». Årsplanen vil bli oversendt kommunestyret til orientering.

Årsplanen ble også behandlet i forrige møte 26.11.21, det ikke ble gjort endringer og den tas derfor opp til endelig behandling i dagens møte.

KONTROLLUTVALGET I ELVERUM KOMMUNE

ÅRSPLAN 2022

KONTROLLUTVALGET I
ELVERUM KOMMUNE

Vedtatt i kontrollutvalget 26.11.21
Behandlet i kommunestyret **XX.XX** – sak /

Konsek Øst IKS

Kontrollutvalgssekretariat for kommunene Eidskog, Elverum, Engerdal, Grue, Kongsvinger, Nord-Odal, Stor-Elvdal, Sør-Odal, Trysil, Våler, Åmot og Åsnes

---

INNHALDSFORTEGNELSE

1	INNLEDNING.....	3
2	KONTROLLUTVALGET I ELVERUM	3
3	MØTEPLAN	3
4	KONTROLLUTVALGETS OPPGAVER I 2022	4
4.1	KONTROLL MED FORVALTNINGEN	4
4.2	OPPGAVER KNYTTET TIL REGNSKAPSREVISJON.....	5
4.3	OPPGAVER KNYTTET TIL FORVALTNINGSREVISJON	5
4.4	OPPGAVER KNYTTET TIL FORVALTNINGSREVISJON AV SELSKAPER.....	6
4.5	OPPGAVER KNYTTET TIL EIERSKAPSKONTROLL	6
4.6	OPPGAVER KNYTTET TIL BUDSJETTBEHANDLINGEN.....	6
4.7	OPPGAVER KNYTTET KONTROLLUTVALGETS PÅSEANSVAR MED REVISJONEN.....	6
4.8	KONTROLLUTVALGETS RAPPORTERING	7
4.9	ØVRIGE OPPGAVER OG AKTIVITETER I 2022.....	7
	VEDLEGG – FAGLIG OVERSIKT	8
	KONTROLLUTVALGETS OPPGAVER	8
	KONTROLLUTVALGET OG REVISOR.....	9
	KONTROLLUTVALGET OG SEKRETARIAT.....	9

Kontrollutvalget i Elverum kommune

1 Innledning

Kommunestyret har den øverste kontrollen med den kommunale forvaltningen. Det er vedtatt ny kommunelov, lov 22. juni 2018 nr 83 hvor deler av den ble gjort gjeldende i 2019 mens noe gjelder fra henholdsvis 1.1.2020 og 1.1.2021. Kontrollutvalget med sitt sekretariat og revisjonen er sentrale hjelpeorganer for kommunestyret og skal utøve sitt arbeid i henhold til kommunelovens bestemmelser i **kapittel 23** og **kapittel 24**. Det er også en egen forskrift om kontrollutvalg og revisjon.

Kontrollutvalgets oppgaver knytter seg både til kontroll med den kommunale forvaltningen og til et påseansvar med revisjonens arbeid. Kommunale foretak omfattes også av kontrollen.

Kontrollutvalgskonferansen har bestemmelser om kontrollutvalgets oppgaver i forbindelse med regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. I tillegg er kontrollutvalget gitt oppgaver i forbindelse med valg av revisor, ansettelse, suspensjon og oppsigelse av revisor og budsjett for hele kontroll- og revisjonsarbeidet i kommunen. Kommunestyret skal sørge for at kontrollutvalget har et eget kompetent sekretariat. Eksempler på hvordan kontrollutvalget kan utføre sine oppgaver er gjengitt i **vedlegget** (listen er ikke uttømmende).

I kontrollutvalgets årsplan har vi omtalt noen av oppgavene som er planlagt gjennomført i 2021. Kontrollutvalget har i tillegg en egen tiltaksplan med mer spesifisering av planlagte tiltak og oppgaver. Denne blir oppdatert fortløpende.

Alle sentrale dokumenter er å finne på kommunens hjemmeside, de blir også lagt ut på Konsek Øst IKS sin hjemmeside.

2 Kontrollutvalget i Elverum

Kontrollutvalget i Elverum består av 5 medlemmer. Følgende medlemmer og varamedlemmer er valgt for perioden 2019-2023:

Medlem	Parti	Varamedlem	Parti
Ole Kristian Solberg - leder	SP	Stein Erik Nyberg	AP
Jan Eirik Krey - nestleder	H	Ingvild Sagmoen	AP
Siv Lena Birkheim	H	Jan Aleksander Bjørneboe	SV
Britt Weium	AP	Anne Kari L. Holter	SP
Rune Rindalsholt	FRP	Christian Eckbo	H
		Jane Odden	H
		Atle Ivar Flaa	H

Kontrollutvalget har ikke eget reglement men er inkludert i kommunens «Reglementer for politiske organer». Kontrollutvalget valgte å bruke dette istedenfor å ha et eget.

3 Møteplan

Kontrollutvalgets møter skal holdes for åpne dører på lik linje som andre kommunale utvalg. Kontrollutvalgets møter avholdes på dagtid.

Kontrollutvalget har vedtatt en møteplan for 2022. Det er lagt opp til 7 møter i 2022. Ved behov kan kontrollutvalget gjøre endringer i planen. Møteplanen holdes oppdatert.

Kontrollutvalget i Elverum kommune

Det legges opp til følgende møtedager i 2022:

Jan.	Febr.	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Des.
28.		11.		20.	17.			9.	14.	25.	

4 Kontrollutvalgets oppgaver i 2022

4.1 Kontroll med forvaltningen

Den generelle kontrollen med forvaltningen gjennomføres med følgende tiltak:

- Samtaler med ordføreren og kommunedirektøren, etter avtale.
- Informasjon fra enhetene, dette bestemmes fortløpende.

Faste rapporteringer til kontrollutvalget fra kommunedirektøren:

- Økonomirapportering.
- Rapporter fra andre tilsynsorganer og kommunens svar/oppfølging.
- Rapportering om kommunedirektørens oppfølging av kommunestyresaker (årlig eller halvårlig)
- Rapportering av sykefravær, anmeldelser, varslinger og eventuelle mottatte tilsynssaker.

Kontrollutvalget har fordelt oppmerksomheten på de ulike områdene slik:

- Saker fra formannskapet: Ole Kristian Solberg
- Saker fra komite for helse og omsorg: Siv Lena Birkheim
- Saker komite for vekst og utvikling: Rune Rindalsholt
- Saker fra komite for utdanning: Britt Weium
- Saker fra plan og eiendom: Jan Eirik Krey

Kontrollutvalget tar en gjensidig orientering i hvert møte.

Kontrollutvalget skal ha kontroll med hele den kommunale forvaltningen, både administrativt og politisk, men kontrollutvalget skal ikke kontrollere kommunestyret, jf. kommuneloven § 23-2:

«Kontrollutvalget har rett til å være til stede i lukkede møter i folkevalgte organer i kommunen eller fylkeskommunen.»

Ettersom kontrollutvalget har «fordelt» de ulike områdene i kommunen mellom seg, kan vedkommende som har det enkelte området delta i de respektive utvalgene, også når det gjelder lukkede møter. Betingelsen er at saken er relevant for kontrollutvalget. Kommunestyret selv kan imidlertid bestemme at kontrollutvalget ikke har rett til å være til stede i lukket møte i kommunestyret, jf. bestemmelsens fjerde ledd, 2. setning.

Kontrollutvalget vil i løpet av året be om informasjon fra ulike enheter. Hvilken informasjon som kontrollutvalget ber om, vil gå fram av kontrollutvalgets tiltaksplan.

Risiko- og vesentlighetsvurderingen som utarbeides som grunnlag for forvaltningsrevisjon, vil også være et godt hjelpemiddel for kontrollutvalgets kontroll med forvaltningen.

Kontrollutvalget vil også vurdere å legge noen av møtene sine til de ulike virksomhetene i kommunen, eksempelvis i forbindelse med ulike orienteringer fra enhetene.

Kontrollutvalget i Elverum kommune

4.2 Oppgaver knyttet til regnskapsrevisjon

Ved behandlingen av kommunens og eventuelt foretakets regnskap for 2021, vil kontrollutvalget avgi en uttalelse, som stiles til kommunestyret. Formannskapet (og styret for foretakets regnskap) får kopi av uttalelsen, slik at den er med innstillingen til kommunestyret. Slik vi tolker forskrift om kontrollutvalg og revisjon (forskriften) § 3 annet ledd og kommuneloven § 14-6, er det formannskapet og ikke styret, som innstiller til kommunestyret også ved behandlingen av foretakets årsregnskap.

Alle nummererte brev eller andre typer revisjonsmerknader, som revisjonen ønsker at kontrollutvalget skal følge opp, behandles fortløpende. Nummererte brev som ikke blir godt nok fulgt opp, sendes kommunestyret til videre behandling. Revisjonens årsavslutningsbrev følges opp av revisjonen, med orientering til kontrollutvalget.

Kontrollutvalget behandler en interimrapportering i det første møtet i 2022.

4.3 Oppgaver knyttet til forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden utarbeide en plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Planene skal baseres på en risiko og vesentlighetsvurdering av kommunen og kommunens selskaper, jf. kommuneloven § 23-3. Hensikten med en slik vurdering er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon. Kontrollutvalget utarbeidet i 2020 en plan for forvaltningsrevisjon i kommunen og kommunens selskaper for perioden 2021-2024.

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2021-2024 ble behandlet i kontrollutvalgets møte i 21. september 2020 og kontrollutvalget foreslo følgende prosjekter for 2021-2024:

Områder	Forslag prosjekter (temaer)
Økonomi, administrasjon og fellesfunksjoner	Offentlige anskaffelser – Budsjettering og økonomistyring (Inkl. investeringsprosjekter)
-----«-----	Kommunens eierstyring av selskaper
-----«-----	Innkjøp
-----«-----	Heltid/deltid
-----«-----	Næringsutvikling
Sektor for pleie, rehab.og omsorg	Vikarbruk i pleie, rehabilitering og omsorgstjenesten
Sektor for familie og helse inkl. NAV	Tiltak for å forhindre barnefattigdom
Sektor for utdanning	Tilpasset undervisning og spesialundervisning
-----«-----	Skolemiljø og mobbing (etterlevelse av opplæringsloven kap. 9A)
-----«-----	Tilbud til barn i barnehagen med særskilt behov
-----«-----	Tilskudd til private barnehager
Sektor for teknikk og miljø, inkl. eiendom	Styring av byggeprosjekter, internkontroll, oppfølging og økonomi

Planen ble vedtatt av kommunestyret 28.10.20.

Kontrollutvalget behandlet i møte 17.9.21 forvaltningsrevisjon «Tjenestetilbudet innen psykisk helsearbeid og rusomsorg i Elverum kommune». Prosjekt «Budsjettering og økonomistyring» er under arbeid og forventes ferdig til behandling i kontrollutvalget i løpet av året.

Alle forvaltningsrevisjonsrapporter blir fulgt opp av kontrollutvalget i ettertid (om hvordan rapportens anbefalinger blir fulgt opp av administrasjonen).

Kontrollutvalget i Elverum kommune

4.4 Oppgaver knyttet til forvaltningsrevisjon av selskaper

Risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon av selskaper for perioden 2021-2024 ble behandlet i kontrollutvalgets møte 23. oktober 2020 og kontrollutvalget foreslo følgende prosjekter for 2021-2024:

Selskap	Kommentarer
Elverum Vekst AS	
Ydalir boligutvikling AS	
SØIR IKS	Eventuelt fellesprosjekt med øvrige eiere
Elverum Energi AS	

Planen ble vedtatt av kommunestyret 18.11.20.

Det ble bestilt prosjektplan for eierskapskontroll i Elverum Vekst AS og Ydalir boligutvikling i møte 12.3.21. Ferdig rapport blir behandlet i kontrollutvalget 26.10.21.

Alle gjennomførte forvaltningsrevisjoner med selskaper følges opp i ettertid.

4.5 Oppgaver knyttet til eierskapskontroll

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden utarbeide en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres og planen skal baseres på en risiko og vesentlighetsvurdering av kommunens eierskap, jf. kommuneloven § 23-4.

Kontrollutvalget har i 2020 utarbeidet en plan for eierskapskontroll for perioden 2021-2024.

Det foreslås en generell «overordnet» eierskapskontroll for å undersøke hvordan kommunenes systemer og rutiner fungerer i praksis. Samtidig med en eventuell forvaltningsrevisjon i selskaper, jf. pkt. 4.4 ovenfor, foreslås at det gjennomføres eierskapskontroll av disse selskapene.

4.6 Oppgaver knyttet til budsjettbehandlingen

Kontrollutvalget behandlet forslag til budsjett for kontroll- og revisjonsarbeidet for 2022 i møtet 22. oktober 2021. I forslaget ligger rammen for kontrollutvalgets virksomhet, revisjonens virksomhet og sekretariatets virksomhet. Budsjettet vedtas av kommunestyret. Kontrollutvalgets forslag skal følge budsjettsaken til kommunestyret. Kontrollutvalget følger opp at dette skjer, jf. reglement for kontrollutvalget § 5.

4.7 Oppgaver knyttet kontrollutvalgets påseansvar med revisjonen

Følgende tiltak er planlagt:

- Revisjonen rapporterer om sin virksomhet gjennom revisjonens ulike planverk, gjennom oppdragsavtaler og engasjementsbrev og for øvrig ved behov.
- Oppdragsansvarlig revisor både for regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon legger fram sine uavhengighetserklæringer i 2022.
- Høsten 2022 orienterer revisjonen om revisjonsstrategien for revisjonsåret 2022. Revisjonens plan for Elverum kommune er til enhver tid tilgjengelig for kontrollutvalget.
- Vurdering av kontrollutvalgets påseansvar for regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon for 2021, jf. NKRFs¹ veiledere² legges fram i det første møtet i 2022.
- Øvrige tiltak går fram av kontrollutvalgets tiltaksplan.

¹ NKRF (Norges kommunerevisorforbund <https://www.nkrf.no/>)

² http://www.nkrf.no/filarkiv/File/Publikasjoner/Veileder_-_KUs_paseansvar_regnrev.pdf og http://www.nkrf.no/filarkiv/File/Publikasjoner/Veileder_-_KUs_paseansvar_forv_rev.pdf

Kontrollutvalget i Elverum kommune

4.8 Kontrollutvalgets rapportering

Kontrollutvalgets årsrapport for 2021 behandles i mars 2022, og oversendes deretter kommunestyret til orientering. Kontrollutvalget rapporterer til kommunestyret om resultatet av gjennomført forvaltningsrevisjon i årsrapporten. Eventuelle omprioriteringer av prosjekter skal også framgå av årsrapporten.

Rapporter etter gjennomført forvaltningsrevisjon, selskapskontroller/eierskapskontroller, eventuelle andre bestillinger og eventuell oppfølging av nummererte brev sendes fortløpende til kommunestyret.

Kontrollutvalgets årsplan for 2023 behandles i siste møte i 2022 og sendes deretter kommunestyret til orientering.

4.9 Øvrige oppgaver og aktiviteter i 2022

- Kontrollutvalgets oppgaver er mange og store og ser behov for en jevnlig oppdatering av sine kunnskaper. Dette er vist gjennom kontrollutvalgets forslag til budsjett som inneholder en post til kursvirksomhet.
- Konsek Øst IKS har planlagt 1 fagdag for kontrollutvalgene i 2022, trolig i juni 2022. Revisjon Øst IKS vil også trolig delta. Det samme ble gjort i august 2021, men den dagen var forbeholdt kontrollutvalgsledere da smittevern hensyn ikke lå til rette for å samle alle kontrollutvalgene.
- Kontrollutvalget ønsker å sende flest mulig av sine medlemmer på NKRFs kontrollutvalgskonferanse. Den blir avholdt 2. og 3. februar på Gardermoen. Dette er en stor konferanse med deltakere fra hele landet. I de siste årene har antall deltakere ligget på mellom 600 og 800 deltakere.
- Det er også ønskelig med jevnlige møter mellom kontrollutvalgslederne i distriktet. Dette vurderes etter hvert.
- Kontrollutvalgets leder har møte- og talerett i kommunestyret når utvalgets saker skal behandles. Utvalgets leder kan la ett av de andre medlemmene i utvalget utøve denne retten på sine vegne, jf. kommuneloven § 23-2, 2. ledd.
- Kontrollutvalget og sekretariatet vil fortsette arbeidet med å informere om kontroll og revisjon, bl.a. gjennom sekretariatets hjemmeside og ved å oppfordre kommunen til å orientere om kontrollutvalgets virksomhet på kommunens hjemmeside.
- I den grad kontrollutvalget ønsker det, vil sekretariatet delta i kommunestyret når viktige saker fra kontrollutvalget blir behandlet.

Elverum, 26.11.21
Ole Kristian Solberg (sign.)
leder av kontrollutvalget

Kristin Moe
Avdelingsleder

VEDLEGG – FAGLIG OVERSIKT**Kontrollutvalgets oppgaver*****Kontroll med forvaltningen***

Kontrollutvalgets kontroll med forvaltningen kan bl.a. utøves gjennom:

- revisjonens arbeid,
- risiko- og vesentlighetsvurdering,
- tilsendte saksdokumenter og protokoller fra kommunestyret og andre politiske utvalg,
- samtalen med ordføreren og kommunedirektøren
- kommunedirektørens rapportering av oppfølging av vedtak,
- innkalling av enhets- eller virksomhetsledere til utvalgets møter, hvor det redegjøres og svares på spørsmål om forvaltning og drift av vedkommende enhet/virksomhet/tjeneste,
- besøk i kommunens forskjellige virksomheter, enheter,
- utvalgets egne observasjoner,
- rapporter fra andre tilsynsorganer,
- saker hvor kommunen har vært omtalt i media

Kontrollutvalgets oppgaver i forbindelse med regnskapsrevisjon.***Regnskapsrevisjon***

Kontrollutvalget har en plikt til å påse at regnskapsrevisjonen skjer på en betryggende måte. Dette påseansvaret er omhandlet i årsplanens pkt. 4.7.

Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapene

I henhold til forskrift om kontrollutvalg og revisjon (forskriften) § 3, skal kontrollutvalget på bakgrunn av revisjonsberetningen, avgi uttalelse om årsregnskapene (kommunen og foretak). Uttalelsen skal avgis til kommunestyret, med kopi til formannskapet før dette behandler regnskapet.

Oppfølging av merknader

Kontrollutvalget har et ansvar for oppfølging av revisjonens merknader. Dette er merknader som er gitt i nummererte brev, jf. forskriften § 3.

Kontrollutvalgets oppgaver i forbindelse med forvaltningsrevisjon.

Kontrollutvalget skal på grunnlag av revisjonens rapporter og annen informasjon føre kontroll med at forvaltningen er i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak. Kontrollutvalget skal videre i samarbeid med revisjonen foreta en systematisk vurdering av bruk og forvaltning av de kommunale midler med utgangspunkt i oppgaver, ressursbruk og oppnådde resultater.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valg perioden utarbeide en plan for forvaltningsrevisjon, basert på en risiko- og vesentlighetsvurdering. Kommunens selskaper skal også inngå i denne planen, jf. kommuneloven § 23-3. Planen skal vedtas av kommunestyret.

Kontrollutvalgets oppgaver i forbindelse med eierskapskontroll

Kontrollutvalget skal minst én gang i valg perioden utarbeide en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres, basert på en risiko- og vesentlighetsvurdering, jf. kommuneloven §23-4. Planen skal vedtas av kommunestyret.

Budsjettbehandlingen

Etter forskriften § 2, skal kontrollutvalget utarbeide forslag til budsjett for kontroll- og revisjonsarbeidet i kommunen. Dette forslaget bør foreligge tidnok til at kommunen kan få innarbeidet dette i sine budsjetter. Kommunedirektøren har ikke adgang til å gjøre endringer i dette forslaget, jf. kommentarene til forskriften § 2.

Kontrollutvalgets påseansvar med revisjonen

Kontrollutvalget skal holde seg løpende underrettet om revisjonens virksomhet og ha påseansvar med at revisjonsarbeidet er a jour og foregår i samsvar med gjeldende forskrift og andre bestemmelser.

Dette kan utøves på følgende måte:

- Gjennom behandling av revisjonens planverk.
- Gjennom forvaltningsrevisjonsprosjekter som forelegges til behandling eller til orientering.

Kontrollutvalget i Elverum kommune

- Gjennom behandling av rapporter vedrørende misligheter/uregelmessigheter.
- Gjennom rapporter vedrørende regnskapsrevisjon eller vurderinger av den interne kontrollen.
- Gjennom revisjonens orienteringer som blir gitt til kontrollutvalget.
- Gjennom resultatet av gjennomført ekstern kvalitetskontroll av revisjonsenheten.
- Ved løpende spørsmålsstilling fra kontrollutvalget.

NKRF har utarbeidet veileder for hhv. påseansvar med regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon som benyttes i vurderingen.

Kontrollutvalgets rapportering

Kontrollutvalget rapporterer til kommunestyret når det er viktig at dette blir holdt orientert og gitt mulighet til å drøfte eventuelle tiltak. Kontrollutvalget rapporterer direkte til kommunestyret.

Kontrollutvalget skal rapportere til kommunestyret om gjennomførte forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller og resultatet av disse, jf. forskriften § 4. Kontrollutvalgets oppfølging av kommunestyrets vedtak om regnskapsrevisjoner, forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller skal også rapporteres til kommunestyret iht. forskriften § 5.

Rapporter etter forvaltningsrevisjonsrapporter, eierskapskontroller og eventuelt andre rapporter/undersøkelser sendes fortløpende til kommunestyret.

Kontrollutvalget avgir årlig årsplan og årsrapport til kommunestyret.

Kontrollutvalget og revisor

Dette punktet inneholder øvrige forhold til revisor som ikke er knyttet mot noen av punktene ovenfor.

- Kontrollutvalget bestiller forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll (ev. regnskapsrevisjon) etter bestiller/utførermodellen.
- Kontrollutvalget har innsyn i revisjonens saksdokumenter iht. offentlighetslovens bestemmelser, så langt det er nødvendig for kontrollutvalgets arbeid.
- Revisjonen skal orientere kontrollutvalget om gjennomført ekstern kvalitetskontroll fra NKRF.

Kontrollutvalget og sekretariat

I henhold til kommuneloven § 23-7, skal kontrollutvalget ha et eget sekretariat til å bistå seg i sitt arbeid. Det er kommunestyret som skal «sørge for sekretærbistand som tilfredsstiller kontrollutvalgets behov». I lovens forarbeider, jf. Ot.prp. 46 L (side 406) sies det:

«Det følger av bestemmelsen at sekretariatet skal ha kapasitet og kompetanse som oppfyller kontrollutvalgets behov for utrednings- og saksforberedelseskapasitet.»

Konsek Øst IKS (fra 1.1.2021) er et interkommunalt selskap som skal ivareta sekretariatsfunksjonen for kontrollutvalgene i Eidskog, Elverum, Engerdal, Grue, Kongsvinger, Nord-Odal, Stor-Elvdal, Sør-Odal, Trysil, Våler, Åmot og Åsnes kommuner. Sekretariatet har tre ansatte.

Arkivsak-dok. 21/00129-13
Saksbehandler Gunvor Kristin Moe

Saksgang
Elverum kontrollutvalg 2019 - 2023

Møtedato
28.01.2022

SAK EL-9/22 VURDERING AV OPPDRAGSANSVARLIG REGNSKAPSREVISORS (RR) UAVHENGIGHET

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar oppdragsansvarlig revisor egenvurdering av uavhengighet i revisjonsoppdraget for revisjonsåret 2022 til orientering.

Vedlegg:

1. Uavhengighetserklæring Rolf Berg – uttalelser Elverum kommune
2. Uavhengighetserklæring Tommy Pettersen – Elverum kommune

Saksframstilling:

Ifølge kommuneloven § 24-4 skal revisor være uavhengig og ha en godandel. Nærmere krav til revisors uavhengighet ogandel følger av forskrift om kontrollutvalg og revisjon §§ 16-19. Kravene til uavhengighet og objektivitet gjelder for alle som utfører revisjon for kommunen, herunder regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Dette omfatter både oppdragsansvarlig revisor, medarbeidere på oppdraget og eventuelt andre som er engasjert på oppdraget.

Ifølge kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften § 19 skal oppdragsansvarlig revisor hvert år, og ellers ved behov, gi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget.

Rolf Berg er primært tillagt oppgaven med å være oppdragsansvarlig regnskapsrevisor for revisjonsuttalelser/revisjonsberetninger til tilskuddsgivere.

Han kan i oppdragsansvarlig regnskapsrevisor for kommuneoppdraget, Tommy Pettersen, sitt fravær bli tillagt oppgaven med å avgi revisjonsberetning for kommuner og kommunale foretak.

Postboks 84, 2341 Løten
Telefon: 62 43 58 00
www.revisjon-ost.no
post@rev-ost.no
Org.nr.: 974 644 576 MVA
Bankgiro: 1822.46.49505

Til kontrollutvalget i Elverum kommune

Vurdering av oppdragsansvarlig regnskapsrevisors uavhengighet

**Oppdragsansvaret er primært begrenset til å gjelde revisjonsuttalelser/
revisjonsberetninger til tilskuddsgivere.**

Innledning

Ifølge kommuneloven § 24-4 skal revisor være uavhengig og ha godandel. Nærmere krav til revisors uavhengighet ogandel følger av forskrift om kontrollutvalg og revisjon §§ 16-19. Kravene til uavhengighet og objektivitet gjelder for alle som utfører revisjon for kommunen, herunder regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Dette omfatter både oppdragsansvarlig revisor, medarbeidere på oppdraget og eventuelt andre som er engasjert på oppdraget.

Revisjon Øst IKS har et kvalitetskontrollsystem i samsvar med internasjonal standard for kvalitetskontroll (ISQC 1). Kvalitetskontrollsystemet omfatter dokumenterte retningslinjer og rutiner for etterlevelse av etiske krav, faglige standarder og krav i gjeldende lovgivning og annen regulering. Som en del av kvalitetskontrollsystemet har vi rutiner for å følge opp og sikre at revisjonsteamet har tilstrekkelig uavhengighet.

Ifølge kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften § 19 skal oppdragsansvarlig revisor hvert år, og ellers ved behov, gi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Denne egenvurderingen følger nedenfor og omfatter kommunen og eventuelle kommunale foretak.

Undertegnede er primært tillagt oppgaven med å være oppdragsansvarlig regnskapsrevisor for revisjonsuttalelser/revisjonsberetninger til tilskuddsgivere, men kan i oppdragsansvarlig regnskapsrevisor for kommuneoppdraget sitt fravær bli tillagt oppgaven med å avgi revisjonsberetning for kommuner og kommunale foretak.

Oppdragsansvarlig revisors vurdering av uavhengighet

Forskriftskrav	Oppdragsansvarlig revisors egen vurdering
Overordnet krav til uavhengighet (§ 16)	<i>Undertegnede bekrefter at det ikke foreligger spesielle forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisors uavhengighet og objektivitet.</i>
Tilknytning til den reviderte virksomheten (§ 17)	<i>Undertegnede har ikke selv eller nærstående som har en slik tilknytning til den reviderte eller kontrollerte virksomheten eller virksomhetens ansatte eller tillitsmenn at den er egnet til å svekke revisorens uavhengighet og objektivitet.</i>
Stillinger i kommunen (§ 18 a)	<i>Undertegnede har ikke stillinger eller verv i kommunen.</i>
Stillinger i virksomhet (§ 18 b)	<i>Undertegnede har ikke andre stillinger i en virksomhet som kommunen deltar i eller er eier av, utover ansettelsesforhold i Revisjon Øst IKS som utfører revisjon og er organisert som et interkommunalt selskap.</i>
Medlem av styrende organer (§ 18 c)	<i>Undertegnede er ikke medlem av styrende organer i virksomhet som kommunen deltar i eller er eier av.</i>
Deltakelse eller funksjoner i annen virksomhet (§ 18 d)	<i>Undertegnede deltar ikke i, eller har funksjoner i en annen virksomhet, som kan medføre at revisors interesser kommer i konflikt med interessene til kommunen, eller på annen måte er egnet til å svekke tilliten til revisor.</i>
Rådgivning eller andre tjenester (§ 18 e)	<i>Før slike tjenester gjør undertegnede en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art med hensyn til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften § 18 e, utfører vi ikke tjenesten. Revisor vurderer hvert enkelt tilfelle særskilt.</i> <i>Revisor besvarer løpende spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Undertegnede er bevisst på at også slik veiledning må skje med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger.</i> <i>Undertegnede har ikke ytet rådgivnings- eller andre tjenester overfor kommunen som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.</i>
Tjenester under kommunens egne ledelses- og kontrollopgaver (§ 18 f)	<i>Undertegnede har ikke ytet tjenester overfor kommunen som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrollopgaver.</i>
Fullmektig for den revisjonspliktige (§ 18 g)	<i>Undertegnede opptrer ikke som fullmektig for kommunen.</i>

Kongsvinger, 10. januar 2022

Rolf Berg
opdragsansvarlig regnskapsrevisor/
statsautorisert revisor

Postboks 84, 2341 Løten
Telefon: 62 43 58 00
www.revisjon-ost.no
post@rev-ost.no
Org.nr.: 974 644 576 MVA
Bankgiro: 1822.46.49505

Til kontrollutvalget i Elverum kommune

Vurdering av oppdragsansvarlig regnskapsrevisors uavhengighet

Innledning

Ifølge kommuneloven § 24-4 skal revisor være uavhengig og ha godandel. Nærmere krav til revisors uavhengighet ogandel følger av forskrift om kontrollutvalg og revisjon §§ 16-19. Kravene til uavhengighet og objektivitet gjelder for alle som utfører revisjon for kommunen, herunder regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Dette omfatter både oppdragsansvarlig revisor, medarbeidere på oppdraget og eventuelt andre som er engasjert på oppdraget.

Revisjon Øst IKS har et kvalitetskontrollsystem i samsvar med internasjonal standard for kvalitetskontroll (ISQC 1). Kvalitetskontrollsystemet omfatter dokumenterte retningslinjer og rutiner for etterlevelse av etiske krav, faglige standarder og krav i gjeldende lovgivning og annen regulering. Som en del av kvalitetskontrollsystemet har vi rutiner for å følge opp og sikre at revisjonsteamet har tilstrekkelig uavhengighet.

Ifølge kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften § 19 skal oppdragsansvarlig revisor hvert år, og ellers ved behov, gi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Denne egenvurderingen følger nedenfor og omfatter kommunen og eventuelle kommunale foretak.

Oppdragsansvarlig revisors vurdering av uavhengighet

Forskriftskrav	Oppdragsansvarlig revisors egenvurdering
Overordnet krav til uavhengighet (§ 16)	<i>Undertegnede bekrefter at det ikke foreligger spesielle forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisors uavhengighet og objektivitet.</i>
Tilknytning til den reviderte virksomheten (§ 17)	<i>Undertegnede har ikke selv eller nærstående som har en slik tilknytning til den reviderte eller kontrollerte virksomheten eller virksomhetens ansatte eller tillitsmenn at den er egnet til å svekke revisorens uavhengighet og objektivitet.</i>
Stillinger i kommunen (§ 18 a)	<i>Undertegnede har ikke stillinger eller verv i kommunen.</i>
Stillinger i virksomhet (§ 18 b)	<i>Undertegnede har ikke andre stillinger i en virksomhet som kommunen deltar i eller er eier av, utover ansettelsesforhold i Revisjon Øst IKS som utfører revisjon og er organisert som et interkommunalt selskap.</i>
Medlem av styrende organer (§ 18 c)	<i>Undertegnede er ikke medlem av styrende organer i virksomhet som kommunen deltar i eller er eier av.</i>
Deltakelse eller funksjoner i annen virksomhet (§ 18 d)	<i>Undertegnede deltar ikke i, eller har funksjoner i en annen virksomhet, som kan medføre at revisors interesser kommer i konflikt med interessene til kommunen, eller på annen måte er egnet til å svekke tilliten til revisor.</i>
Rådgivning eller andre tjenester (§ 18 e)	<i>Før slike tjenester gjør undertegnede en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art med hensyn til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften § 18 e, utfører vi ikke tjenesten. Revisor vurderer hvert enkelt tilfelle særskilt.</i> <i>Revisor besvarer løpende spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Undertegnede er bevisst på at også slik veiledning må skje med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger.</i> <i>Undertegnede har ikke ytet rådgivnings- eller andre tjenester overfor kommunen som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.</i>
Tjenester under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver (§ 18 f)	<i>Undertegnede har ikke ytet tjenester overfor kommunen som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.</i>
Fullmektig for den revisjonspliktige (§ 18 g)	<i>Undertegnede opptrer ikke som fullmektig for kommunen.</i>

Løten, 10. januar 2022

Tommy Pettersen

oppdragsansvarlig regnskapsrevisor/
statsautorisert revisor

Arkivsak-dok. 21/00129-14
Saksbehandler Gunvor Kristin Moe

Saksgang
Elverum kontrollutvalg 2019 - 2023

Møtedato
28.01.2022

SAK EL-10/22 VURDERING AV OPPDRAGSANSVARLIG FORVALTNINGSREVISORS (FR) UAVHENGIGHET

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar oppdragsansvarlig revisor sin egenvurdering av uavhengighet i revisjonsoppdraget for revisjonsåret 2022 til orientering.

Vedlegg:

Revisors uavhengighetserklæring

Saksframstilling:

I følge forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 19 skal oppdragsansvarlig revisor hvert år avgi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Krav til revisors uavhengighet og objektivitet finner vi i KommuneLOven § 24-4 og forskrift om revisjon (kap. 3).

Krav til uavhengighet og objektivitet gjelder også for revisors medarbeidere, men det er kun oppdragsansvarlig revisorer som plikter å legge fram en skriftlig vurdering for kontrollutvalget.

I Revisjon Øst IKS sine revisjonsplaner vil vurdering av uavhengigheten til hver enkelt revisor i kommunens revisjonsteam inngå som et eget punkt i revisjonsplanen. Oppdragsansvarlig revisors skriftlige egenvurdering skal ligge som et vedlegg til dette punktet.

Av vedlagte egenvurdering framkommer ingen forhold som svekker revisors uavhengighet eller objektivitet i forhold til oppdraget i Elverum kommune.

Kontrollutvalget i Elverum kommune
v/Konsek Øst IKS
Torget 1
2450 Åmot

Postboks 84, 2341 Løten
Telefon: 62 43 58 00
www.revisjon-ost.no
post@rev-ost.no
Org.nr.: 974 644 576 MVA
Bankgiro: 1822.46.49505

Saksbeh.:
Jo Erik Skjeggestad

Direkte tlf.:
902 82 725

Deres ref.:

Vår ref.:
100/2022

Dato:
4. januar 2022

Vurdering av oppdragsansvarlig revisors uavhengighet i forhold til Elverum kommune 2022

Innledning

I følge forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 19 skal oppdragsansvarlig revisor hvert år, og ellers ved behov, avgi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Krav til uavhengighet og objektivitet gjelder også for revisors medarbeidere, men det er kun oppdragsansvarlige revisorer som plikter å legge fram en skriftlig vurdering for kontrollutvalget. De øvrige revisorer som har arbeidsoppgaver tilknyttet Elverum kommune fyller ut egne skjemaer som arkiveres for det enkelte oppdrag.

Lovgivningsmessige krav til revisors uavhengighet

Følgende fremgår av forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 17:

Den som foretar revisjon for en kommune eller fylkeskommune kan ikke ivareta revisjons- og kontrolloppdrag for kommunen eller fylkeskommunen dersom revisor eller dennes nærstående har en slik tilknytning til revidert eller kontrollert virksomhet, dens ansatte eller tillitsmenn, at dette kan svekke revisors uavhengighet og objektivitet. Som nærstående regnes

- a) Ektefelle eller samboer og deres søsken
- b) Slektninger i rett oppstigende eller nedstigende linje og deres ektefeller eller samboere
- c) Søsken og deres ektefeller eller samboere
- d) Slektninger i rett oppstigende eller nedstigende linje til revisorens ektefelle eller samboer

Det samme gjelder dersom det foreligger særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisors uavhengighet og objektivitet ved gjennomføring av oppgavene. Ansettelse som revisor i kommunen eller fylkeskommunen, eller i en interkommunal samarbeidsordning, medfører ikke i seg selv at revisoren mangler nødvendig uavhengighet og objektivitet.

Krav til uavhengighet er nærmere spesifisert i forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 18 pkt. a-d:

- Revisor kan etter denne forskrift ikke inneha andre stillinger hos kommunen eller i virksomhet som kommunen deltar i eller er eier i, ved siden av revisoroppdraget.

- Revisor kan ikke være medlem av styrende organer i virksomhet som kommunen deltar i eller er eier i. Unntaket er virksomhet som utfører revisjon i kommunen.
- Revisor kan ikke delta i, eller ha funksjoner i annen virksomhet hvis det kan føre til at vedkommendes interesser kommer i konflikt med interessene til oppdragsgiverne eller på annen måte er egnet til å svekke tilliten til den som foretar revisjon.

I tillegg er det følgende begrensninger ved gjennomføring av oppgaver, jf. forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 18 pkt. e-g:

- Revisor kan ikke utføre rådgivnings- eller andre tjenester for kommunen hvis dette er egnet til å svekke revisorens uavhengighet og objektivitet.
- Revisor kan ikke yte tjenester som hører inn under den reviderte virksomhetens egne ledelses- og kontrolloppgaver.
- Revisor kan ikke opptre som fullmektig for den reviderte virksomheten, unntatt ved bistand i skattesaker etter domstolloven.

Oppdragsansvarlig revisors vurdering av uavhengighet

Punkt 1: Ansettelsesforhold	<i>Vi har ikke ansettelsesforhold i andre stillinger enn i Revisjon Øst IKS.</i>
Punkt 2: Medlem i styrende organer	<i>Vi er ikke medlem av styrende organ i noen virksomhet som Elverum kommune deltar i.</i>
Punkt 3: Delta eller inneha funksjoner i annen virksomhet, som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit	<i>Vi deltar ikke i eller innehar funksjoner i annen virksomhet som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit til rollen som revisor.</i>
Punkt 4: Nærstående	<i>Vi har ikke nærstående som har tilknytning til Elverum kommune som har betydning for uavhengighet og objektivitet.</i>
Punkt 5: Rådgivnings- eller andre tjenester som er egnet til å påvirke revisors habilitet	<i>Før slike tjenester utføres vil det bli foretatt en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art i forhold til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med bestemmelsen i forskriften § 18 pkt. e, skal revisor ikke utføre tjenesten. Hvert enkelt tilfelle må vurderes særskilt.</i> <i>Revisor besvarer løpende spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Paragrafen sier at også slike veiledninger må skje med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger.</i>

	<i>Vi har ikke ytet rådgivnings- eller andre tjenester overfor Elverum kommune som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.</i>
Punkt 6: Tjenester under kommunens egne ledelses- og kontrollopgaver	<i>Vi har ikke ytet tjenester overfor Elverum kommune som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrollopgaver.</i>
Punkt 7: Opptre som fullmektig for den revisjonspliktige	<i>Vi opptrer ikke som fullmektig for Elverum kommune.</i>
Punkt 8: Andre særegne forhold	<i>Vi kjenner ikke til andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til uavhengighet og objektivitet.</i>

Med hilsen

Magnus Michaelsen

Magnus Michaelsen
oppdragsansvarlig
forvaltningsrevisor

Jo Erik Skjeggestad

Jo Erik Skjeggestad
oppdragsansvarlig
forvaltningsrevisor

Lina Kristin Høgås-Olsen

Lina Kristin Høgås-Olsen
oppdragsansvarlig
forvaltningsrevisor

Arkivsak-dok. 21/00129-15
Saksbehandler Gunvor Kristin Moe

Saksgang
Elverum kontrollutvalg 2019 - 2023

Møtedato
28.01.2022

SAK EL-11/22 VURDERING AV KU'S PÅSEANSVAR FOR REGNSKAP- OG FORVALTNINGSREVISJON FOR 2021

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget slutter seg til vurderingene som går fram av vedlegg
«Kontrollutvalgets påseansvar for regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon pr.
31.12.2021»

Vedlegg:

Vurdering av KU's påseansvar for RR og FR for 2021

Saksframstilling:

Som det går fram av koml. § 23-2 skal kontrollutvalget påse at kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte og skal påse at det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens virksomhet og av kommunens selskaper.

For å hjelpe kontrollutvalget med dette påseansvaret ovenfor revisor, har NKRF gitt ut veiledere med anbefalinger om hvordan dette kan gjennomføres. Mange av anbefalingene følges allerede, men vi tar en gjennomgang her for å vurdere de forskjellige punktene, jf. vedlegg.

På denne måten anses kontrollutvalgets påseansvar som dokumentert.

Kontrollutvalgets tilsynsansvar for forvaltningsrevisjon (FR) og regnskapsrevisjon (RR) i Revisjon Øst IKS utarbeidet av Konsek Øst IKS

Anbefalingene følger av ny kommunelov – Lov 2018-06-22-83 og forskrift om kontrollutvalg og revisjon, FOR 2019-06-17-904. NKRF har ikke kommet med noen oppdatert versjon av anbefalingene, og vurderingene er derfor gjort i medhold av kommuneloven kap. 24 og forskriftens bestemmelser kap. 2 og 3.

Krav i henhold til lov og forskrift	Vurdering pr. 31.12.21 – kontrollutvalget i Elverum
<p>1. Kontrollutvalgets oppgaver ved regnskapsrevisjon, jf. forskriften § 3</p> <p>Kontrollutvalget skal holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kommunens årsregnskaper blir revidert på betryggende måte - Regnskapsrevisjonen utfører i samsvar med lov, forskrift og kontrollutvalgets instruksjer og avtaler med revisor - Regnskapsrevisjonen blir utført av revisorer som oppfyller kravene i kapittel 2 og 3. 	
<p>2. Revisors ansvar og myndighet – loven § 24-2</p> <p>Revisor skal utføre regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og annen kontroll som er bestemt i lov eller i medhold av lov og skal planlegge, gjennomføre, dokumentere og rapportere sitt arbeid i samsvar med lov og forskrift og god kommunal revisjonsskikk.</p>	
<p>3. Krav til kompetanse for oppdragsansvarlig revisor – forskriften § 9</p> <p>Forskriften stiller krav om at oppdragsansvarlig regnskapsrevisor skal ha en bachelor- eller mastergrad i regnskap og revisjon i samsvar med Finanstilsynets krav til registrert og statsautorisert revisor gitt med hjemmel i revisorloven, og i tillegg ha tre års praksis fra regnskapsrevisjon.</p> <p>For oppdragsansvarlig forvaltningsrevisjon er det verken i lov eller forskrift krav til formalkompetanse og praksis.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Det er to oppdragsansvarlige regnskapsrevisor knyttet til Elverum kommune. Begge tilfredsstillter kravene gitt i forskriften. - De 3 oppdragsansvarlige forvaltningsrevisorene knyttet til Elverum kommune har alle masterutdannelse og minst tre års praksis fra forvaltningsrevisjon.
<p>4. Krav til uavhengighet og vandel – loven § 24-4 og forskriften § 16</p> <p>Det er i kommuneloven satt krav om at revisor skal være uavhengig og ha god vandel. Revisor kan ikke utføre revisjon eller annen kontroll for kommunen hvis det foreligger særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisorens uavhengighet og objektivitet, jf. forskriften § 16.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - De oppdragsansvarlige regnskapsrevisorene og forvaltningsrevisorene knyttet til Elverum kommune tilfredsstillter kravene
<p>5. Krav til egenvurdering av uavhengighet – forskriften § 19</p> <p>Revisor har plikt til løpende å foreta en vurdering av egen uavhengighet.</p> <p>Oppdragsansvarlig revisor skal hvert år, og ellers ved behov, avgi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til</p>	<ul style="list-style-type: none"> - De utøvende revisorene leverer sin egenvurdering til daglig leder i Revisjon Øst IKS. De oppdragsansvarlige revisorene leverer også sin vurdering til daglig leder, i tillegg til kontrollutvalget

Krav i henhold til lov og forskrift	Vurdering pr. 31.12.21 – kontrollutvalget i Elverum
<p>kontrollutvalget. Det skal avgis uavhengighetserklæringer for hver kommune.</p> <p>Ved tilbud om revisjon skal det alltid følge en skriftlig egenvurdering om revisjonens uavhengighet.</p>	
<p>6. Grenser for revisors tilknytning til den reviderte virksomheten hvilke stillinger, verv og tjenester revisor kan ha – forskriften §§ 17 og 18</p> <p>Revisor kan ikke utføre revisjon eller annen kontroll for kommunen hvis revisoren eller revisorens nærstående har en slik tilknytning til den reviderte eller kontrollerte virksomheten eller virksomhetens ansatte eller tillitsmenn at den er egent til å svekke revisorens uavhengighet og objektivitet.</p> <p>Det er gitt begrensninger for alle som deltar i revisjonen av en kommune i forhold til andre ansettelsesforhold, styreverv, interessekonflikter og rådgivningstjenester.</p> <p>Revisor er ansvarlig for å foreta de nødvendige vurderingene slik at utførelse av revisjonen og bemanning er i henhold til krav i lov og forskrift.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Det er ikke satt noen krav om at disse vurderingene dokumenteres overfor kontrollutvalget, men utvalget er kjent med de formelle begrensningene for utførelse av revisjonen og at slike vurderinger foretas.
<p>7. Grunnlaget for gjennomføringen av et forvaltningsrevisjonsprosjekt og revisjonskriterier – forskriften §15</p> <p>Kontrollutvalget bør få seg forelagt og drøfte et utkast til prosjektplan.</p> <p>Vedtatt prosjektplan danner grunnlaget for videre gjennomføring av prosjektet. Prosjektplanen utarbeides etter faste maler. Revisor skal etablere revisjonskriterier for det enkelte revisjonsprosjektet.</p> <p>Dersom det oppstår behov for å gjøre vesentlige endringer i prosjektplanen, skal endringene legges frem for kontrollutvalget for godkjenning.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - All forvaltningsrevisjon gjennomføres på bakgrunn av bestilling fra kontrollutvalget. - På bakgrunn av bestillingen, lager revisjonen en prosjektplan. <p>-Kontrollutvalget kan i samarbeid med revisjonen endre planen underveis, dersom nødvendig.</p>
<p>8. Kvalitetskontroll ved forvaltningsrevisjon</p> <p>Kontrollutvalget bør forsikre seg om at forvaltningsrevisjonsprosjektet gjennomføres i samsvar med kravene i RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon (Fastsatt av NKRFs styre 12.08.2020 og gjort gjeldende som god kommunal revisjonsskikk for forvaltningsrevisjoner med oppstartsbrev sendt etter 30.09.2020). Forvaltningsrevisjon skal kvalitetssikres og kontrollutvalget bør få en orientering fra revisor om det kvalitetskontrollsystemet som er iverksatt.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Kontrollutvalget har i dagens møte fått informasjon om Revisjon Øst IKS sin interne kvalitetssikring (ISQC1) i 2021 - Revisjon Øst IKS har hatt ekstern kvalitetskontroll innen forvaltnings- og regnskapsrevisjon i 2021 der resultatet er bestått på begge deler
<p>9. Uttalelsesrett ved forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll – forskriften § 14</p> <p>Revisor skal sende et utkast til forvaltningsrevisjonsrapport eller rapport om eierskapskontroll til uttalelse til kommundirektøren, til det kommunale foretaket eller selskapet som er gjenstand for forvaltningsrevisjon eller er omfattet av eierskapskontrollen og til den som utøver kommunens eierfunksjon. Uttalelsen skal i sin helhet fremgå av rapporten.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Uttalelsesretten ved revisjonsrapporter er ivaretatt
<p>10. Framlegging av ferdig forvaltningsrevisjonsrapport</p> <p>Revisor bør presentere det ferdige prosjektet for kontrollutvalget og svare på spørsmål i et møte.</p> <p>Kontrollutvalget må kontrollere at rapporten er i henhold til bestillingen, og at alle problemstillingene er besvart. Men rapportens utforming, herunder dens innhold, vurderinger og konklusjoner faller inn under revisors selvstendige, faglige ansvar. Kontrollutvalget kan ikke selv endre en forvaltningsrevisjonsrapport. Dersom kontrollutvalget mener at</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Sekretariatet dokumenterer i saksframstillingen, vurdering av om en rapport er iht. bestillingen og om problemstillingene er besvart, når rapporten legges fram i møtet. - Oppdragsansvarlig revisor eller utførende revisor har vært til stede i kontrollutvalgets møter og presentert rapportene og svart på spørsmål.

Krav i henhold til lov og forskrift	Vurdering pr. 31.12.21 – kontrollutvalget i Elverum
<p>revisors rapport ikke er god nok eller ikke svarer på bestillingen, bør dette avklares gjennom en dialog med revisor.</p>	
<p>11. Misligheter Kontrollutvalget bør forsikre seg om at revisjonsenheten har rutiner som sikrer en forsvarlig håndtering av misligheter og feil som blir avdekket i forbindelse med forvaltnings- eller regnskapsrevisjon. Hvis revisor avdekker eller på annen måte blir kjent med misligheter, skal han eller hun straks melde fra om det, jf. også punkt 15 nedenfor.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - KU mener Revisjon Øst IKS følger bestemmelsene som er gitt når det gjelder misligheter. - Det er ikke behandlet noen saker knyttet til misligheter i 2021.
<p>12. Revisors møterett, opplysningsplikt mv. – loven § 24-3 Oppdragsansvarlig revisor eller hans/hennes stedfortreder har plikt til å møte i kommunestyret når det behandler saker som har tilknytning til revisors oppdrag. For øvrig har oppdragsansvarlig revisor møterett i kommunestyret. Dette gjelder også i de tilfeller dørene lukkes. Oppdragsansvarlig revisor har møte- og talerett i kontrollutvalgets møter. Revisor har opplysningsplikt overfor medlemmer av kommunestyret og kontrollutvalget om forhold som revisor har fått kjennskap til gjennom revisjonen, når dette kreves. Dersom revisjoner utenfor et møte blir bedt om å gi informasjon til et medlem av kommunestyret eller kontrollutvalget, kan revisor kreve å gå gi sitt svar i et møte.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Oppdragsansvarlig revisor eller hans/hennes stedfortreder er til stede i kommunestyret når regnskapet og forvaltningsrevisjonsrapporter mm blir behandlet - Revisor er til stede i kommunestyrets møte hvis ordfører ber om det, og det er forhold i revisjonsberetningen eller forvaltningsrevisjonsrapporten som det kan bli spørsmål om. Hvis det ikke er nødvendig, er oppdragsansvarlig revisor tilgjengelig på nett eller telefon under kommunestyrets møte. - Kontrollutvalget har fått de opplysningene fra revisor som de har bedt om.
<p>13. Oppdragsavtale Revisjon Øst IKS utarbeider en oppdragsavtale som signeres av daglig leder og kontrollutvalgets leder. Det gis informasjon om regnskapsrevisjonen i vedlegg til oppdragsavtalen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Kontrollutvalget har vedtatt oppdragsavtale for 2021 - Revisjon Øst IKS rapporterer om oppdragsavtalen hvert halvår
<p>14. Revisjonsstrategi</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Oppdragsansvarlig revisor for kommunens årsregnskap rapporterer sitt arbeid årlig til kontrollutvalget ved: - Plan/revisjonsstrategi (høst) - Interimrapport (vinter) - Årsavslutning (vår), revisjonsberetning og årsavslutningsbrev - Se også punkt 8 ovenfor
<p>15. Skriftlige påpekninger fra regnskapsrevisor, nummererte brev – loven § 24-8 Revisor skal gi skriftlige meldinger om vesentlige feil, vesentlige mangler, manglende eller mangelfull redegjørelse ved vesentlige budsjettavvik, enhver mislighet m.m. Meldinger sendes i nummerte brev til kontrollutvalget, med kopi til kommunedirektøren. Revisor skal årlig gi en skriftlig oppsummering til kontrollutvalget om slike forhold som er tatt opp, men som ikke er rettet opp eller som ikke er tilstrekkelig fulgt opp.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Kontrollutvalget får nummererte brev der det er påkrevet. - Kontrollutvalget har ikke mottatt noen nummerte brev i 2021
<p>16. Revisjonsberetningen – loven § 24-8 Regnskapsrevisor skal avgi en revisjonsberetning til kommunestyret senest 15. april. Det sendes kopi til kontrollutvalget. Hvis revisor konkluderer med forbehold, konkluderer negativt eller ikke har tilstrekkelig grunnlag for å konkludere, skal årsaken beskrives. Beretningen skal også omfatte andre forhold som revisor mener det er nødvendig å opplyse om etter god kommunal revisjonsskikk, jf. også kontrollutvalgets ansvar i punkt 1 ovenfor.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Kontrollutvalget mottar kopi av revisjonsberetningen, slik bestemmelsene sier. Dersom det er alvorlige mangler, sendes nummerert brev i forkant, jf. punkt 15 ovenfor.
<p>17. Krav til dokumentasjon av revisors virksomhet – forskriften § 21</p>	

Krav i henhold til lov og forskrift	Vurdering pr. 31.12.21 – kontrollutvalget i Elverum
Revisor skal dokumentere hvordan revisjonen er gjennomført og resultatet av revisjonen. Dokumentasjonen skal kunne underbygge og gi grunnlag for å etterprøve revisors konklusjoner. Ved rådgivning og andre tjenester for den reviderte virksomheten skal revisor dokumentere oppdragets art, omfang og en eventuell anbefaling.	- Det har ikke vært spørsmål om dokumentasjon for noe revisjon har utført i 2021.

Arkivsak-dok. 21/00035-1
Saksbehandler Gunvor Kristin Moe

Saksgang
Elverum kontrollutvalg 2019 - 2023

Møtedato
28.01.2022

SAK EL-12/22 BESTILLING AV PROSJEKTPLAN FOR GJENNOMFØRING AV FORVALTNINGSREVISJON IHT. PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON 2020-2023

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget bestiller av Revisjon Øst IKS prosjektplan for gjennomføring av en forvaltningsrevisjon av prosjekt nr. .... Prosjektplanen behandles på kontrollutvalgets neste møte 11. mars 2022.

Vedlegg:

Plan for forvaltningsrevisjon 2020 - 2023

Saksframstilling:

Kontrollutvalget behandlet i møte 17.9.21 forvaltningsrevisjonsrapport «Tjenestetilbudet innen psykisk helsearbeid og rusomsorg i Elverum kommune», sak 37/21. Forvaltningsrevisjonsprosjekt «Budsjettering, økonomistyring og investeringer i Elverum kommune» vil sannsynligvis komme til behandling i neste møte.

Det er derfor på tide å bestille prosjektplan for gjennomføring av en ny forvaltningsrevisjon med oppstart i 2022.

Plan for forvaltningsrevisjon ble behandlet i kontrollutvalgets møte 4.10.19, sak 038/19, 13.3.20, sak 018/20 og 29.5.2020, sak 024/20 Prosjekter som ble prioritert er:

- Nr. 4 "Budsjettering og økonomistyring i Elverum kommune"
- Nr. 5 "Kommunens eierstyring av selskaper"
- Nr. 7 "Innkjøp"
- Nr. 9 "Heltid/deltid"
- Nr. 15 "Næringsutvikling"
- Nr. 19 "Vikarbruk i Pleie-, rehabiliterings- og omsorgstjenesten"
- Nr. 28 "Tiltak for å forhindre barnefattigdom"
- Nr. 29 "Tilpasset undervisning og spesialundervisning"
- Nr. 33 "Skolemiljø og mobbing (etterlevelse av opplæringsloven kap. 9A)"
- Nr. 36 "Tilbud til barn i barnehage med særskilt behov"

- Nr. 37 "Tilskudd til private barnehager"
- Nr. 39 "Styring av byggeprosjekter - internkontroll, oppfølging og økonomi"

Dette er en uprioritert liste.

Kontrollutvalget vil i dagens møte bestemme seg for hvilke av de ovenstående områdene de ønsker å gjennomføre en forvaltningsrevisjon. Det er satt av 400 timer i 2022. Forvaltningsrevisor vil delta i møtet.

Særskilt bestilling 2020

Utarbeidet av Hedmark
Revisjon IKS på oppdrag fra
kontrollutvalget i Elverum
kommune

Plan for forvaltningsrevisjon for Elverum kommune 2020-2023

Hedmark Revisjon IKS

Postboks 84, 2341 Løten

Telefon: 62 43 58 00

<https://hedmark-revisjon.no>

E-post: post@hedmark-revisjon.no

Org.nr: 974 644 576 MVA

1 Vedtak om plan for forvaltningsrevisjon

Områder og temaer som har vært aktuelle å ta inn i plan for forvaltningsrevisjon er behandlet i kontrollutvalgets møte 3.5.19 sak KU- 023/19 og 30.5.20 sak KU- 014/20. Hedmark Revisjon IKS har utarbeidet «Overordnet analyse for forvaltningsrevisjon – Elverum kommune (2019)», som har vært kontrollutvalgets arbeidsdokument i forbindelse med valg av tema. Betegnelsen «overordnet analyse» tilsvarer det som i ny kommunelov betegnes som «risiko- og vesentlighetsvurderinger»¹. Den foreløpige listen over temaer til Plan for forvaltningsrevisjon 2020-2023, kan oppsummeres som følger (nummereringen henviser til punkter i overordnet analyse (full liste fremgår av vedlegg B)):

- **Nr. 4 «Budsjettering og økonomistyring i Elverum kommune»**
- **Nr. 5 «Kommunens eierstyring av selskaper»**
- **Nr. 7 «Innkjøp»**
- **Nr. 9 «Heltid/deltid»**
- **Nr. 15 «Næringsutvikling»**
- **Nr. 19 «Vikarbruk i Pleie-, rehabiliterings- og omsorgstjenesten»**
- **Nr. 28 «Tiltak for å forhindre barnefattigdom»**
- **Nr. 29 «Tilpasset undervisning og spesialundervisning»**
- **Nr. 33 «Skolemiljø og mobbing (etterlevelse av opplæringsloven kap. 9A)»**
- **Nr. 36 «Tilbud til barn i barnehage med særskilt behov»**
- **Nr. 37 «Tilskudd til private barnehager»**
- **Nr. 39 «Styring av byggeprosjekter – internkontroll, oppfølging og økonomi**

Temaene prioriteres av Kontrollutvalget, som også bør gis mulighet til å gjøre endringer i planen i løpet av planperioden dersom det skulle bli nødvendig. I dette dokumentet legger Hedmark Revisjon IKS frem forslag til prosjekter innenfor de 12 nevnte temaer. Vi fastholder de prosjektnumre som fremgår ovenfor, slik at linjen tilbake til den overordnede analysen fortsatt er tydelig².

Notatet viser våre forslag til problemstillinger, hvor vi har tatt utgangspunkt i en vesentlighets- og risikovurdering jf. vedlegg B. Kontrollutvalget vil for hvert tema få utarbeidet en prosjektplan hvor revisor og kontrollutvalg utreder videre hva som er relevant og ønskelig at prosjektene undersøker. Det er i denne forbindelse sentralt at forvaltningsrevisjonsprosjektene gir informasjon og innspill til eventuelle forbedringspunkter, og at prosjektene blir til nytte både for kommunens administrasjon som for de innbyggere som benytter de kommunale tilbudene.

Løten, den 13. mai 2020

Jo Erik Skjeggestad
Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor

Magnus Michaelsen
Utøvende forvaltningsrevisor

¹ I den grad det i dette dokumentet henvises til «overordnet analyse» gjelder dette den analysen som ble gjennomført av Hedmark Revisjon IKS våren 2019, før ny kommunelov trådte i kraft.

² Se også liste over temaer fra overordnet analyse i vedlegg B.

Plan for forvaltningsrevisjon for Elverum kommune
2019-2023

Innhold

1	Vedtak om plan for forvaltningsrevisjon	1
2	Plan for forvaltningsrevisjon – Hva er det?	3
3	Plan for forvaltningsrevisjon i Elverum kommune	4
4	Hensynet til øvrige bestillinger	4
5	Forvaltningsrevisjon i selskaper som kommunen har eierinteresse i	5
6	Forslag til prosjekter i plan for forvaltningsrevisjon.....	5
6.1	Prosjekt nr. 4 «Budsjettering og økonomistyring i Elverum kommune»	5
6.2	Prosjekt nr. 5 «Kommunens eierstyring av selskaper»	6
6.3	Prosjekt nr. 7 «Innkjøp»	9
6.4	Prosjekt nr. 9 «Heltid/deltid».....	10
6.5	Prosjekt nr. 15 «Næringsutvikling»	12
6.6	Prosjekt nr. 19 «Vikarbruk i Pleie-, rehabiliterings- og omsorgstjenesten».....	14
6.7	Prosjekt nr. 28 «Tiltak for å forhindre barnefattigdom».....	16
6.8	Prosjekt nr. 29 «Tilpasset opplæring og spesialundervisning»	17
6.9	Prosjekt nr. 33 «Skolemiljø og mobbing (etterlevelse av opplæringsloven kap. 9A)»	19
6.10	Prosjekt nr. 36 «Tilbud til barn i barnehage med særskilte behov»	21
6.11	Prosjekt nr. 37 «Tilskudd til private barnehager».....	23
6.12	Prosjekt nr. 39 «Styring av byggeprosjekter – Internkontroll, oppfølging og økonomi».....	24
7	Referanser	26
7.1	Skriftlige dokumenter.....	26
7.2	Nettsteder	26
	Vedlegg A: Samlet oversikt over prosjekter i plan for forvaltningsrevisjon 2019-2023.....	27
	Vedlegg B: Aktuelle områder for forvaltningsrevisjon i overordnet analyse 2019	29

2 Plan for forvaltningsrevisjon – Hva er det?

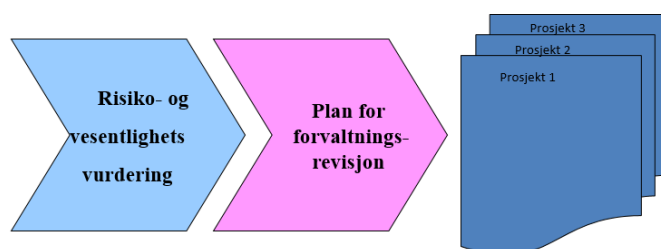
Kontrollutvalget skal etter kommunelovens § 23-2 se til at det blir gjennomført systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger. Det er dette som forstås som forvaltningsrevisjon.³

Det følger av Kommunelovens § 23-3 at kontrollutvalget skal utarbeide en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjonen i kommunen og i kommunens selskaper minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert. Kommunestyret står også fritt til å bestemme at slike planer skal utarbeides oftere. For at planene skal være effektive og inneha nødvendige kvaliteter, kan det være hensiktsmessig at disse utarbeides årlig – eventuelt at planen hvert år undergis en vurdering med henblikk på behov for endringer. Det kan også være hensiktsmessig å samordne planleggingen av forvaltningsrevisjon med planleggingen av eierskapskontroll etter KL § 23-4.

Planen for forvaltningsrevisjon vedtas av kommunestyret. Kontrollutvalget vedtar hvilke revisjoner som skal gjennomføres med utgangspunkt i denne planen. Kontrollutvalgets myndighet til å foreta eventuelle endringer i den vedtatte planen vil bero på hvilke rammer kommunestyret har satt. Eksempelvis kan kommunestyret delegerer til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden. Ofte vil kommunens utfordringer endre seg over tid, slik at risikoområder med behov for forvaltningsrevisjon også endrer seg kontinuerlig.

Plan for forvaltningsrevisjon skal baseres på en vurdering av risiko og vesentlighet for kommunens virksomhet. Målet i denne vurderingen er å avdekke indikasjoner på avvik eller svakheter som kan være gjenstand for en forvaltningsrevisjon sett i forhold til økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og kommunestyrets vedtak. Målsettinger og risikovurderinger henger nøye sammen, da risikovurderingen består i å identifisere relevante trusler for oppnåelse av kommunens målsettinger. Risiko kan skyldes både interne og eksterne forhold. Eksempel på eksterne forhold kan være ny lovgivning eller reguleringer, endring i kommunens økonomi osv. Interne faktorer kan være organisatoriske endringer, rekrutteringsproblemer, kompetanse og kapasitet, organisasjonskultur osv.

I oversiktsform blir forløpet frem mot en plan for forvaltningsrevisjon og gjennomføring av forvaltningsrevisjon som følger:

Risiko- og vesentlighetsvurderingene, plan for forvaltningsrevisjon og prosjektrapportene vil i utgangspunktet være offentlig tilgjengelig for allmennheten, jf. offentlighetsloven § 2.

³ I tillegg til forvaltningsrevisjon kan kontrollutvalget bestille «særskilte bestillinger». Særskilte bestillinger adskiller seg fra forvaltningsrevisjon ved at prosjektene ikke fullt ut gjennomføres i samsvar med standarden, RSK001, som forvaltningsrevisjon følger. De særskilte bestillingene blir videre ikke underlagt kvalitetskontroll fra Norges Kommunerevisorforbund. Særskilte bestillinger vil typisk være mindre i omfang og ha et mer innsnevret fokusområde enn i en forvaltningsrevisjon.

3 Plan for forvaltningsrevisjon i Elverum kommune

Kontrollutvalget i Elverum kommune fikk første gang fremlagt en overordnet analyse i møte den 3.5.19. Analysen er utarbeidet av Hedmark Revisjon IKS og bygger på informasjon fra:

- Kommuneplan 2010-22
- Handlings- og økonomiplan 2019-22
- Årsrapport for 2017 og 2018
- Forespørsel og samtale med rådmannen
- Samtaler med utvalgte ansatte hos Hedmark Revisjon IKS
- Diverse statistikk fra KOSTRA, folkehelseprofilen, Kommunebarometeret etc.
- Overordnet risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS)

På bakgrunn av den overordnede analysen har kontrollutvalget valgt en rekke temaer som kan være relevante i en plan for forvaltningsrevisjon. I dette dokumentet, presenterer vi de valgte prosjektene nærmere.

I sak 34/18 bestilte Kontrollutvalget et forvaltningsrevisjonsprosjekt rettet mot tjenestetilbudet inne psykisk helsearbeid og rus. Dette prosjektet er omtalt i plan for forvaltningsrevisjon 2015-2019 (prosjekt 11) og er ikke nærmere beskrevet i dette dokumentet. Overordnet analyse skulle gi det kontrollutvalget som satt frem til høsten 2019 et grunnlag for å fatte vedtak om en foreløpig plan for forvaltningsrevisjon. Den foreløpige planen ble overlevert til nytt kontrollutvalg som har hatt i oppgave å utarbeide det endelige forslaget til planen som oversendes kommunestyret til behandling. Intensjonen er videre at kontrollutvalget skal stå for prioritering av prosjektene (hvilken rekkefølge de skal gjennomføres i) i den planen kommunestyret vedtar.

Det bør også tas stilling til om kontrollutvalget skal ha mulighet for å gjøre endringer i planen i planperioden. I så fall, bør dette spørsmålet legges frem for kommunestyret – enten ved å ta det inn i selve planen, eller som en innstilling i saken som legges frem for kommunestyret.

4 Hensynet til øvrige bestillinger

Mange undersøkelser på ett og samme tjenestoområde kan medføre en stor belastning for den aktuelle administrasjonen. Med mindre det er et særskilt behov for det, bør det derfor tilstrebes at undersøkelsene ikke berører områder hvor det nylig er gjennomført andre særskilte bestillinger eller forvaltningsrevisjoner. Følgende forvaltningsrevisjonsprosjekter har blitt gjennomført eller skal gjennomføres i Elverum kommune (leveringsår i parentes):

- Samhandlingsreformen, kapasitet og kompetanse - utskrivningsklare pasienter (2016)
- Styring og intern kontroll i kultursektoren (2016)
- Integrering av flyktninger (2017)
- Eiendomsforvaltning og vedlikehold (2018)
- Midt-Hedmark brann og redningsvesen IKS – Varslingsrutiner (2018)
- Helseforebygging (leveres høsten 2019)
- Barneverntjenesten (leveres høsten 2019)
- Koordinering av psykiatriske tjenester (startes opp i 2020)
- Oppfølgingskontroll etter forvaltningsrevisjon ved kultursektoren (2016)
- Selskapskontroll i Agena AS (2017)

- Undersøkelse innenfor barneverntjenesten – m/fokus på oppfølging av meldinger, tidsoverskridelser og kategorisering av årsaker til henleggelse (2017)
- Selskapskontroll Terningen Arena og Kultur AS, inkl. driftsselskap (2018)
- Oppfølgingskontroll TAIK AS og TAIKD AS (2019)

5 Forvaltningsrevisjon i selskaper som kommunen har eierinteresse i

Oversikt over kommunens eierskap er presentert i overordnet analyse 2019. I forbindelse med de risiko- og vesentlighetsvurderingene som er gjort, er kommunale tjenester som utøves av kommunalt eide selskaper tatt hensyn til i overordnet analyse og aktuelle forvaltningsrevisjoner har blitt vurdert av kontrollutvalget. Det utarbeides en egen plan for eierskapskontroll i kommunens selskaper, som kan ses i sammenheng med plan for forvaltningsrevisjon.

6 Forslag til prosjekter i plan for forvaltningsrevisjon

6.1 Prosjekt nr. 4 «Budsjettering og økonomistyring i Elverum kommune»

Kommunen ligger som nummer 409 av 422 innenfor kommuneøkonomi på Kommunebarometret for 2019. Dette er ned 19 plasser fra 2018, og 91 plasser siden 2017.

KOSTRA-tall viser at kommunens arbeidskapital i prosent av brutto driftsinntekter er kun 4 % i 2017, noe som er vesentlig lavere enn for landsgjennomsnittet og KOSTRA-gruppe 13. Prosenten har vært fallende fra 2015, noe som tilsier at kommunen, i større grad enn tidligere, kan ha utfordringer med å betale sine løpende forpliktelser (svekket likviditet). Gjeldsgraden (langsiktig gjeld) har vært økende de senere år og ligger ca. 30 % over landsgjennomsnittet og KOSTRA-gruppe 13. Brutto investeringsutgifter i forhold til brutto driftsinntekter har økt med 16 % i perioden 2015-2017, og ligger godt over landsgjennomsnittet og KOSTRA-gruppe 13. Kommunen har relativt lav grad av egenfinansiering. Disse forholdene innebærer risiko knyttet til likviditet, økende gjeldsgrad og sårbarhet mht. renteendringer som følge av mange og store investeringer de senere år.

I årsberetningen for 2018 skriver rådmannen:

«Regnskapet for 2018 viser et negativt netto driftsresultat på 5,2 millioner kroner som utgjør en resultatgrad på – 0,31%. Resultatet er betydelig svekket i forhold til regnskap 2015, 2016 og 2017. Negativt netto driftsresultat svekker kommunens økonomiske balanse. Inndekningen av dette må gjøres med bruk av frie inntekter eller tidligere års avsetning av frie midler. Sammenliknet med et mål om 2 % netto driftsresultat av brutto driftsinntekter, er det et avvik på 39,4 millioner kroner. Dette avviket viser Elverum kommune sin største utfordring i tiden som kommer. Det er et alt for høyt aktivitetsnivå sett opp mot løpende inntekter. Aktivitetsnivået er i denne sammenheng ikke relatert til de investeringer Elverum kommune har gjennomført og som pågår i gjeldende økonomiplanperiode. Økte finansutgifter i form av renter og avdrag kommer for fullt i 2019 og årene som kommer. Dette er utgifter som kommer i tillegg til den aktivitet som har medført et merforbruk i 2018. I 2018 fikk Elverum kommune en økning i frie inntekter, ved å sammenlikne opprinnelig budsjett og regnskap, på til sammen 18,2 millioner kroner. Økningen skyldes god skatteinngang nasjonalt og lokalt. Sentrale myndigheter har meddelt at kommunene ikke kan påregne at dette vil fortsette. De fleste kommuner har klart å avsette denne merinntekten til fond. Elverum kommune har måtte bruke den til å saldere et merforbruk på tjenesteområdene. Årets driftsregnskap legges fram med et regnskapsmessig merforbruk på 3,1 millioner kroner. Dette må dekkes inn med bruk av fond».

Rådmannen peker på at korrigerert arbeidskapital er negativ, og at dette er en indikasjon på at kommunen må være forberedt på å ta opp likviditetslån/kassakreditt for å betale løpende forpliktelser. Videre må kommunen korrigere aktivitetsnivået slik at man får et positivt netto driftsresultat. Videre peker rådmannen på at budsjettet for 2018 er det andre budsjettet der budsjettet er fordelt på

Plan for forvaltningsrevisjon for Elverum kommune
2019-2023

tjenesteområder og ikke sektorer. Administrasjonen sliter fortsatt med å få koordinert rapporteringen av ressursbruk fra sektor til tjenesteområder. Dette har medført at noen sektorer også i 2018 har store avvik på grunn av manglende budsjettjusteringer gjennom året.

Det blir helt sentralt med god økonomistyring og at aktivitetsnivået i kommunen holdes under kontroll i årene som kommer.

Med bakgrunn i ovenstående forhold anser revisjonen at området er aktuelt. En revisjon kan vurdere om kommunen lever opp til føringer for budsjettering og økonomistyring generelt. Revisjonen kan eksempelvis ta utgangspunkt i reglene om budsjettering fra kommuneloven eller i forhold til kommunens evne til risikostyring (COSO).

Revisjonskriterier kan eksempelvis utledes fra kommuneloven som har eget kapittel om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og rapportering. Forskrift om årsbudsjett og forskrift om årsregnskap vil være aktuelle kilder, samt veiledere i økonomiplanlegging i kommunene og kommunens egne retningslinjer og skriftlige prosedyrer og rutiner.

Vi ser for oss en forvaltningsrevisjon med følgende formål og problemstillinger:

Formål

Å undersøke om Elverum kommune følger lover og regler for budsjettering og om en har en budsjettoppfølgingen og rapportering som bidrar til god økonomistyring og tar hensyn til risiko på området.

Problemstillinger

1. Hvilken prosess har Elverum kommune etablert for å utarbeide og beslutte økonomiplan og budsjett i samsvar med gjeldende regelverk?
2. I hvilken grad bidrar budsjettprosessen i Elverum kommune til et realistisk budsjett og grunnlag for god økonomistyring?
3. I hvilken grad bidrar budsjettoppfølgingen til å oppnå god økonomistyring i samsvar med gjeldende regelverk?
4. I hvilken grad bidrar etablerte rutiner og praksis for rapportering til at Elverum kommune oppnår god økonomistyring?

Nytteverdi

I en situasjon der kommunens økonomi blir stadig mer anstrengt er det viktig at kommunen har gode prosesser rundt budsjettering og økonomistyringen slik at budsjettene blir mest mulig realistiske og at relevant risiko tas hensyn til i økonomistyringen. En forvaltningsrevisjon kan sette fokus på kommunens praktisering og eventuelt bidra til forbedring.

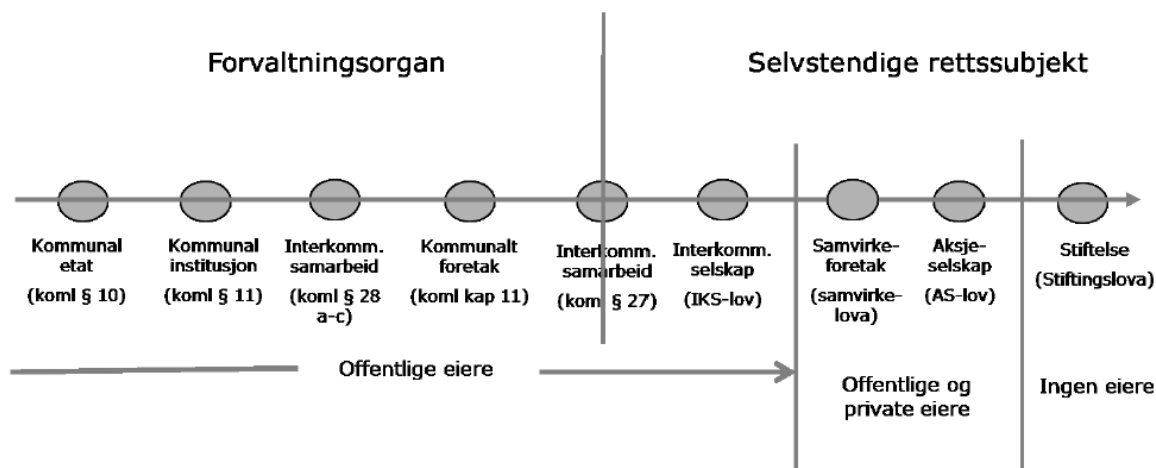
Budsjettprosessen og rapportering er videre en viktig del av de folkevalgte sin styring av kommunen. Måten dette legges opp på vil ha stor betydning for lokaldemokratiet. En forvaltningsrevisjon kan belyse og eventuelt komme med forbedringsforslag overfor måten dette praktiseres på i kommunen.

6.2 Prosjekt nr. 5 «Kommunens eierstyring av selskaper»

Det er vanlig at kommuner og fylkeskommuner organiserer deler av sin virksomhet i mer fristilte organisasjonsmodeller som selskaper, stiftelser og andre ulike typer kommunale samarbeid. Dette medfører en mer kompleks og fragmentert organisering i kommunesektoren, og innebærer utfordringer når det gjelder folkevalgt, demokratisk styring og kontroll. Følgende modell illustrerer

Plan for forvaltningsrevisjon for Elverum kommune
2019-2023

ulike selskapsmodeller og de folkevalgtes påvirkningsgrad gjennom kommunestyret, representantskap og generalforsamling (merk at § 27-samarbeid endres med ny kommunelov)⁴:

Elverum kommune har en rekke eierskap i denne typen selskaper:

- Elverum kommuneskoger KF (100 %)
- Agena AS (100 %)
- Elverumregionens Næringsutvikling AS (33,3 %)
- Elverum Kommunale Industribygg AS (100 %)
- Elverum kommunale industribygg Utvikling AS (100 %)
- Elverum tomeselskap AS (100 %)
- Elverum Energi AS (100 %)
- Terningen Arena Idrett og Kultur AS (100 %)
- Terningen Arena Idrett og Kultur Drift AS (100 %)
- Flerbruksanlegget AS (100 %)
- AVR Institute Norway AS (33,3 %)
- Nordavind DC Sites AS (11,11 %)
- Sør-Østerdal Interkommunale Renovasjonsselskap IKS (50 %)
- Midt-Hedmark Brann- og Redningsvesen IKS (30,5 %)
- Hedmark Revisjon IKS (11,6 %)
- Elverum kommunale pensjonskasse (100%)
- Stiftelsen Festspillene i Elverum
- Elverum kommunes stiftelse for utdanning
- Elverum kommunes stiftelse for jord, skog og bygdepleie
- Elverum kommunes stiftelse for helse, omsorg og pleie

Lovpålagte tjenester som renovasjon, brann- og redningsvesen og revisjon er organisert som interkommunale selskaper, hvor Elverum kommune deltar sammen med andre kommuner i Hedmark. Elverum er heleier av åtte aksjeselskaper, og deleier i tre.

⁴ Interkommunale samarbeid etter § 27 må omdannes til kommunalt oppgavefelleskap, interkommunalt politisk råd eller alternativt omorganiseres til annen selskapsform (IKS, AS eller SA). Kommunene har fire år på gjennomføre endringene etter at ny kommunelov trer i kraft.

Plan for forvaltningsrevisjon for Elverum kommune
2019-2023

Gjennom eierutøvelsen vil representanter valgt av kommunestyret representere kommunestyret i representantskap og generalforsamlinger. Representantene trenger ikke å være folkevalgte. Dersom representantene ikke er valgt blant kommunestyrets medlemmer, vil det kunne være større risiko for at styringssignaler fra, og informasjon tilbake til, kommunestyret ikke kommer frem. For å kunne yte god eierrepresentasjon er det også viktig at det er god folkevalgtopplæring om hvordan man som kommunens representant handler i de ulike eierorganene og i selskapsformene.

I en del selskaper er det kutyme for at ordfører/varaordfører er representert i øverste forsamling. De samme partene er som oftest også til stede på eiermøter. Eiermøter er uformelle møter mellom eierne og selskapenes ledelse. Det er viktig at man har forståelse for at eiermøter ikke kan fatte vedtak, og at eiermøtene ikke kan ta avgjørelser, selv om det kan bli gitt signaler til ledelsene som senere vil kunne bli fremmet i representantskap/generalforsamling. Disse signalene bør først ha vært behandlet av kommunestyret.

Uansett om kommunens motiv for selskapsdannelse er forretningsmessig drift eller basert på et ønske om å ivareta samfunnsmessig viktige oppgaver, er et aktivt eierskap grunnleggende for en best mulig lokalpolitisk forvaltning av de samlede verdiene i kommunen.

Elverum kommune har utarbeidet eierskapsmelding som skal beskrive hva man vil med selskapene. Dette kan bidra til å redusere risiko. Kommunen har opplyst at de arbeider med å revidere eierskapsmeldingen. Arbeidet har tatt tid, og er så vidt vi er kjent med, ikke fullført per april 2020. Siste endring i eierskapsmeldingen stammer fra 2013.

Kommunen har etablert et selskapssekretariat bestående av assisterende rådmann og en jurist. Hvert år er det eiermøte i starten av året og på høsten er det generalforsamling. Det er også dialog mellom disse møtene.

I ny kommunelov stilles det nye krav til kommunens åpenhet vedrørende kommunens virksomhet (Kommuneloven kapittel 4). Kommunen skal legge til rette for at alle skal få tilgang til kommunens virksomhet også om virksomhet som andre rettssubjekter utfører på vegne av kommunen. Kommunen skal være aktiv med informasjonen, noe som betyr at kommunen selv må være pådriver for å gjøre informasjonen tilgjengelig. Dette vil da inkludere oppdatert informasjon om kommunens selskaper.

Et prosjektet på området vil kunne vurdere i hvilken grad Elverum kommunes praktisering av eierskap er i henhold til anerkjente prinsipper for eierstyring og kommunens mål og øvrige vedtak. I flere selskaper hvor Elverum kommune har eierskap, har det blitt gjennomført selskapskontroller i løpet av de senere år, eksempelvis Agena AS, Terningen Arena Idrett og Kultur AS, Terningen Arena Idrett og Kultur Drift AS mv. Det innebærer at kommunen er kjent med en del forhold som bør forbedres.

Et alternativ er å gjøre kontroller med hensyn til eierstyring ved å gjennomføre flere selskapskontroller der det er fokus på eierstyring.

Vi ser for oss en forvaltningsrevisjon med følgende formål og problemstillinger:

Formål	Å undersøke om Elverum kommune følger veiledende prinsipper for god eierstyring i selskapsformer hvor kommunen har eierskap.
Problemstillinger	1. I hvilken grad følger eierrepresentantene opp kommunestyrets vedtak ved eierutøvelsen?

2. I hvilken grad får kommunestyret informasjon tilbake fra representantskapsmøter og generalforsamlinger?
3. Er Elverum kommunes eierstyring i tråd med retningslinjer for god eierstyring?

Nytteverdi

Kommunene har ulike grunner til å gå inn i selskaper med ulike modeller, men fellesnevneren er at kommunen har et formål med eierskapet, om det så er fordi selskapet skal forvalte kommunens interesser eller yte lovpålagte tjenester.

Valg av selskapsmodell har innvirkning på hvor fleksibelt selskapet er med hensyn til politiske styringslinjer og signaler.

God dialog og informasjonsflyt mellom kommunestyret, eierrepresentantene og selskapene vil øke sannsynligheten for at selskapene følger de politiske ønskene i kommunen. Dette kan gi utslag i at kommunens interesse med eierskapet, forvaltningen selskapet driver og tjenestene de yter følger kommunens ønsker med eierskapet.

6.3 Prosjekt nr. 7 «Innkjøp»

Hedmark Revisjon IKS har tidligere (2012) gjennomført forvaltningsrevisjon av Elverum kommunes etterlevelse av anskaffelsesregelverket hvor revisor vurderte at det forelå omfattende brudd på anskaffelsesregelverket for anskaffelsene mellom kr. 100.000,- og 500.000,- eks. mva. i Elverum kommune. Dette er nå flere år siden, og det kan være grunn for å følge opp med en ny forvaltningsrevisjon på området.

Elverum kommune deltar i innkjøpssamarbeid sammen med kommunene Hamar, Ringsaker, Stange og Løten, og har inngått en rekke rammeavtaler sammen med disse. Tidligere innkjøpsrådgiver har fratrudd sin stilling og ny innkjøpsrådgiver tiltrådte stillingen den 1.4.19. Elverum kommune er også medeier og kjøper tjenester fra Abakus AS i forbindelse med anskaffelser.

Et prosjekt på innkjøp kan omhandle etterlevelse av anskaffelsesregelverket, men også oppfølging av inngåtte kontrakter. Ved offentlige innkjøp skal en anskaffelse som hovedregel lyses ut for å innhente tilbud. Hva som er det beste tilbudet må avgjøres etter et sett kriterier. Disse kriteriene refereres som oftest til som kravspesifikasjoner og blir vedlagt utlysningen av tilbudskonkurransen.

Valget av hvilken tilbyder man skal inngå kontrakt med gjennomføres etter en evaluering av det beste og mest passende tilbudet i henhold til hva som ble lagt som forutsetninger for anskaffelsen. Denne kontrakten skal stå i samsvar med tilbudet. Slike kontrakter inngås for en gitt tidsperiode/leveranse. Over tid kan rammebetingelsene for opprinnelig utlysning bli endret, som for eksempel svingninger i leverandørpriser, endringer i tilbyders driftsutgifter, inflasjon, konsumprisvekst mv. Det kan også forekomme aktiviteter i selskapene som tilbyr varer og tjenester som bryter med for eksempel arbeidsmiljøloven eller hvitvaskingsforskriften. De samme forhold kan gjelde underleverandører. Kommunen har et ansvar også overfor disse så lenge de er kjent med at det opereres med underleverandører.

Endringer av rammebetingelsene ved kontraktsinngåelse kan medføre at tilbudt tjeneste eller vare endres. Slike endringer kan for eksempel bestå av behov for nedbemanning, høy bruk av midlertidig ansatte, bruk av overtid, eller at det går ut over varens kvalitet. Kommunen har en etisk forpliktelse ved anskaffelser (anskaffelsesforskriften kap. 9 og 24), og eventuelle kritikkverdige forhold kan i beste

fall medføre dårlig omdømme for kommunen. Det kan derfor være hensiktsmessig å drive kontraktsoppfølging underveis i kontraktperioden for å kontrollere om tilbyder fortsatt leverer på inngått kontrakt.

Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi) har utarbeidet en veileder for kontraktsoppfølging av offentlige anskaffelser. Veilederen kan benyttes som et utgangspunkt for hvilke krav som kan stilles til kommunens kontraktsoppfølging i prosjektets revisjonskriterier.

Vi ser for oss en forvaltningsrevisjon med følgende formål og problemstillinger:

Formål	Å undersøke om Elverum kommune driver kontraktsoppfølging etter inngåtte anskaffelser.
Problemstillinger	<ol style="list-style-type: none"> 1. Inngår Elverum kommune skriftlig kontrakt for alle anskaffelser? 2. Har kommunen tilfredsstillende retningslinjer/rutiner for oppfølging av kontrakter? 3. Har kontraktene et innhold som muliggjør oppfølging av anskaffelsen? 4. Er kontraktsbestemmelsene fulgt opp på en tilfredsstillende måte?
Nytteverdi	<p>Når kommuner går til anskaffelser av varer og tjenester skal kommunene som hovedregel følge retningslinjene for offentlige anskaffelser. Det er viktig at disse utlysningene inneholder kravspesifikasjoner slik at kommunen kan differensiere mellom tilbyderne og for å fastsette nøyaktig det som kommunen har behov for.</p> <p>I og med at mange anskaffelser inngås med kontrakter som forløper over lengre tidsperioder, vil det være risiko for at rammebetingelsene for kontrakten endres. Dette kan påvirke både kostnader og kvalitet på det som leveres. Det kan derfor være hensiktsmessig at kommunen følger opp kontraktene i løpet av perioden. En aktiv oppfølging vil kunne sikre at kommunen får det de har ønsket gjennom anskaffelsen.</p> <p>En forvaltningsrevisjon kan frembringe informasjon om hvorvidt Elverum kommune har et godt system for å sikre at kommunen får de varer og tjenester som de har inngått avtaler for.</p>

6.4 Prosjekt nr. 9 «Heltid/deltid»

Heltid/deltid er et tema som har vært og er aktuelt i kommunal sektor. Elverum kommune har i handlings – og økonomiplan 2016 – 2019, vedtatt at kommunen skal ha fokus på heltidskultur. Dette følger av kommunestyrevedtak av 15.12.15, punkt 15. I 2017, i forbindelse med kommunestyrets behandling av Handlings- og økonomiplan 2018-2021, fattet kommunestyret vedtak om at rådmannen skulle fremme en sak til politisk behandling der strategier og tiltak for redusert bruk av deltidsstillinger i Elverum kommune skulle fremgå. Det ble spesifikt vist til at kvinner langt oftere er ansatt i deltidsstillinger enn menn, og at det er viktig å redusere denne forskjellen, særlig ved reduksjon av ufrivillig deltid blant kvinnelige ansatte. Saken ble lagt frem for kommunestyret 29.8.18 (sak 095/18) som orienteringssak.

Høsten 2016 ble det opprettet en partssammensatt arbeidsgruppe som har samlet fakta rundt utbredelsen av deltidsstillinger i kommunen og sett på ulike løsninger som kan fremme heltidskultur. Deltidsproblematikken har vært størst innenfor sektor for pleie, rehabilitering og omsorg.

Plan for forvaltningsrevisjon for Elverum kommune
2019-2023

Arbeidsgruppen valgte derfor å fokusere på nettopp denne sektor for å se på ulike alternative turnusordninger, i den hensikt å vurdere om dette kan føre til større stillinger for flere og på den måten legge bedre til rette for en heltidskultur. Rapporten ble lagt frem for kommunestyret den 13.12.18 (sak 170/18).

Arbeidsgruppens rapport viser at det er utfordrende å løfte gjennomsnittlig stillingsstørrelse i pleie, rehabilitering og omsorg. En del kommuner har jobbet med heltidskultur i perioden 2011-2015 gjennom et prosjekt av KS. De klarte i perioden å øke gjennomsnittlig stillingsstørrelse med 6 %, fra 61 % til 67 %. KS sitt mål var 82 %. Ved utgangen av 2015 var gjennomsnittlig stillingsstørrelse i pleie, rehabilitering og omsorg på 63,78 %.

Ønsket om heltidskultur er et overordnet samfunnsutfordring og ikke primært et lokalt problem for Elverum kommune. Det er en utbredt holdning i arbeidstakernes organisasjoner at økt frekvens på helgearbeid ikke er ønskelig. Dagens etablerte måte å organisere turnusarbeid på bremser en økning av heltidsstillinger. Det er blant annet frekvensen av helgearbeid hver tredje helg som medfører at turnusen har behov for flere små helgestillinger for å kunne levere en forsvarlig tjeneste gjennom hele uka. Dette gir enkelte stillinger ned i ca. 20 %. Arbeidsgruppen i Elverum kommune har blant annet vurdert langturnus, og holdningsendring i forbindelse med hyppighet av helgearbeid, for å finne bemanningsløsninger som kan løse noe av deltidsproblematikken. Det er også gjort forsøk på å komme til enighet med de tillitsvalgte i bruk av årsturnus som en forsøksordning i en konkret enhet. Det vil si at det utarbeides en turnus for hele året, der ansatte får muligheten til å plukke vakante vakter utover sin ordinære stillingsstørrelse, med mulighet for å øke stillingsstørrelsene.

Arbeidsgruppen gjennomførte en undersøkelse blant ansatte i pleie, rehabilitering og omsorg. De viktigste punktene å merke seg er at mer enn åtte av ti jobber turnus og fire av ti er misfornøyd med sin stillingsstørrelse. Det er likevel viktig å bemerke at av de som er misfornøyd med stillingsstørrelsen, er det kun fire av ti som ønsker heltidsstilling, mens fire av ti ønsker en stilling på 80-90 %.

I årsberetningen for 2018 skriver rådmannen at deltidsproblematikken ikke kan løses uten økt arbeid på helg og/eller styrking av grunnbemanning for å kunne gjennomføre turnuser uten små deltidsstillinger i samme grad som nå. Arbeidsgruppen viser til at forskning viser at langvakter i turnusyrker er det som er mest effektivt for å øke stillingsandelene. I arbeidsgruppens undersøkelse er det kun én av fire i pleie, rehabilitering og omsorg som ønsker å prøve ut langvakter. Fire av ti sier nei.

Hovedregelen i arbeidsmiljøloven er at arbeidstager skal være ansatt i faste stillinger. Det kan imidlertid også inngås midlertidige ansettelsesforhold, som for eksempel ved tilsetting i vikariater. Kvalifiserte deltidsansatte har fortrinnsrett til utvidet stilling ved ledighet. Deltidsansatte som i over 12 måneder jevnlig har arbeidet utover avtalt arbeidstid, har rett til stilling tilsvarende faktisk arbeidstid i perioden, så sant behovet for merarbeid fortsatt foreligger.

Avslutningsvis i arbeidsgruppens rapport blir det vist til at det i forbindelse med hovedtariffoppgjøret 2018 skulle bli utarbeidet retningslinjer med formål om å øke antall heltidstilsatte. I KS hovedtariffavtale punkt 2.3.1 fremgår det at det skal utarbeides lokale retningslinjer med formål om å øke antall heltidstilsatte, og at disse retningslinjene bør inneholde blant annet elementer knyttet til fortrinnsrett, merarbeid, utlysning av stillinger og kompensasjonsordninger.

Med bakgrunn i ovenstående mener vi det kan være aktuelt å se på heltid- / deltidsproblematikk i kommunen. Revisjonskriterier kan ta utgangspunkt i kommunens egne mål, vedtatte strategier, arbeidsmiljøloven og KS' veileder for lokalt arbeid med heltidskultur.

Plan for forvaltningsrevisjon for Elverum kommune
2019-2023

Det antas at følgende formål og problemstillingen kan være aktuelle i en forvaltningsrevisjon:

Formål	Formålet med en forvaltningsrevisjon vil være å undersøke Elverum kommunes arbeid med målsettingen om å i størst grad sikre heltidsstillinger for ansatte i kommunen.
Problemstillinger	<ol style="list-style-type: none"> 1. I hvilken grad følger kommunen opp kommunale mål om å redusere bruken av deltidsstillinger? 2. Har Elverum kommune utarbeidet lokale retningslinjer for å øke antall heltidsansatte?
Nytteverdi	Kommunestyret i Elverum har vedtatt å prioritere iverksettelse av tiltak for å øke graden av heltidsstillinger. En forvaltningsrevisjon vil kunne gi politisk ledelse informasjon om hvorvidt tiltakene er fulgt opp og har bidratt til å øke graden av heltidsstillinger.

6.5 Prosjekt nr. 15 «Næringsutvikling»

Media har satt fokus på næringsutvikling i Elverum kommune den senere tid som følge av at Hedmark fylkeskommune har etterlyst satsning på området. Det kan være grunn til å se nærmere på hvilke målsettinger kommunen har på området, og hva kommunen gjør for å oppfylle disse.

Elverum kommune har en strategisk næringsplan som ble vedtatt av kommunestyret den 22.10.14. Planen løp fra 2014-2018. Planen redegjør for mål og strategier på fem fokusområder:

- Virksomheter
- Besøk
- Bosetting
- Byutvikling og infrastruktur
- Omdømme

Hovedmålene for hvert fokusområdet er listet slik med indikatorer og status:

Fokusområde	Mål	Indikator
Virksomheter	Økt antall arbeidsplasser til 11 000 innen 2020	Antall nye arbeidsplasser
		Årlig økning på 1,1 %
	Økt antall nyregistrerte virksomheter	Antall nyregistrerte virksomheter
		Mellom 100-120 nyregistreringer årlig
	Mer «grønn» næringsutvikling	Igangsatte «grønne utviklingsprosjekt
		Årlig økning på 2-5 miljøsertifiserte bedrifter
Besøk	Flere besøkende til Elverum	Økt verdiskaping i kultur- og opplevelsesnæringene

Plan for forvaltningsrevisjon for Elverum kommune
2019-2023

		Økt antall besøkende
		Flere arrangementer
		Flere unike og kvalitativt gode opplevelser
	Godt samarbeid mellom aktører innen besøksnæringene	Etablert et arrangementsnettverk
Bosetting	Økt bosetting til 22 000 innbyggere innen 2020	1 % årlig vekst i antall innbyggere
	Flere byggeklare boligtomter i attraktive områder	Opparbeides årlig 130 boenheter fordelt på flerfamilieboliger og eneboliger
	Elverum kommune skal ha mål om full barnehagedekning for å tiltrekke seg unge innflyttere	Ingen barn på venteliste for å få barnehageplass i Elverum kommune
Byutvikling/infrastruktur	Et funksjonelt og estetisk bysentrum med urbane kvaliteter	Byplan vedtas i 2016
	Funksjonell infrastruktur	Næringsarealer tatt i bruk
Omdømme	Elverum skal fremstå som et attraktivt sted å bo, besøke og drive næringsvirksomhet	Gjennomført tiltak for å få flere til å bosette seg og drive næringsvirksomhet i Elverum
		Resultater i Nærings-NM

Det vil kunne være nyttig å se på om de fastsatte målsettingene følges opp og at det blir rapportert på måloppnåelse for disse.

Hedmark Revisjon IKS har gjennomført en selskapskontroll i Elverumregionens Næringsutvikling AS (ERNU) i 2013. Hovedproblemstillingene omhandlet om Elverum kommune førte kontroll med sine eierinteresser i ERNU AS, og om kommunens eierinteresser ble utøvd i samsvar med kommunestyrevedtak, kommunens eierskapsmelding og eierstrategi, samt etter aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring og selskapsledelse. Rapporten oppsummerer at disse forholdene i det alt vesentligste var i tråd med det som er å forvente av eierstyring. I den grad det ble gitt anbefalinger, omhandlet dette skriftlige eieravtaler, formalisert rapportering til styret om virksomhet, stilling og resultatutvikling, formell behandling av styreinstruksen i generalforsamlingen, vurdering av behov for styreforsikring og om man burde registrere styret i styrevervregisteret i samsvar med kommunens eierstrategi.

Høsten 2018 fratradte Elverum kommunes næringssjef stillingen og gikk over til ny arbeidsgiver. Elverum kommune har etter dette stått uten kommunal næringssjef. I kommunestyret 3.4.19, i sak 40/19, orienterte rådmannen om at Elverum kommune ønsker at næringssjeffunksjonene som Elverum kommune må ivareta skal reguleres i form av en særskilt avtale mellom kommunen og Elverum Vekst, som ble stiftet som «morselskapet» til blant annet ERNU. Kommunestyret vedtok at det skal være fire årlige eierdialoger mellom Elverum Vekst og kommunen/generalforsamlingen.

Kommunestyret vedtok den 28.8.19, i sak 101/19, å etablere Elverum Vekst. Formannskapet ble oppnevnt som generalforsamling og ga ordfører fullmakt til signering av stiftelsesdokumentet. Selskapets stiftelsesdokument er datert samme dag som kommunestyrets vedtak.

Plan for forvaltningsrevisjon for Elverum kommune
2019-2023

En forvaltningsrevisjon kan enten fokusere på oppfølgingen fra Elverum kommune og rapporteringen til kommunen, eller at man gjennomfører en forvaltningsrevisjon i næringssektoren Elverum Vekst. I og med at selskapet Elverum Vekst er blitt stiftet i august 2019, vil vi anbefale at man avventer et eventuelt forvaltningsrevisjonsprosjekt til slutten av kontrollutvalgsperioden.

Vi ser for oss at følgende formål og problemstillinger kan være aktuelle:

Formål

Formålet med forvaltningsrevisjon er å se etter at hele kommunen bidrar til å oppfylle sentrale målsettinger for næringsutviklingsarbeidet, at en har gode rutiner for arbeidet og at kommunen følger opp og rapporterer på fastsatte målsettinger.

Problemstillinger

1. I hvilken grad har Elverum kommune fulgt opp målsettinger og strategier i den gjeldende næringsplanen?
2. I hvilken grad har Elverum kommune rutiner som sikrer en forsvarlig behandling på området?
3. I hvilken grad har Elverum kommune foretatt rapportering av resultater knyttet til arbeidet med å iverksette tiltakene i næringsplanen?
4. I hvilken grad foreligger det god samhandling mellom Elverum kommune og Elverum Vekst i næringsutviklingsarbeidet?

Nytteverdi

Næringsutviklingsarbeidet i kommunen er viktig for å skape vekst og utvikling i kommunen. Resultatene av den innsatsen som settes inn kan være vanskelig å måle, og revisors erfaring er at rapporteringen blir deretter. Det er flere av kommunens enheter/avdelinger som er/bør være involvert i arbeidet og, som på andre områder i kommunen, som bør ha gode rutiner for gjennomføringen. En forvaltningsrevisjon kan sette fokus på disse forholdene og avdekke eventuelle svakheter eller avvik slik at disse kan forbedres.

6.6 Prosjekt nr. 19 «Vikarbruk i Pleie-, rehabiliterings- og omsorgstjenesten»

Av kommunens årsberetning for 2018, fremkommer det at pleie og omsorg har et negativt avvik på i overkant av 13 millioner kroner. Det største merforbruket skyldes at hjemmebaserte tjenester gjennom hele 2018 har hatt vesentlig flere vedtakstimer enn de har hatt budsjett til å drifte, noe som har medført stort behov for ekstra innleie av personell. Årsaken er både nye og eksisterende brukere, hvor enkelte har hatt store og sammensatte behov, både for ordinære hjemmesykepleie og psykisk helsetjeneste. Jotuntoppen bo- og omsorgssenter har også hatt behov for flere ressurser enn først antatt for å sikre forsvarlig bemanning. I tillegg til bruk av egne vikarer, har det vært et stort behov for å kjøpe tjenester fra vikarbyrå.

Dette tilsier at enheter innenfor pleie og omsorg har hatt merforbruk knyttet til vikarer og innleie av arbeidskraft. Vi mener derfor det kan være sentralt å se på kommunens bruk av heltids- og deltidsstillinger, samt vikarbruk. Årsberetningen for 2018 viser at det i 2018 har vært slik at tildelte vedtak ikke har vært tilpasset bemanningen. Det er risiko for at dette også blir tilfellet fremover. Kontrollutvalget har vært opptatt av at en kartlegging av omfanget og behov for vikarer i pleie- og omsorgssektoren bør omfatte en kartlegging av om, eller hvor mange stillinger som er spart i de hjemmebaserte tjenestene etter sammenslåing av soner.

Plan for forvaltningsrevisjon for Elverum kommune
2019-2023

Arbeidsmiljøloven, kapittel 10, inneholder bestemmelser om arbeidstid. Det fremgår her at arbeidstidsordningen skal være slik at arbeidstakere ikke utsettes for uheldige fysiske eller psykiske belastninger, og at det må være mulig å ivareta sikkerhetshensyn.

Hvis arbeidstakerne arbeider til ulike tider på døgnet skal det utarbeides en arbeidsplan. Denne skal vise hvilke uker, dager og tider den enkelte skal arbeide. Planen skal utarbeides i samarbeid med tillitsvalgte.

Det er en hovedregel at den alminnelige arbeidstiden ikke overstiger ni timer i løpet av 24 timer, og 40 timer i løpet av sju dager. Dersom ansatte arbeider i turnus, skal ikke arbeidstiden overstige ni timer i løpet av 24 timer og 38/36 timer i løpet av sju dager, med unntak av særskilte avtaler dersom arbeidstakerne er bundet av tariffavtale.

Det er også en hovedregel at overtidsarbeid ikke må overstige ti timer i løpet av sju dager, 25 timer i fire sammenhengende uker og 200 timer innenfor en periode på 52 uker, med unntak av særskilte avtaler dersom arbeidstakerne er bundet av tariffavtale eller ved dispensasjon fra Arbeidstilsynet.

Det skal foreligge oversikt som viser hvor mye den enkelte arbeidstaker har arbeidet.

Arbeidsmiljøloven sier også at dersom det er behov for ansettelser skal stillingene informeres om internt, inkludert til innleide arbeidstakere. Bruken av deltidsstillinger skal drøftes med de tillitsvalgte en gang i året.

Kvalifiserte deltidsansatte har fortrinnsrett til utvidet stilling ved ledighet, og deltidsansatte som i over 12 måneder jevnlig har arbeidet utover avtalt arbeidstid, har rett til stilling tilsvarende faktisk arbeidstid i perioden, så sant behovet for merarbeid fortsatt foreligger. Et prosjekt rettet mot vikarbruk kan således også ses i sammenheng med prosjekt nr. 9 «Heltid/deltid».

Det er fra kontrollutvalget gitt uttrykk for at dette er en problemstilling som bør inkluderes i en forvaltningsrevisjon om vikarbruk i pleie- og omsorgstjenesten. I forbindelse med tilsetninger ønsker kontrollutvalget videre at en forvaltningsrevisjon omfatter en kartlegging av hvordan vurdering av personlig egnethet praktiseres og balanseres opp mot formell kompetanse og erfaring.

Hovedregelen i arbeidsmiljøloven er at ansatte skal være ansatt i faste stillinger. Det kan imidlertid også inngås midlertidige ansettelsesforhold, som for eksempel ved tilsetning i vikariater. Uansett vil en vurdering av formell kompetanse, erfaring og personlig egnethet være aktuell.

Vi vurderer følgende formål og problemstillinger til å være aktuelle å undersøke:

Formål	Formålet med prosjektet er å kartlegge bruken av, og behovet for vikarer i pleie-, rehabiliterings- og omsorgstjenesten, og se etter at kommunen har et forsvarlig system for bruk av vikarer.
Problemstillinger	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hvor omfattende er Elverum kommunes vikarbruk innen pleie-, rehabiliterings- og omsorgstjenesten? 2. Er antall stillinger i de hjemmebaserte tjenesten redusert som følge av sammenslåing av soner? 3. Oppfyller Elverum kommune lovkrav til arbeidstidsordning, arbeidstid og arbeidsplaner i produksjonen av pleie-, rehabiliterings- og omsorgstjenester? 4. Oppfyller vikarene kravene til kompetanse, sertifiseringer og personlig egnethet som er avkrevd i stillingene?

5. Blir det iverksatt tiltak for å redusere uønsket bruk av deltidsarbeid?

Nytteverdi

En forvaltningsrevisjon vil ha som hensikt å finne ut av om Elverum kommune etterlever regelverk til arbeidsforhold i pleie-, rehabiliterings- og omsorgstjenesten. Et slikt prosjekt vil være nyttig for administrasjonen og politisk ledelse da prosjektet kan fremskaffe informasjon om arbeidssituasjonen til ansatte i berørte tjenester, samt om tjenesteytelsen. En forvaltningsrevisjon kan også belyse effekten av organisasjonsendringer i hjemmebaserte tjenester.

6.7 Prosjekt nr. 28 «Tiltak for å forhindre barnefattigdom»

Folkehelsebarometeret for 2019 viser at Elverum kommune har en større andel av lavinntektshusholdninger (0-17 år) enn landsgjennomsnittet. Bufdir har utarbeidet et nettsted som gir informasjon om barnefattigdomsstatistikken i kommuner, fylker og nasjonalt. På nettstedet kan man sammenligne dataene, og få indikasjoner både på situasjonen lokalt og risikoområder. Siste oppdaterte tall er fra 2017 (det vil komme oppdaterte tall høsten 2020 (for 2018)). Barnefattigdomsstatistikken tar utgangspunkt i et fattigdomsbegrep basert på beregning av total husholdningsinntekt under 60 % av medianinntekten. Medianinntekt er det aller midterste inntektsnivået dersom man stiller opp alle inntekter på en linje fra lavest til høyest.

Fattigdomsgrensen vil være avhengig av hvilke inntekter man inkluderer. Dersom man benytter nasjonal fattigdomsgrense velger man å se bort ifra at lokale arbeidsforhold er irrelevant for kommunen eller fylket man benytter statistikken for. Det vil for eksempel være naturlige forskjeller i inntektsnivåer i regioner med en overvekt av næringer i tilbakegang kontra regioner med en overvekt av sterke næringer. Bufdir har derfor både oversikt over fattigdomsandeler nasjonalt og etter lokale lavinntektsgrenser. For sistnevnte tar man utgangspunkt i kommunens eller regionens medianinntekt.

Lokal lavinntektsgrense kan være mer relevant som indikator fordi det å vokse opp i lavinntekt oppleves for den det gjelder gjennom sammenligning til andre personer i sitt sosiale miljø. Store variasjoner, i for eksempel en skoleklasse, kan medføre at de som har mindre midler til bruk på fritidsaktiviteter blir stående utenfor aktiviteter som andre i klassen kan delta på.

Etter nasjonal lavinntektsgrense utgjør barn i lavinntektshusholdninger en større andel enn når man beregner etter lokal lavinntektsgrense. Statistikken viser likevel at andelen barn i lavinntektshusholdninger etter lokal grense i Elverum har økt siden 2013, fra 8,7 % til 10,3 % i 2017. Andelen utgjorde i 2017 441 barn.

Elverum kommune har en strategisk plan for å forebygge og å bekjempe barnefattigdom. Planen gjaldt for perioden 2013-2016. Hovedmålet for denne planen har vært å holde andelen barn i lavinntektsstatistikken under 7 %. Involverte tjenester/tjenesteytere som blir nevnt i planen er:

- de som arbeider med økt innovasjon og næringsutvikling,
- psykisk helse i ungdomsskolen og PPT,
- samarbeid med BUP,
- tjenester som driver råd og veiledning til foreldre,
- barnehagene,
- skolene,
- barneverntjenesten,
- tjenester som arbeider med rus og psykisk helse,
- NAV,

Plan for forvaltningsrevisjon for Elverum kommune
2019-2023

- boligsosialt team (som arbeider med tildeling av kommunale boliger og formidler Husbankens virkemidler),
- ungdommens hus og
- utekontakten⁵.

Elverum kommune har også en strategisk plan for folkehelsearbeidet i Elverum for perioden 2019-2023. Strategiens første målsetting omhandler å arbeide aktivt og synlig for å utjevne effektene av sosiale forskjeller, særlig overfor barn og unge i kommunen. Elverum kommunes strategier for å nå dette målet er å arbeide for å få flere barn med i organisert fritidsaktivitet, utrede behovsprøvd betaling av SFO, gjennomføre godt boligsosialt arbeid og å samordne og fremme bruk av allaktivitetsarenaer. Sektor for kultur er ansvarlig for målet, og samarbeidet innad i kommunen skal omfatte NAV, service og IKT-stab, og sektor for utdanning. En forvaltningsrevisjon kan for eksempel gå inn på hvordan disse samarbeidene fungerer for å nå kommunens målsetting.

Ut fra dette kan det være av interesse for kontrollutvalget og kommunestyret å få oversikt over hva kommunen gjør og har gjort for å forhindre barnefattigdom, hva formålet med arbeidet er og hvorvidt man lykkes med å nå sine mål. Målsettingene kan hentes fra kommunens målregime gjennom studier av planer og strategier. Et prosjekt på området kan se på om det skjer en helhetlig oppfølging av lavinntektshusholdninger. Det kan være aktuelt å se på samarbeid og helhetlig tjenesteyting, samt mål- og resultatstyring mv.

Vi ser for oss at følgende formål og problemstillinger kan være aktuelle:

Formål	Formålet er å undersøke hvordan kommunen arbeider med å nå sine mål med å forebygge og bekjempe barnefattigdom.
Problemstillinger	<ol style="list-style-type: none"> 1. I hvilken grad mål- og resultatstyrer Elverum kommune sine tiltak og prosjekter i arbeidet med forebygging og bekjemping av barnefattigdom? 2. I hvilken grad klarer kommunen å utnytte kunnskapen i kommunens hjelpeapparat på en måte slik at kommunens tjenestetilbud blir helhetlig?
Nytteverdi	<p>Elverum kommune har en målsetting om å holde andelen barn i lavinntektshusholdninger jevnt under et 7 %-nivå, noe de ikke har klart i planperioden. I stedet har andelen økt.</p> <p>En forvaltningsrevisjon vil kunne være nyttig for å finne ut av forbedringspotensialet i hvordan kommunen arbeider med tematikken på tvers av de kommunale tjenestene. Et prosjekt kan også belyse overfor administrasjonen og politisk ledelse hvordan man ivaretar kompetanse om tematikken barnefattigdom i kommunen.</p>

6.8 Prosjekt nr. 29 «Tilpasset opplæring og spesialundervisning»

Elever har ifølge opplæringslovens § 5-1 rett til spesialundervisning, hvis de ikke kan få tilfredsstillende utbytte av det ordinære opplæringstilbudet. Samtidig krever opplæringsloven at opplæringen skal tilpasses den enkelte elev sine evner og forutsetninger. Skolen skal sørge for egnet intensiv opplæring

⁵ Noen av disse tilbudene finnes ikke i dag.

Plan for forvaltningsrevisjon for Elverum kommune
2019-2023

i basisferdighetene lesing, skriving eller regning raskt etter at skolen avdekker at elever på 1.-4. trinn henger etter læringsmålene.

Elverum har totalt sett hatt litt høyere andel elever som får spesialundervisning enn landsgjennomsnittet, mens årstimetallet til spesialundervisning per elev med spesialundervisning har ligget godt under landsgjennomsnittet. Det er vanlig at antall vedtak om spesialundervisning øker etter alderen på elever. Det kan være risiko i forhold til om tiltakene iverksettes tidsnok.

Prinsippet om tilpasset opplæring omfatter både den ordinære opplæringen og spesialundervisningen. Prinsippet er hjemlet i opplæringsloven. I denne loven står det blant annet at opplæringen skal tilpasses den enkeltes evner og forutsetninger (bedre kjent som det alminnelige prinsippet om tilpasset opplæring). Dette betyr at alle elever innenfor de ordinære ressursrammene har krav på å få tilpasset undervisningen til sitt eget nivå i rimelig grad. Dette må ikke blandes sammen med retten til spesialundervisning. Opplæringen kan tilpasses gjennom for eksempel:

- organiseringen av opplæringen,
- valg av arbeidsmåter og metoder,
- bruk av lærestoff,
- ulikt tempo i opplæringen og
- variasjon av læringsstrategier.

En elev har rett på spesialundervisning dersom denne ikke har oppnådd et tilfredsstillende utbytte av den ordinære undervisningen, etter eventuelle tilpasninger. Det vil da kunne bli gjort et enkeltvedtak om å sette inn særskilte tiltak for den aktuelle eleven. Enkeltvedtaket om tilbud om spesialundervisning og innholdet i denne undervisningen, skal bygge på en sakkyndig vurdering. Det er den pedagogisk-psykologiske tjenesten (PPT) som har ansvaret for utarbeidelsen av disse vurderingene. Hva eleven skal ha av spesialundervisning kommer frem av den individuelle opplæringsplanen (IOP). Her skal blant annet elevens alternative læringsmål fremgå.

Et prosjekt på området kan se på hvordan kommunene kartlegger elevene, og om kommunen når sine mål på området, herunder resultatmål mht. karakter i ulike fag, grunnskolepoeng og resultater på nasjonale prøver. Et prosjekt på området kan også se på om elevenes rettigheter til spesialundervisning og / eller tilpasset undervisning blir ivaretatt. Dette kan eventuelt også inkludere morsmålsopplæring.

Revisjonskriterier kan utledes fra opplæringsloven med forskrifter, forvaltningsloven, læreplanverket og anbefalinger fra utdanningsdirektoratet. Det kan også være aktuelt å utlede kriterier fra NOU-er, stortingsmeldinger og andre offentlige utredninger, samt forskningsrapporter og teori på området. Det gjøres oppmerksom på at utredning om ny opplæringslov er ute på høring (NOU 2019:23) med høringsfrist i juli 2020, så her kan det komme lovmessige endringer i kontrollutvalgsperioden.

Vi ser for oss at følgende formål og problemstillinger kan være aktuelle

Formål	Formålet er å undersøke hva slags system og rutiner kommunen og den enkelte skole har for å sikre tilpasset opplæring og om de etterlever lovkravene vedrørende spesialundervisning.
Problemstillinger	<ol style="list-style-type: none"> 1. Får elevene i Elverumskolen opplæring som er tilpasset den enkeltes evner og forutsetninger? 2. Har kommunen systemer, rutiner og ressurser som sikrer etterlevelse av lovbestemmelsene om spesialundervisning i Opplæringsloven?

3. Har kommunen et forsvarlig system (jfr. Oppl.l § 13-10) for å vurdere om elevene får den opplæringen de har krav på?

Nytteverdi

At elevene i grunnskolen får tilpasset undervisning og spesialundervisning når det er behov for det, er avgjørende for den enkeltes skoleresultater. Det er derfor svært viktig at kommunene både har systemer, rutiner og avsetter tilstrekkelig ressurser for å sikre elevenes rettigheter på dette området.

Det er også planlagt å sette fokus på kommunens kvalitetssystem, om dette tilfredsstiller lovens krav og i hvilken grad dette sikrer at elevene får den opplæringen de har krav på. En forvaltningsrevisjon vil ha som hensikt å avdekke svakheter med kommunens praksis på området og sette fokus på forbedring.

6.9 Prosjekt nr. 33 «Skolemiljø og mobbing (etterlevelse av opplæringsloven kap. 9A)»

Et prosjekt på området kan ta utgangspunkt i opplæringslovens bestemmelser om elevenes rett til et trygt og godt skolemiljø. Det foreligger en plikt for kommunalt ansatte til å undersøke, varsle og gripe inn dersom en elev blir utsatt for krenkende ord eller handlinger som mobbing, diskriminering, vold eller rasisme. Skolen skal videre drive internkontroll for å sikre et godt skolemiljø.

Fra 1. august 2017 ble kapittel 9A i opplæringsloven endret, og det ble lovfestet nulltoleranse mot mobbing i skolen. Det nye regelverket skal forebygge mobbing i elevenes skolehverdag. Endringene innebærer en tydelig og handlingsrettet aktivitetsplikt for alle ansatte i skolen. Eleven og foreldre får et sterkere sikkerhetsnett dersom skolene ikke sørger for at elevene har det trygt og godt på skolen. De viktigste endringene var som følger:

- Trygt og godt skolemiljø: Lovteksten endres fra «et godt psykososialt miljø» til «et trygt og godt skolemiljø».
- Nulltoleranse for krenkelser: Det lovfestes at skolen skal ha nulltoleranse for krenkelser som mobbing, vold og diskriminering.
- Hele skolens virksomhet og alle skolens ansatte: Lovteksten innlemmer nå SFO og leksetid. Det tydeliggjøres at samme bestemmelser gjelder for hele skolens virksomhet og alle skolens ansatte.
- Aktivitetsplikt: Alle ansatte ved skolen skal aktivt følge med på, og følge opp elevenes skolemiljø. Dette gjelder også personale uten direkte tilknytning til elever, som renholdere o.l. Dersom en ansatt observerer krenkelser skal hen så langt det er mulig gripe inn. Dersom en ansatt mistenker eller får informasjon om at elever krenkes eller ikke opplever skolemiljøet som trygt og godt, skal den ansatte informere rektor. Skolen plikter å undersøke saken umiddelbart og så langt det finnes egnede tiltak, sørge for at eleven får et trygt og godt skolemiljø. Dersom en ansatt ved skolen krenker en elev foreligger en skjerpet aktivitetsplikt. Skolen skal også dokumentere hva som gjøres for å oppfylle aktivitetsplikten.
- Tiltaksplan erstatter enkeltvedtak: Skolen skal ikke lenger fatte enkeltvedtak om tiltak i saker der eleven ikke opplever sitt skolemiljø som trygt og godt. Heretter skal skolen skrive en tiltaksplan der det står hvilket problem tiltakene skal løse, hvilke tiltak skolen har planlagt, når tiltakene skal gjennomføres, hvem som er ansvarlig for å gjennomføre tiltakene og når tiltakene skal evalueres.

Plan for forvaltningsrevisjon for Elverum kommune
2019-2023

- Endret klageadgang til Fylkesmannen: Tidligere kunne elever og deres foreldre klage skolens enkeltvedtak inn for Fylkesmannen. Klageadgang til Fylkesmannen gjøres nå enklere. En uke etter at rektor har fått melding om at elev ikke opplever skolemiljøet som trygt og godt, kan eleven eller elevens foresatte kontakte Fylkesmannen om saken. Eleven kan også være elev ved skolen det meldes sak om på tidspunktet saken meldes. Når det meldes sak til Fylkesmannen, skal skolen, uten hensyn til taushetsplikten, legge frem alle opplysninger som Fylkesmannen mener må til for å utrede saken. Fylkesmannen vil gjennomgå saken, og kan pålegge skolen tiltak og tidsfrist for gjennomføring av tiltakene. Fylkesmannen kan også vedta reaksjoner etter skolens ordensreglement, eller at en elev skal bytte skole jf. § 8-1 fjerde ledd. Disse bestemmelsene gjelder elever som krenker.
- Eleven skal høres og barnets beste skal styre: Det skal være et bærende prinsipp at alle involverte elever høres, og at all håndtering og tiltak i tilknytning til elevenes skolemiljø skal ta utgangspunkt i vedkommendes beste.

Temaet mobbing er i en årrekke satt i fokus fra statlige myndigheters side. Det finnes både åpen og skjult mobbing. Med inntoget av sosiale medier har mobbing funnet nye arenaer, og konsekvensen for det enkelte offer kan bli stor. Vi merker oss at Elverum kommer godt ut i Folkehelsebarometeret på trivsel på skolen (10. klasse). Dette er likevel et område der det bør være nulltoleranse, og det å avdekke og håndtere trakassering og/eller mobbing har avgjørende betydning for den enkelte.

Selv om de fleste elever som regel har det bra i skolen, kan det være enkeltindivider som opplever en utrygg skolehverdag og som får sin oppvekst ødelagt som følge av dårlige psykososiale forhold. Tilfeller av mobbing kan som nevnt klages inn for Fylkesmannen. I enkelte tilfeller får slike saker stor negativ oppmerksomhet i media. Elverum kommune fikk negativ pressedeckning rundt denne tematikken våren 2019. Kommunen fikk også pålagt å rette avvik etter tilsyn fra Fylkesmannen. En revisjon kan gå inn på om hvorvidt kommunen har fulgt opp avvikene, korrigert svakheter i systemet og endret praksis for å forebygge, oppdage og redusere mobbing ved den enkelte skole.

Revisjonskriterier kan utledes fra opplæringsloven med forskrifter, veileder på området, NOU-er, stortingsmeldinger og andre utredninger, forskning og annen relevant litteratur på området. En forvaltningsrevisjon kan rettes mot kommunens arbeid for å sikre et trygt og godt skolemiljø for alle elever, avdekke og bekjempe mobbing i skolen, samt hvordan kommunen følger opp avdekkede mobbesaker.

Vi anser at følgende formål og problemstillinger kan være aktuelle:

Formål

Formålet med forvaltningsrevisjonen er å undersøke hvordan skolene i kommunen jobber med skolemiljø og mot mobbing, ved å se på det forebyggende mobbearbeidet som skolen gjør, hvordan skolene jobber med å avdekke mobbing og dårlig skolemiljø, og hvordan skolene håndterer saker når de først oppstår.

Problemstillinger

1. Arbeider kommunens skoler systematisk for å forebygge mobbing og dårlig psykososialt skolemiljø?
2. Har skolene systemer og rutiner som sikrer at mobbing og dårlig psykososialt skolemiljø blir avdekket?
3. Håndteres og følges saker som gjelder mobbing og dårlig psykososialt skolemiljø opp på en betryggende måte?

Nytteverdi

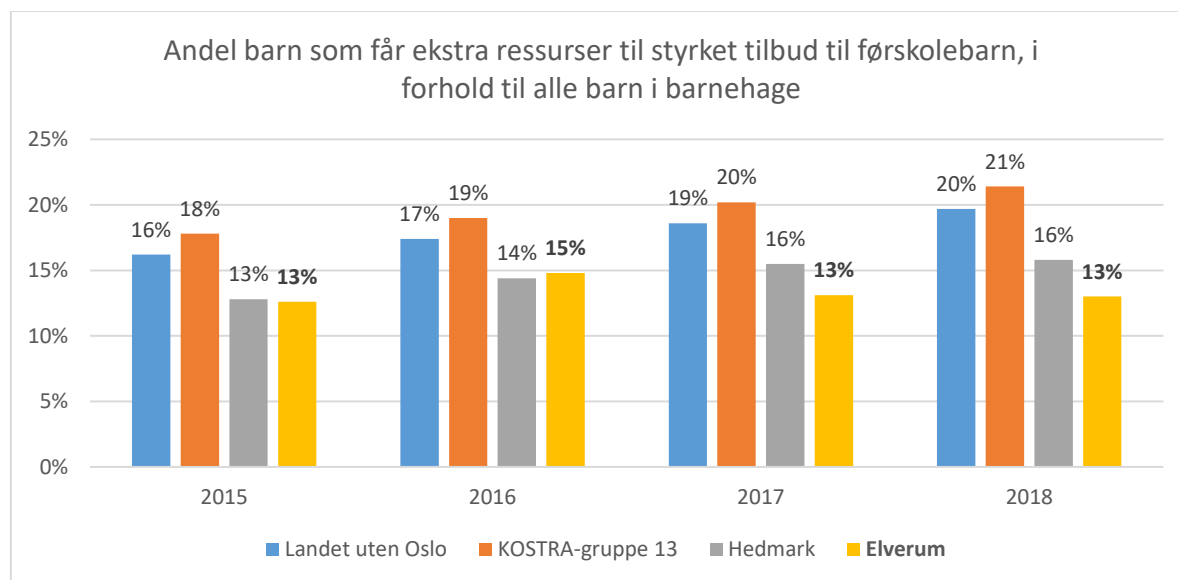
Mobbing og situasjoner der elever opplever utrygghet/mistrivsel i skolesituasjonen vil alltid oppstå og det er viktig at kommunen har gode systemer, rutiner og ansatte med gode holdninger slik at disse situasjonene kan oppdages og håndteres på en god måte. Et forvaltningsrevisjonsprosjekt kan kartlegge og belyse hvordan skolene jobber med dette. Det er en målsetting at eventuelle svakheter i system og rutiner forbedres ved at en fokuserer på disse.

Det har tidvis kommet opp saker i media der norske kommuner (også i vårt distrikt) ikke har fulgt opp det ansvaret de har overfor elever i grunnskolen med det resultat at kommunen har blitt erstatningspliktig overfor tidligere elever. Den minste utfordringen rundt dette er det økonomiske tapet kommunen blir påført. Langt verre er tap av renommé for kommunen, og i verste fall ødelagte liv for de det gjelder.

6.10 Prosjekt nr. 36 «Tilbud til barn i barnehage med særskilte behov»

Forebygging og tidlig innsats kan forhindre at kommunen senere driver «reparerende» arbeid. Det har vist seg at kostnadene ved å komme sent inn ved skjevutvikling er høyere enn når man kommer inn tidlig og kan forhindre senere effekter av skjevutviklingen.

I KOSTRA kan man hente ut oversikt over andel barn som får ekstra ressurser til styrking av tilbud til førskolebarn. Når man sammenligner Elverum med landsgjennomsnittet (uten Oslo) og med kommunens KOSTRA-gruppe (gruppe 13), ser man at Elverum ligger langt under landsgjennomsnitt og egen KOSTRA-gruppe for 2018, selv om Elverum ikke ligger veldig langt under fylkesgjennomsnittet.

Dette kan indikere at kommunen har en lavere innsats ved tidlig skjevutvikling enn det andre sammenlignbare kommuner i landet har, men når man ser at det ikke er stor forskjell mellom fylkessnittet og kommunen, kan det også indikere at Hedmarkskommuner generelt sett bruker mindre på tidlig innsats overfor barnehagebarn enn andre regioner i Norge. KOSTRA-gruppe 13 inneholder 49 kommuner. Elverum, Ringsaker og Hamar er de tre fra Hedmark. Alle tre ligger godt under gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 13. Dersom man ser på de kommunene som ligger over gjennomsnittet, så er disse ganske så fortettet innenfor de samme fylkene, noe som kan indikere at fokuset på tidlig innsats avhenger av geografisk område.

Plan for forvaltningsrevisjon for Elverum kommune
2019-2023

Til tross for at Elverum kommune ligger noe lavere enn øvrige sammenlignbare størrelser, beskriver rådmannen i Elverum kommunes årsmelding 2018 at barnehagene har et merforbruk på 0,6 millioner kroner med hensyn til kostnader for å dekke behovene til barn med særskilte behov. Merforbruket tilskrives nødvendig oppbemanning for å ta seg av barn med nedsatt funksjonsevne.

Noen barn har krav på ekstra ressurser gjennom rettigheter i lovverk. For de av barna som ikke har rettigheter i lovverket, vil innsatsen bero på prioriteringer. Her kan for eksempel kommuneøkonomien spille inn på innsatsen. Et paradoks kan være at de som ikke får styrket tilbudet sitt i barnehagen som følge av at man på daværende tidspunkt ikke har lovfestede rettigheter, kan ha krav på et styrket tilbud senere i grunnskolen som følge av at de da utløser en lovfestet rett til spesialundervisning.

Den lovfestede retten vil kunne være førende for hvilke tjenesteområder som skal yte tjenester for å dekke barnets behov. Dette kan være PPT, BUP, logoped, lavterskeltilbud i forbindelse med foreldreveiledning, helsestasjon mv. I strategiplanen for oppvekst fremgår det at man skal sørge for tett samarbeid mellom helsestasjon, PPT, skolehelsetjenesten, familieteam, barnehage og skole. Et forvaltningsrevisjonsprosjekt kan for eksempel gå inn på hvordan dette samarbeidet fungerer i praksis.

Elverum kommune har en strategisk plan for utdanning i Elverum, som løper fra 2017-2022. Strategien gjelder både for barnehager og for grunnskolen. I strategiplanen blir det ikke nevnt spesifikt at man skal arbeide med tidlig innsats i opplæringsløpet. Det fremgår en oversikt over handlingsplaner for barnehageområdet og minimumsstandarder for sektoren, men her fremgår heller ikke noe konkret om tidlig innsats. Målene som fremgår i planen er svært overordnede. Et forvaltningsrevisjonsprosjekt kan for eksempel gå inn på hvordan disse målene blir operasjonalisert og omsatt til tiltak og handling i barnehagene.

Vi anser at følgende formål og problemstillinger kan være aktuelle:

Formål

Formålet med en forvaltningsrevisjon om tidlig innsats i barnehage vil være å undersøke om barnehagene har operasjonalisert målene i strategien for oppvekst, og om barn i barnehagene i Elverum kommune får tidlig innsats dersom det er behov for ekstra oppfølging, for å forebygge og forhindre skjevutvikling.

Problemstillinger

1. I hvilken grad har Elverum kommunes barnehager utarbeidet tiltak for å iverksette tidlig innsats for å nå målene i strategien for oppvekst?
2. Er tjenesteområdene rundt barn med særskilte behov tilstrekkelig koordinert slik at barna gis helhetlige tjenester?

Nytteverdi

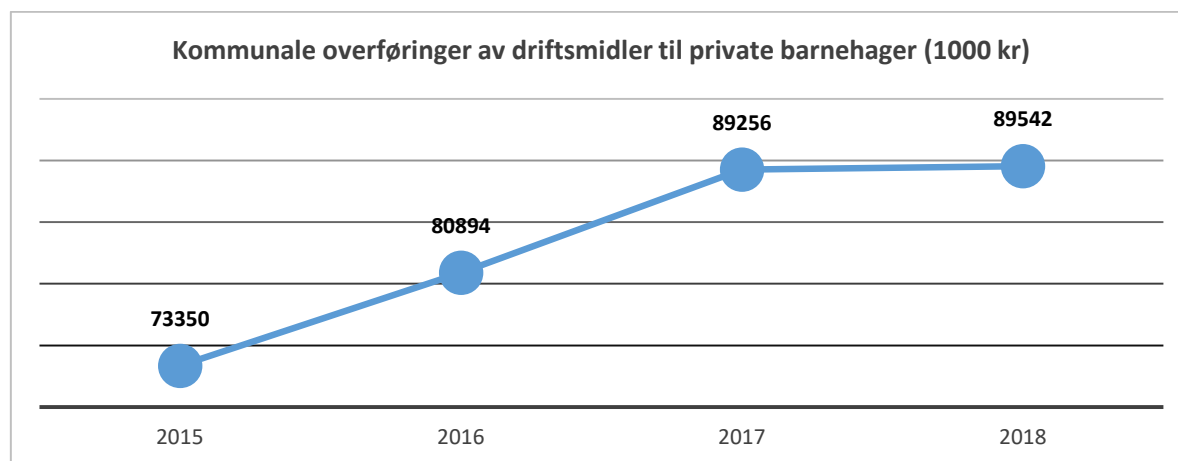
Elverum kommune har mange strategier som omhandler utvikling av byen og byens innbyggere for å skape vekst og gode boforhold. Grunnlaget for arbeidet er å gi barn og unge gode og trygge oppvekstvilkår, og å gi de motivasjon til å ta utdanning slik at de kan delta i Elverum kommunes arbeidsmarked. Skjevutvikling i oppveksten kan bidra til at det blir vanskelig å nå disse målene.

Tidlig innsats og forebygging har vist seg å være mindre ressurskrevende og gir bedre resultater enn når man kommer inn når behovene for oppfølging er omfattende og ofte komplekse. En forvaltningsrevisjon av temaet om tidlig innsats i barnehage vil kunne belyse Elverum kommunes arbeid med å gripe fatt i utfordringer så tidlig som mulig slik at man reduserer behovet for mer omfattende tiltak senere i barnets oppvekst.

6.11 Prosjekt nr. 37 «Tilskudd til private barnehager»

En forvaltningsrevisjon kan rettes mot beregningen og håndtering av tilskuddet til private barnehager (saksbehandling). Forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager skriver seg fra 2015. Forskriften pålegger kommunen å fatte vedtak om tilskudd til private barnehager én gang i året, og skal gi driftstilskudd til private ordinære barnehager per heltidsplass. Driftstilskuddet skal beregnes ut fra gjennomsnittlige ordinære driftsutgifter per heltidsplass i tilsvarende kommunale barnehager, fratrukket administrasjonsutgifter, pensjonsutgifter og arbeidsgiveravgift på pensjonsutgifter. Elverum kommune har 8 private barnehager.

Dekningsgraden av driftstilskudd til private barnehager ble endret i 2015 fra 88 % til 100 % av faktiske driftskostnader per barnehageplass. KOSTRA viser at de kommunale overføringene av driftsmidler til private barnehager i Elverum har økt med 22 % fra 2015-2018 selv om antallet private barnehager i kommunen har vært det samme:

Økningen kan skyldes at barnehagene har opprettet flere plasser, men også at andre driftskostnader har tilkommet. Det har for eksempel i perioden blitt innført en bemannings- og pedagognorm som vil ha følger for barnehagenes driftskostnader. KOSTRA⁶ viser også at andelen barn i private barnehager har økt noe fra 2015-2018.

Kravet til grunnbemanning i barnehager ble innført 1.8.18. Barnehagene må ha minimum én ansatt per tre barn under tre år, og én ansatt per seks barn over tre år. Pedagognormen innebærer at barnehagen skal ha minst én pedagogisk leder per sju barn under tre år, og minst én pedagogisk leder per fjorten barn over tre år. Barnehagene har hatt frist til 1.8.19 å innfri kravet.

Kommunen har et oppfølgingsansvar mht. til å kontrollere rapporteringen fra de private barnehagene, og at midlene benyttes til det de skal. Nyhetsoppslag det siste året har vist at enkelte eiere i private barnehager i Norge har tatt seg store friheter med hensyn til bruk av tilskuddene. Noen barnehager har fått krav på å tilbakebetale tilskudd etter at kommunene har gjennomført kontroller av tilskuddsbruken. Også andre forhold er blitt påpekt i barnehager med hensyn til bemanningssituasjon, pedagogtetthet, pedagogisk leders nærvær og arbeidsrettslige forhold med hensyn til tariff- og pensjonsavtaler.

Kommunen er tilsynsmyndighet overfor barnehager, både kommunale og private. For å drive tilsyn er det naturlig at man har rutiner for hva man kontrollerer og hvordan man kontrollerer for å utøve

⁶ Kilde: Tabell 12562.

Plan for forvaltningsrevisjon for Elverum kommune
2019-2023

ansvaret i tråd med intensjonen. Tilsynsansvaret innebærer også oppfølging av gjennomførte tilsyn dersom man har påpekt avvik som må korrigeres. En revisjon kan for eksempel gå inn på Elverum kommune som tilsynsmyndighet for barnehager.

Revisjonskriterier kan utledes fra Forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager og fra kommunens egne rutiner for tilsyn med barnehager.

Et forvaltningsrevisjonsprosjekt kan ha følgende formål og problemstillinger:

Formål	Formålet med prosjektet er å vurdere om Elverum kommune følger retningslinjene for tildeling av tilskudd til private barnehager, og om Elverum kommune ivaretar sitt tilsynsansvar overfor barnehager i kommunen.
Problemstillinger	<ol style="list-style-type: none"> 1. Har Elverum kommune et system for beregning av tilskudd som tilfredsstillende kravene i forskrift for tilskudd til private barnehager? 2. Har Elverum kommune et tilfredsstillende system for å sikre at tilskuddene til private barnehager benyttes til de formål som de skal benyttes til? 3. Har Elverum kommune et tilfredsstillende system for tilsyn med private barnehager og for oppfølging av gjennomførte tilsyn?
Nytteverdi	<p>Kommunen er tilsynsmyndighet overfor barnehager i kommunen. Gjennom tilsynsmyndigheten skal kommunen forvalte et ansvar og en tillit, både med hensyn til barnehagenes forvaltning av kommunens midler, men også med hensyn til barnehagenes drift og tilbud.</p> <p>En forvaltningsrevisjon vil kunne komme med anbefalinger for kommunens tilsynsaktivitet, som del av internkontrollen og kontroll med tildeling av tilskudd.</p>

6.12 Prosjekt nr. 39 «Styring av byggeprosjekter – Internkontroll, oppfølging og økonomi»

Byggeprosjekter er forbundet med store kostnader, og det er ikke uvanlig at prosjektene går ut over sine rammer. Dette kan tidvis tilskrives mangelfull styring. Grunnlaget for å lykkes er god planlegging, klar ansvarsfordeling og gode rutiner for gjennomføring. Risiko kan for eksempel knyttes opp til manglende usikkerhetsanalyse, underdimensjonert prosjektorganisasjon, utydelige rollebeskrivelser, manglende systematiske risikovurderinger, underkommunikasjon og kompetanse.

Elverum kommune har hatt flere store byggeprosjekter de siste årene som nylig er avsluttet eller som etter planen skal avsluttes i 2019⁷. Elverum kommunes regnskap viser at de i 2016 investerte 242 millioner kroner i anleggsmidler, i 2017 for 490 millioner kroner, mens det i 2018 ble investert for 575 millioner kroner. Investeringsstakten har med andre ord økt. I Elverum kommunes handlings- og økonomiplan 2019-2022 fremgår det at det i perioden er planlagt investeringsprosjekter i kommunal regi på 1 050 millioner kroner. De største investeringsprosjektene er ny skole og barnehage i Ydalir og Elverum Helsehus. Investeringene medfører låneopptak og netto lånegjeld i utgangen av 2022 er anslått å være på 103 000 kroner per innbygger kontra 85 000 per innbygger ved utgangen av 2017.

⁷ Kilde: Elverum kommune. 2018. Handlings- og økonomiplan 2019, side 9.

Plan for forvaltningsrevisjon for Elverum kommune
2019-2023

Det kan være aktuelt å utlede revisjonskriterier fra kommuneloven og anbefalinger med hensyn til kommunens internkontroll. Det kan også være aktuelt å legge til grunn standarder og anbefalinger med hensyn til gjennomføring av byggeprosjekter, samt eventuelle retningslinjer som kommunen selv legger til grunn på området.

En forvaltningsrevisjon kan ta utgangspunkt i et fåtall utvalgte prosjekter, for eksempel med ulike størrelse og type.

Vi anser at følgende formål og problemstillinger kan være aktuelle:

Formål

Å vurdere om Elverum kommune har gode rutiner for planlegging, gjennomføring og evaluering av byggeprosjekter slik at disse blir gjennomført på en forsvarlig måte innen fastsatte rammer.

Problemstillinger

1. Har Elverum kommune en betryggende organisering, styring og oppfølging av byggeprosjekter?
2. Er det lagt til rette for en hensiktsmessig rapportering til administrasjonen og politisk nivå for byggeprosjektene?
3. Blir byggeprosjektene evaluert med den hensikt å finne områder som kommunen kan forbedre?

Nytteverdi

En forvaltningsrevisjon vil kunne belyse om kommunen har god nok kompetanse, hensiktsmessige verktøy og klare rutiner for gjennomføring av byggeprosjektene. Det må videre være et mål å kartlegge hvordan kompetanse, verktøy og rutiner benyttes i praksis. Dette for å tette eventuelle huller i systemet.

7 Referanser

7.1 Skriftlige dokumenter

Folkehelseprofil 2019, Elverum kommune

Hedmark Revisjon IKS. *Overordnet analyse for forvaltningsrevisjon – Elverum kommune (2019)*

KS (2012): *Rådmannens internkontroll – Orden i eget hus*

Norges interne revisorers forening (2005): *Helhetlig risikostyring-Et integrert rammeverk (COSO)*

Helsedirektoratet (2012): *Nasjonale faglige retningslinjer for utredning og oppfølging for personer med samtidig ruslidelse og psykisk lidelse*

Barne- og likestillingsdepartementet (2017): *Prop.72 (2016-2017) Endringer i barnevernloven (Barnevernreform)*

Arbeids- og sosialdepartementet (2005): *Ot.prp. nr. 49 (2004-2005) Om lov om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (Arbeidsmiljøloven)*

Elverum kommune (2018): *Handlings- og økonomiplan 2019-2022*

Elverum kommune (2010): *Kommuneplan 2010-2022*

Elverum kommune (2019): *Strategisk plan. Folkehelsearbeid i Elverum 2019-2023*

Elverum kommune (2013): *Barnefattigdom – Bekjempelse og forebygging 2013-2016*

Elverum kommune (2014): *Strategisk næringsplan for Elverum 2014-2018*

Elverum kommune (2017): *Strategisk plan: Utdanning i Elverum 2017-2022*

Elverum kommune (2019): *Årsrapport 2018*

Elverum kommune (2018): *Årsrapport 2017*

Elverum kommune (2011, sist endr. 2013): *Eierskapsmelding for Elverum kommune*

Elverum kommune (2016): *Helse og omsorg i Elverum 2016-2020*

7.2 Nettsteder

SSB, KOSTRA: <https://www.ssb.no/offentlig-sektor/kostra/>

Utdanningsdirektoratet, Grunnskolens Informasjonssystem (GSI):
<https://gsi.udir.no/registrering/oss/>

Elverum kommune: <http://elverum.kommune.no>

Vedlegg A: Samlet oversikt over prosjekter i plan for forvaltningsrevisjon 2019-2023

Nr.	Tittel	Formål
4	Budsjettering og økonomistyring i Elverum kommune	Å undersøke om Elverum kommune følger lover og regler for budsjettering og om en har en budsjettoppfølgingen og rapportering som bidrar til god økonomistyring og tar hensyn til risiko på området.
5	Kommunens eierstyring av selskaper	Å undersøke om Elverum kommune følger veiledende prinsipper for god eierstyring i selskapsformer hvor kommunen har eierskap.
7	Innkjøp	Å undersøke om Elverum kommune driver kontraktsoppfølging etter inngåtte anskaffelser.
9	Heltid/deltid	Formålet med en forvaltningsrevisjon vil være å undersøke Elverum kommunes arbeid med å i størst grad sikre heltidsstillinger for ansatte i kommunen.
15	Næringsutvikling	Formålet med forvaltningsrevisjon er å se etter at hele kommunen bidrar til å oppfylle sentrale målsettinger for næringsutviklingsarbeidet, at en har gode rutiner for arbeidet og at kommunen følger opp og rapporterer på fastsatte målsettinger.
19	Vikarbruk i pleie-, rehabiliterings- og omsorgstjenesten	Formålet med prosjektet er å kartlegge bruken av vikarer i pleie-, rehabiliterings- og omsorgstjenesten.
28	Tiltak for å forhindre barnefattigdom	Formålet er å undersøke hvordan kommunen arbeider med å nå sine mål med å forebygge og bekjempe barnefattigdom.
29	Tilpasset opplæring og spesialundervisning	Formålet er å undersøke hva slags system og rutiner kommunen og den enkelte skole har for å sikre tilpasset opplæring og om de etterlever lovkravene vedrørende spesialundervisning.
33	Skolemiljø og mobbing (etterlevelse av Opplæringsloven kap. 9A)	Formålet med forvaltningsrevisjonen er å undersøke hvordan skolene i kommunen jobber med skolemiljø og mot mobbing, ved å se på det forebyggende mobbearbeidet som skolen gjør, hvordan skolene jobber med å avdekke mobbing og dårlig skolemiljø, og hvordan skolene håndterer saker når de først oppstår.
36	Tilbud til barn i barnehage med særskilte behov	Formålet med en forvaltningsrevisjon om tidlig innsats i barnehage vil være å undersøke om barnehagene har operasjonalisert målene i strategien for oppvekst, og om barn i barnehagene i Elverum kommune får tidlig innsats dersom det er behov for ekstra oppfølging, for å forebygge og forhindre skjevutvikling.

Plan for forvaltningsrevisjon for Elverum kommune
2019-2023

Nr.	Tittel	Formål
37	Tilskudd til private barnehager	Formålet med prosjektet er å vurdere om Elverum kommune følger retningslinjene for tildeling av tilskudd til private barnehager, og om Elverum kommune ivaretar sitt tilsynsansvar overfor barnehager i kommunen.
39	Styring av byggeprosjekter – Internkontroll, oppfølging og økonomi	Å vurdere om Elverum kommune har gode rutiner for planlegging, gjennomføring og evaluering av byggeprosjekter slik at disse blir gjennomført på en forsvarlig måte innen fastsatte rammer.

Plan for forvaltningsrevisjon for Elverum kommune
2019-2023

Vedlegg B: Aktuelle områder for forvaltningsrevisjon i overordnet analyse 2019

Denne oversikten viser de presenterte prosjektene i overskrifter med angivelse av revisors vurdering av risiko for avvik (R) og sakens vesentlighet (V) (kontrollutvalgets utvalgte tema i uthevet skrift). For utdyping av prosjektenes innhold, henvises til overordnet analyse for forvaltningsrevisjon 2019 i Elverum kommune.

Tematikk		R	V
Økonomi, administrasjon og fellesfunksjoner			
1	<i>Kommunens utnyttelse av statlige tilskuddsordninger og refusjoner</i>	M	M
2	<i>Internkontroll (kommunens egenkontroll)</i>	M	H
3	<i>Mål og resultatstyring</i>	M	H
4	Budsjettering og økonomistyring i Elverum kommune	M	H
5	Kommunens eierstyring av selskaper	M	M
6	<i>Kvalitetssikring av rutiner og rapportering i forbindelse med finansforvaltning</i>	M	H
7	Innkjøp	M	H
8	<i>Oppfølging av samarbeider, KF etc.</i>	M	M
9	Heltid/deltid	M	M
10	<i>Etikk, forhindre uetisk oppførsel og hindre korrupsjon</i>	M	M
11	<i>Arbeidsmiljø/HMS</i>	M	H
12	<i>Sykefravær</i>	M	H
13	<i>Saksutredning – hensyn til økonomi og kommunens målsettinger</i>	M	H
14	<i>IKT. (IKT sikkerhet, styring av IKT satsningen, bruk av IKT i undervisningen)</i>	M	M
15	Næringsutvikling	M	H
Sektor for pleie, rehabilitering og omsorg			
16	<i>Verdighet og kvalitet i pleie- og omsorgstjenesten</i>	M	H
17	<i>Kompetanse og internkontroll i pleie og omsorg - medisin håndtering</i>	M	M
18	<i>Styring av tildeling av institusjonsplass i pleie- og omsorgstjenesten/tildeling av tjenester i hjemmetjenesten</i>	H	H
19	Vikarbruk i pleie-, rehabiliterings- og omsorgstjenesten	M	H
20	<i>Vederlag for opphold i institusjon</i>	M	M
21	<i>Styring og drift av pleie og omsorgstjenesten</i>	M	H
Sektor for familie og helse inkl. NAV			
22	<i>Ledelse og koordinering ved NAV Elverum</i>	M	H
23	<i>Saksbehandling for sosiale tjenester</i>	M	M
24	<i>Bruk av tvang</i>	M	H
25	<i>NAV - Klientkonti</i>	M	H
26	<i>Tjenestetilbudet til funksjonshemmede</i>	M	H
27	<i>Koordinering av tjenester overfor brukere med psykiske helseproblemer</i>	H	H
28	Tiltak for å forhindre barnefattigdom	M	H
Sektor for utdanning			
29	Tilpasset opplæring og spesialundervisning	M	H
30	<i>IKT i skolen – digitale ferdigheter (og øvrige grunnleggende ferdigheter)</i>	H	M
31	<i>Kvalitet i PP-tjenesten</i>	M	H
32	<i>Kompetanseutvikling i skolen</i>	M	H
33	Skolemiljø og mobbing (etterlevelse av opplæringsloven kap. 9A)	M	H
34	<i>Skoleeierrollen</i>	M	H
35	<i>Vikarbruk i kommunens barnehager (eventuelt skoler)</i>	M	M
36	Tilbud til barn i barnehage med særskilte behov	H	H

Plan for forvaltningsrevisjon for Elverum kommune
2019-2023

Tematikk		R	V
37	Tilskudd til private barnehager	M	H
Sektor for kultur			
	<i>Vi har ikke funnet områder på kultursektoren som både har middels eller høyere risiko og/eller vesentlighet</i>		
Sektor for teknikk og miljø inkl. eiendom			
38	<i>Sikring av eiendeler, inventar og utstyr</i>	M	M
39	Styring av bygge-/investeringsprosjekter – Internkontroll, oppfølging og økonomi	M	H
40	<i>Selvkost. Tekniske tjenester, evt. vann og avløp, renovasjon etc.</i>	M	H
41	<i>Brann og ulykkesvern – Effektiv drift</i>	M	M
Tema tatt inn i overordnet analyse etter kontrollutvalget behandling - sak KU- 023/19			
42	<i>Drift av kulturskolen (økonomistyring og samhandling med skolene)</i>	M	M
43	<i>Integreringstilskudd til flyktninger</i>	M	M

Arkivsak-dok. 21/00032-1
Saksbehandler Gunvor Kristin Moe

Saksgang
Elverum kontrollutvalg 2019 - 2023

Møtedato
28.01.2022

SAK EL-13/22 BESTILLING AV PROSJEKTPLAN FOR GJENNOMFØRING AV EIERSKAPSKONTROLL IHT. PLAN FOR EIERSKAPSKONTROLL 2020-2023

Forslag til vedtak/innstilling:

Skriv inn forslag til vedtak

Vedlegg:

Plan for eierskapskontroll 2020-2023

Saksframstilling:

Kontrollutvalget bestilte 12.mars 2021 en eierskapskontroll i Elverum Vekst AS og Ydalir Boligutvikling. Ferdig rapport ble behandlet i kontrollutvalgets møte 26. november, sak 54/21.

Det er derfor på tide å bestille prosjektplan for gjennomføring av en eierskapskontroll i 2022. Kontrollutvalgets budsjett i 2022 på området er 75 timer.

Risiko- og vesentlighetsvurderingen og listen over selskaper som var aktuelle å ta inn i plan for eierskapskontroll ble behandlet i kontrollutvalgets møte 23.oktober 2020, sak 050/20.

Listen som utgjør «Plan for eierskapskontroll 2020-2023» er som følgende:

1. Elverum Vekst AS (2)
2. Ydalir Boligutvikling AS (6)
3. Sør-Østerdal Interkommunale Renovasjonsselskap IKS (8)
4. Elverum Energi AS (3)

Nummeret bak selskapsnavnet henviser til omtalen av det enkelte selskap i vedlagte Plan for eierskapskontroll 2020-2023 (risiko- og vesentlighetsvurdering).

Listen er i uprioritert rekkefølge.

Forvaltningsrevisor vil være tilstede i møtet.

Særskilt bestilling 2020

Utarbeidet av Revisjon Øst
IKS på oppdrag fra
kontrollutvalget i Elverum
kommune

Plan for eierskapskontroll 2020-2023 for Elverum kommune (med risiko- og vesentlighetsvurderinger)

Revisjon Øst IKS

Postboks 84, 2341 Løten

Telefon: 62 43 58 00

<https://www.rev-ost.no>

E-post: post@rev-ost.no

Org.nr: 974 644 576 MVA

Oppsummering og plan for eierskapskontroll

Revisjon Øst IKS har på vegne av kontrollutvalget i Elverum kommune gjennomført en risiko- og vesentlighetsvurdering av eierstyring i kommunen. I vår gjennomgang er det lagt vekt på at alle selskaper og ulike samarbeidsordninger vurderes i forhold til behov for eierskapskontroll. Vi har videre lagt vekt på at risiko- og vesentlighetsvurderingene skal munne ut i konkrete selskaper hvor det bør vurderes å gjennomføre eierskapskontroll. Som utgangspunkt har vi anbefalt at selskap/tema nummer 2, 3, 8 og 11 tas inn i plan for eierskapskontroll.

Risiko- og vesentlighetsvurderingen og listen over selskaper som var aktuelle å ta inn i plan for eierskapskontroll er videre behandlet i kontrollutvalgets møte 23.10 2020 sak 050/20. Listen over selskaper som utgjør «Plan for eierskapskontroll 2020-23», kan oppsummeres som følger (i prioritert rekkefølge)¹:

1. Elverum Vekst AS (2)
2. Ydalir boligutvikling AS (6)
3. Sør-Østerdal Interkommunale Renovasjonsselskap IKS (8)
4. Elverum Energi AS (3)

Kontrollutvalget bør gis mulighet til å endre prioriteringsrekkefølgen, og bør også gis mulighet til å gjøre endringer i planen i løpet av planperioden dersom det skulle bli nødvendig. Ettersom det er nær sammenheng mellom formålet med etableringen av Elverum Vekst AS og Ydalir boligutvikling AS planlegger kontrollutvalget at eierskapskontroll gjennomføres samtidig for disse to selskapene.

Kontrollutvalget vil for hver eierskapskontroll få utarbeidet en prosjektplan hvor revisor og kontrollutvalg utreder videre hva som er relevant og ønskelig at blir undersøkt. Det er i denne forbindelse sentralt at eierskapskontrollen gir informasjon og innspill til eventuelle forbedringspunkter, samt at kontrollen blir til nytte for så vel kommunens eierrepresentanter som de selskapene som blir omfattet av kontrollen.

Løten, den 29. oktober 2020

Magnus Michaelson
Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor

Jo Erik Skjeggstad
Utøvende forvaltningsrevisor

¹ Nummeret bak selskapsnavnet henviser til omtalen av det enkelte selskap i risiko- og vesentlighetsvurderingen

Plan for eierskapskontroll 2020-2023 med risiko- og vesentlighetsvurderinger
Revisjon Øst IKS for kontrollutvalget i Elverum kommune

Innholdsfortegnelse

1	Innledning.....	3
2	Kontrollutvalgets ansvar for eierskapskontroll	3
3	Generelt om risiko- og vesentlighetsvurderinger	3
4	Innhenting av informasjon til risiko- og vesentlighetsvurderingen	4
5	Om kommunens eierskap	4
5.1	Ulike organisasjonsformer – muligheter og begrensninger	6
5.2	Kort om eierforvaltning i Elverum kommune.....	6
6	Aktuelle eierskapskontroller	9
7	Referanser	18
7.1	Internettreferanser	18

1 Innledning

I dette dokumentet legger Revisjon Øst IKS frem en vurdering av risiko- og vesentlighet knyttet til Elverum kommunes eierskap i 2020. Kontrollutvalget bestilte gjennomføring av en risiko og vesentlighetsvurdering i møte 30.04.2020 sak KU 015/20. Vurderingens formål har vært å fremskaffe materiale for utarbeidelse av plan for eierskapskontroll 2020-2023.

Dermed vil kontrollutvalget, valgt for perioden 2019 til 2023, gis et beslutningsgrunnlag for utarbeidelse av nevnte plan.

2 Kontrollutvalgets ansvar for eierskapskontroll

Kontrollutvalget skal etter kommunelovens § 23-2 pkt. d se til at det blir gjennomført kontroll med forvaltningen av kommunens eierinteresser i selskaper mv. (eierskapskontroll). Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

I henhold til kommunelovens § 23-4 skal kontrollutvalget minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens eierskap. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for eierskapskontroll. Planen vedtas av kommunestyret selv som kan delegeres til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden.

Formålet med risiko- og vesentlighetsvurderingene er således å fremskaffe relevant informasjon med hensyn til kommunens eierskap i selskaper mv. og på bakgrunn av denne informasjonen, gjøre prioriteringer hensett på hvilke områder som bør bli gjenstand for eierskapskontroll. Identifisering av risiko rundt vesentlige eierskap er viktig for å sikre at ressursene settes inn på de riktige områdene.

3 Generelt om risiko- og vesentlighetsvurderinger

I det følgende gjøres det rede for sentrale forhold vedrørende risiko- og vesentlighetsvurderinger knyttet til eierskap i kommunesektoren. Med risiko menes muligheten for at noe kan inntreffe som gjør at kommunen ikke når sine mål/intensjoner med eierskapet. Det finnes en rekke forhold som kan øke risikoen for at kommunen ikke når sine mål/intensjoner. Det kan for eksempel være snakk om:

- Manglende rutiner for eieroppfølging eller rutiner som ikke følges
- Uklare målsettinger for eierskapet
- Den økonomiske utviklingen
- Rollekonflikter – uklare ansvarsforhold
- Uklar/komplisert organisering
- Organisasjonsendringer
- Endringer med hensyn til ledelse og nøkkelpersonell

Vesentlighetsvurderingen skal vise hvor påviste risikofaktorer får størst betydning og er mest alvorlige, i forhold til å oppnå de målene som kommunen har satt seg for sitt eierskap. Vesentlighetsvurderingen vil kunne variere etter hvilket perspektiv som legges til grunn; eksempelvis det økonomiske-, politiske-, brukerorienterte-, medarbeiderorienterte- eller samfunns- og miljøorienterte perspektiv.

Faktorer som har betydning for vurdering av vesentlighet kan være:

Plan for eierskapskontroll 2020-2023 med risiko- og vesentlighetsvurderinger
Revisjon Øst IKS for kontrollutvalget i Elverum kommune

- Store økonomiske verdier
- Utfører viktige kommunale oppgaver
- Mottar vesentlige tilskudd fra kommunen
- Betydningen for lokalsamfunnet – arbeidsplasser etc.
- Politisk interesse/prestisje som er tillagt selskapet

Faktorene tas hensyn til i vår vurdering av det enkelte selskap.

4 Innhenting av informasjon til risiko- og vesentlighetsvurderingen

Revisor har, som grunnlag for risiko og vesentlighetsvurderingene, innhentet informasjon fra følgende kilder:

- Kommunens eiermelding
- Soliditet.no
- Informasjon på selskapenes hjemmesider
- Samtaler med utvalgte ansatte hos Revisjon Øst IKS
- Kommunens årsregnskap for 2019
- Årsmeldinger og årsregnskap 2018 og 2019 for utvalgte selskap

Revisor har undersøkt hvilke eierskapskontroller og forvaltningsrevisjoner som kontrollutvalget har bestilt og fått gjennomført, og som berører selskaper som kommunen har eierinteresser i. Dette er gjort for forrige kontrollutvalgsperiode (2015-2019) og frem til sommeren 2020. Resultatene fra disse kontrollene er viktig å ha med seg i forbindelse med risiko- og vesentlighetsvurderinger av kommunens eierskap. Følgende forvaltningsrevisjonsprosjekter, selskapskontroller og eierskapskontroller har blitt gjennomført eller skal gjennomføres (gjennomført år i parentes):

- Agena AS – selskapskontroll (2016-2017)
- Midt Hedmark brann og redningsvesen IKS – Forvaltningsrevisjon varslingsrutiner (2018)
- Terningen Arena AS (IK og IKD) Selskapskontroll
- Terningen Arena AS (IK og IKD) Oppfølgingskontroll
- SØIR IKS - Forundersøkelse

I tillegg har kontrollutvalgene i kommunene i Nord-Østerdalen gjennomført en forvaltningsrevisjon rettet mot styring og kontroll i Midt Hedmark brann- og redningsvesen IKS (2016).

5 Om kommunens eierskap

Elverum kommune er med i følgende interkommunale selskaper (inkl. datterselskaper og datterdatter selskaper):

Aksjeselskaper:

- Agena AS (100 %)
  - Agena personal AS (100 %)
  - TUNET Elverum AS (100 %)
- Elverum vekst AS (100 %)
  - Elverumregionen Næringsutvikling AS (100 %)
    - Visit Elverum-Regionen AS (36 %)
    - Sør-Østerdal Næringshage AS (12 %)

Plan for eierskapskontroll 2020-2023 med risiko- og vesentlighetsvurderinger
Revisjon Øst IKS for kontrollutvalget i Elverum kommune

- Eon Reality Norway AS (11 %)
    - Elverum Kommunale Industribygg AS (100 %)
    - Elverum Kommunal Indistribygg Utvikling AS (100 %)
    - Elverum tomteselskap AS (100 %)
- Elverum Energi AS (100 %)
  - Østerdalen kraftproduksjon AS (67 %)
  - Elsikkerhet Norge AS (8 %)
  - Nordavind DC sites AS (8 %)
  - Innlandet Energi Holding AS (1,3 %)
- Terningen Arena Idrett og Kultur AS (100 %)
  - Terningen Arena Idrett og Kultur Drift AS (100 %)
- Flerbruksanlegget AS (100 %)
  - Terningen Arena Holding AS (100 %)
- Ydalir boligutvikling AS (100%)
- AVR Institute Norway AS (34 %)
- Kinoalliansen AS (4 %)

Interkommunale selskaper og andre typer foretak:

- Sør-Østerdal Interkommunale Renovasjonsselskap IKS (60 %)
  - SØIR husholdning AS (100 %)
  - SØIR næring AS (100 %)
- Midt-Hedmark Brann- og Redningsvesen IKS (30,5 %)
- Hedmark Revisjon IKS (11 %)
- Elverum kommuneskoger KF (100 %)
- Elverum kommunale pensjonskasse (100 %)

Etter ny kommunelov trådte i kraft høsten 2019, har tidligere § 27-samarbeid utgått som løsning for interkommunale samarbeid. Ny kommunelov åpner i stedet for organisering gjennom interkommunale politiske råd og kommunale oppgavefelleskap. Nytt for disse samarbeidene er at kommunestyret skal velge et representantskap som fungerer som øverste organ i samarbeidet. Kommunal- og moderniseringsdepartementet har gitt kommunene en frist til å omdanne § 27-samarbeid til annen samarbeidsform i løpet av inneværende valgperiode. Kontrollutvalget bør følge opp endring av organisasjonsform. Endringen gjør også at disse virksomhetene nå blir aktuelle for eierskapskontroll. Elverum kommune er deltaker i følgende § 27 samarbeid:

- Regionrådet i Sør-Østerdal
- IKA Opplandene
- Sekretariat for kontrollutvalgene i Sør-Østerdal

IKA Opplandene eies sammen med mange andre kommuner i Innlandet og av Innlandet fylkeskommune. Elverum kommune blir en liten eier i denne forbindelse. Sekretariat for kontrollutvalgene i Sør-Østerdal vil ventelig om kort tid inngå i et felles IKS som omfatter kommunene i Sør-Østerdal og Glåmdalen.

Vertskommunesamarbeid vil vanligvis ikke være omfattet av eierskapskontroll, ettersom disse samarbeidene er organisert som en del av vertskommunen. Både styring og virksomhet i disse samarbeidene kan være gjenstand for forvaltningsrevisjon, og det henvises til risiko og

Plan for eierskapskontroll 2020-2023 med risiko- og vesentlighetsvurderinger
Revisjon Øst IKS for kontrollutvalget i Elverum kommune

vesentlighetsvurderingene som danner grunnlaget for plan for forvaltningsrevisjon. Elverum kommune er vertskommune for følgende interkommunale samarbeid:

- Elverum PPT
- Produksjon og levering av varmmat til sykehjem og hjemmeboende
- Øyeblikkelig hjelp døgnplasser
- Elverum interkommunale legevakt
- Miljørettet helsevern i Sør-Østerdal

Kommunale foretak er ikke aktuelle for eierskapskontroll i og med at disse har direkte linje til kommunestyret. Elverum kommune har et slik selskap; KF Elverum kommuneskoger. Elverum kommunale pensjonskasse er et gjensidig forsikringsselskap. Det vil si en egen juridisk enhet med et eget styre der det ikke er eiere som kan ta ut utbytte. Det finnes altså ikke eiere i vanlig forstand og vi anser ut fra dette at det ikke er aktuelt med eierskapskontroll. Forvaltningsrevisjon kan imidlertid være aktuelt i begge selskapene.

5.1 Ulike organisasjonsformer – muligheter og begrensninger

Det er viktig å være klar over at mulighetene for innsyn i forbindelse med kontroller i det enkelte selskap vil være begrenset der kommunene eier sammen med private aktører. Det er videre uaktuelt med eierskapskontroller i for eksempel stiftelser, ettersom disse eier seg selv. Elverum kommune deltar i stiftelsene:

- Festspillene i Elverum
- Elverum kommunes stiftelse for utdanning
- Elverum kommunes stiftelse for jord, skog og bygdepleie
- Elverum kommunes stiftelse for helse, omsorg og pleie

For eierskapskontroller i interkommunale selskaper vil det være hensiktsmessig å samarbeide med kontrollutvalgene i de andre eierkommunene i den grad samarbeid om eierstrategi og eierstyring er forbundet med risiko. Ellers er en eierskapskontroll i utgangspunktet en kontroll rettet mot den enkelte kommunens forvaltning av eierskapet. Der en også gjennomfører forvaltningsrevisjon, vil samarbeid med andre kommuners kontrollutvalg være enda mer aktuelt. Vi anbefaler også at plan for eierskapskontroll, i den grad det er mulig, ses i sammenheng med plan for forvaltningsrevisjon, slik at det gjennomføres kombinerte kontroller der dette er hensiktsmessig.

5.2 Kort om eierforvaltning i Elverum kommune

Forvaltning av kommunens eierskap er tatt med som tema i folkevalgtopplæringen for kommunestyret vinteren 2020. Det har da vært en gjennomgang av selskaper som kommunene har eierinteresser i og hvordan disse følges opp. Det har også vært en gjennomgang av eierskapsmeldingen for Elverum kommune der blant annet prinsipper for godt eierskap er gjennomgått. Det har også vært fokus på roller og habilitet samt regelverket for offentlighet.

I eiermeldingen som legges frem for formannskap og kommunestyre høsten 2020 fastslås det at Elverum kommune har betydelige verdier og samfunnsoppgaver som blir forvaltet i kommunens selskaper, foretak og gjennom ulike samarbeidsformer. Det er presisert at kommunenes eierskap skal utøves gjennom de formelle eierkanalene og utøvelsen av eierskapet skal være politisk forankret. Eierskapsmeldingen inneholder en del som omhandler vurderinger og valg av organisering, roller og rolleforståelse, prinsipper for god eierstyring og tilsyn/kontroll. Eiermeldingen har også kjøreregler for

Plan for eierskapskontroll 2020-2023 med risiko- og vesentlighetsvurderinger
Revisjon Øst IKS for kontrollutvalget i Elverum kommune

politisk avklaring i forkant av generalforsamling og representantskap, rapportering og arkivering. Avslutningsvis finnes en nærmere beskrivelse av de ulike selskapsformer og begreper som benyttes i Eiermeldingen.

Eiermeldingen fastslår at i selskaper hvor kommunen er eier er det formannskapet som representerer kommunens eierandel. Alle store prinsipielle og politiske spørsmål skal imidlertid forelegges kommunestyret for avgjørelse. Ordfører representerer kommunen i representantskapsmøter (dersom det ikke er valgt egne representanter av kommunestyre), generalforsamling, eiermøter og årsmøter. Kommunedirektøren har ansvaret for å etablere et eierskapssekretariat som skal bistå eierrepresentantene i deres virke. Et eierskapssekretariat reduserer etter vår oppfatning risikoen i forbindelse med eierstyring ettersom det blir større fokus og struktur på kommunens eierforvaltning

Eierrepresentanten skal utøve sin virksomhet innenfor de rammer som fremgår av eierskapsmeldingen, samt andre føringer som er vedtatt av kommunestyret og formannskap. Fra kommunen har vi fått opplyst at alle generelle føringer er nedfelt i eierskapsmeldingen. Det kan likevel være vedtatt føringer for enkeltselskap, for eksempel i forbindelse med opprettelsen av selskapene. Av forhold som kommunen har fokus på i sin eierskapsmelding, og som vi anser å komme i tillegg til generelle prinsipper for eierstyring er kravet om åpenhet og informasjon og at det legges til grunn relativt omfattende føringer for valg av selskapsstyrer. Videre at eierskapsmeldingen presiserer at selskapene skal opptre som en ansvarlig samfunnsaktør og at klima og miljø skal være i fokus/eventuelt rapporteres til kommunen. Eiermeldingen angir også konkrete kjøreregler for politiske avklaringer i forkant av generalforsamling og representantskap, rapportering til kommunen og arkivering. Dette er forhold som det kan gjøres kontroller på i en eierskapskontroll.

Det gjøres oppmerksom på at eierskapsmeldingen for Elverum kommune ikke var behandlet i formannskap og kommunestyre ennå, da denne rapporten ble utarbeidet. Det må derfor tas høyde for eventuelle endringer.

I kommunens regnskap for 2019 (note 6) finner vi følgende oversikt over kommunens eierskap ved utgangen av 2019:

Plan for eierskapskontroll 2020-2023 med risiko- og vesentlighetsvurderinger
Revisjon Øst IKS for kontrollutvalget i Elverum kommune

6 Aksjer og andeler (anleggsmidler)

Selskapets navn	Eierandel	Antall aksjer og andeler	Beløp i hele kr
KLP - Kommunenes Landspensjonskasse	Minoritet		28 323 929
EKP - Elverum kommunale pensjonskasse			29 768 054
Kommunalbanken	Minoritet	1	1
SØIR - Sør Østerdal Interkom. Renovasjonsselskap	60 %		5 670 000
Biblioteksentralen A/L	Minoritet	14	14
Elverum tomteselskap A/S *	100 %	3 300	3 300 000
Elverum Energiverk A/S	100 %	15 000	86 662 109
Agena AS	100 %	2	100 000
EKI Utvikling A/S *	100 %	5 050	5 060 000
Hedmark Revisjon IKS, innskutt kapital			180 000
AVR Institute Norway A/S	34 %	340	5 610 000
Norske skogindustrier A/S		17	2 050
Silkosfeltet Borettslag (lærerleilighet)	Minoritet	1	3 500
Hernes institutt A/L	Minoritet	1	1
Filmparken A/S	Minoritet	4 459	4 900
OBOS, ANDEL		8	8
Elverum kommunale Industribygg A/S *	Minoritet	7 000	700 000
Fredheim vernehjem		4	4
Frivillighetssentralen, andel		5	5 000
OBOS, ANDEL		2	1 565
Flerbruksanlegget A/S	100 %	1 500	1 500 000
Elverum Regionens Næringsutvikling A/S *	1	300	457 188
Terningen Arena Idrett og Kultur A/S	100%	1 000	27 041 000
Nordvind DS SITES A/S	Minoritet	150 000	150 000
Abakus A/S		1	2 500
Elverum Vekst AS *	100 %	30	30 000
EON Reality			180 000
Midt-Hedmark brann- og redningsvesen IKS	37,4 %		2 570 000
Sum aksjer og andeler			197 321 823

*) Det var ekstraordinær generalforsamling 20.11.19 i det nystiftede selskapet Elverum Vekst AS. I denne generalforsamlingen ble kommunens eierpost i Elverum tomteselskap AS, Elverum kommunale industribygg AS og EKU Utvikling AS overført til morselskapet Elverum Vekst AS. Likeledes eierposten i Elverum Regionens Næringsutvikling AS. Dette er dokumentert i generalforsamlingsprotokollen. Dette betyr at aksjene i selskapene Elverum tomteselskap AS, Elverum kommunale industribygg AS, EKU Utvikling AS og Elverum Regionens Næringsutvikling AS skal overføres til Elverum Vekst AS, men dette var ikke registrert i Brønnøysundregistrene pr 31.12.2019. Aksjekapitalen i Elverum Vekst AS er satt til kr 9 547 000.

Aksjer og andeler er anleggsmidler til varig eie, og er verdsatt til kostpris eller virkelig verdi. Det er foretatt en summarisk vurdering av de poster som anses som vesentlige, uten at man har funnet at det gjennom året har intruffet hendelser som påvirker de bokførte verdier.

Oversikten viser også hva slags økonomiske verdier som er tilknyttet eierskapet.

En oversikt over garantier og utlån fra kommunen til, blant annet selskaper, finner vi i note 12 regnskapet for 2019:

Plan for eierskapskontroll 2020-2023 med risiko- og vesentlighetsvurderinger
Revisjon Øst IKS for kontrollutvalget i Elverum kommune

12 Garantiansvar og utlån

Kommuner kan i henhold til kommuneloven med tilhørende forskrift gi garantier og utlån til andre, men dette må ikke komme i konflikt med blant annet regelverket for ulovlig offentlig støtte. Nedenfor er en oversikt over de garantier og utlån kommunen har gitt til forskjellige formål og selskaper.

Garanti til	KS-vedtak	Opprinnelig garantibeløp	Restbeløp pr 31.12	Utløper
Sør-Østerdal Interkommunale Renovasjon IKS		18 900	11 550	Selsk.avtale
Elverum Tomteselskap AS – Ydalir	100/18	121 000	110 000	09.11.2028
Elverum Kommunale Industribygg - Hernes inst.	077/14	50 000	50 000	31.12.2029
Elverum Kommunale Industribygg – Beredskapssenter		47 688	33 495	30.06.2041
Elverum Fotball - Utstyr	029/14	500	161	15.07.2022
Elverum Fotball - Likviditetslån	105/19	500	500	15.08.2021
Statens Vegvesen - Ydalir-utbygging	030/17	32 108	32 108	2024
Søndre Elverum Idrettshall AS - MVA	115/18	2 500	2 500	2024
Søndre Elverum Idrettshall AS – Spillemidler	115/18	20 000	20 000	2024
Sum		293 196	260 314	

(tall i hele tusen)

I 2019 innvilget kommunen nye garantier. Elverum fotball fikk kommunal garanti for et likviditetslån på kr 500 000. Søndre Elverum Idrettshall har fått to garantier; en garanti for lån til egenfinansiering og en garanti for kortsiktig lån inntil kompensasjon for merverdiavgift og spillemidler blir utbetalt.

Utlån til	KS-vedtak	Opprinnelig beløp	Restbeløp pr 31.12	Tilbakebetalt
Elverum Tomteselskap AS, ansvarlig lån	113/12	6 000	6 000	2023
TAIK AS, ansvarlig lån nedbetales årlig	058/13	27 000	20 460	2038
TAIK AS, ansvarlig lån løper til forfall	123/19	32 500	32 500	2045
EKI UTVIKLING AS, ansv lån avdr fritt 10 år	076/14	5 000	5 000	2024
Elverum Tomteselskap AS, ansvarlig lån	043/16	5 500	5 500	2026
Elverum Tomteselskap AS, ansvarlig lån	043/16	5 000	3 250	2026
HernesHallen AS	057/02	3 700	837	2024
Elverum Fotball - forskudd spillemidler	007/13	3 100	722	2023
Søndre Elverum Idrettshall AS	115/18	19 500	19 500	2059
Sum		107 300	93 769	

(tall i hele tusen)

6 Aktuelle eierskapskontroller

Tabellen nedenfor er resultatet av revisors risiko- og vesentlighetsvurderinger og viser aktuelle selskaper for eierskapskontroll i planperioden. Det legges til grunn at kontrollutvalget velger ut hvilke selskaper som skal tas med i plan for eierskapskontroll.

Rekkefølgen selskapene er satt opp i er vilkårlig og indikerer ikke prioritet. Revisor har gjort en vurdering av alle selskaper som kommunen har eierinteresser i. I tabellen beskrives kort risiko og vesentlighet for det enkelte selskap. Revisors konklusjon vises i de to kolonnene til høyre der risiko og vesentlighet vurderes som henholdsvis høy (H) eller middels (M). Revisor har unnlatt å ta med selskaper som vurderes å ha lav risiko og/eller vesentlighet.

Selskaper som aktuelt for eierskapskontroll	Risiko	Vesent- lighet
1. Agena AS (100%) Selskapets formål er å initiere og gjennomføre aktivitet som sikrer arbeidsdeltakelse for flest mulig, gjennom profesjonell veiledning av arbeidssøkende, arbeidstakere og arbeidsgivere. Selskapets formål er også å	M	M

Plan for eierskapskontroll 2020-2023 med risiko- og vesentlighetsvurderinger
 Revisjon Øst IKS for kontrollutvalget i Elverum kommune

<p>eie aksjer i andre selskap med lignende formål. Selskapet har to heleide datterselskap i Agena personal AS og TUNET AS. Agena personal AS har som formål å levere fremtidsrettede og innovative personaltjenester til arbeidsgivere og arbeidstakere, til beste for samfunnets- og næringslivets utvikling. TUNET AS skal tilby arbeidsforbedrende trening og varig tilrettelagt arbeid for personer med nedsatt arbeidsevne. Gjennom dette også å produsere markedsrelevante varer og tjenester av god kvalitet og til riktig pris for selskapets kunder.</p> <p>Selskapet har gått med underskudd i flere år. For 2019 hadde imidlertid selskapet et plussresultat (297 000,-). Underskuddene har tært på egenkapitalen i selskapet, mens gjeldsnivået er redusert i samme tidsrom. Selskapet har liten gjeld, og egenkapital må anses akseptabel (4 mill.). Agena personal AS har også hatt svake resultater de senere årene, men med et lite overskudd i 2019. Lav egenkapital og lav gjeld. TUNET AS har hatt bra årsresultater de senere år, økende egenkapital og en stabil gjeldssituasjon.</p> <p>Det ble gjennomført en selskapskontroll i Agena AS i 2017 hvor det ble gjort kontroller rettet mot eierforvaltningen og en forvaltningsrevisjonsdel som var rettet mot tiltak for å forhindre kryss-subsidiering. Det ble gitt anbefalinger mht. hyppighet for behandling av kommunens Eiermelding og oppfølging av styret fra kommunens side, bl.a. når det gjelder kryss-subsidiering, kompetanse og habilitet i styret samt styreevaluering. Det er vårt inntrykk at selskapet og struktur i konsernet har blitt strammet inn etter at selskapskontrollen ble gjennomført.</p> <p>Generalforsamlingen består av formannskapet i Elverum kommune. Styret består av 4 medlemmer, og det velges også 3 varamedlemmer. Eiermotivasjonen er i kommunens Eiermelding oppgitt å være samfunnsøkonomisk</p> <p>Vi anser risiko og vesentlighet til å være middels</p>		
<p><i>2. Elverum vekst AS (100%)</i></p> <p>Selskapet er stiftet høsten 2019 og hensikten med selskapet er å drive målrettet arbeid for Elverum for å rekruttere innbyggere og fremme befolkningsvekst, tiltrekke seg næringsvirksomhet og medvirke til utvikling av eksisterende og ny næringsvirksomhet i kommunen, slik at arbeidsplasser sikres og skapes. Det er også et formål å gjøre kommunen attraktiv for besøk. Slik vi har forstått det, er Elverumregionens Næringsutvikling AS innlemmet i Elverum Vekst AS, som da har tre heleide datterselskap. Dette er Elverum kommunale industribygg AS, Elverum industribygg og utvikling AS og Elverum Tomteselskap AS. Gjennom tidligere Elverumregionens Næringsutvikling er selskapet deleier i Visit Elverum-regionen, Sør-Østerdal Næringshage AS og</p>	M	H

Plan for eierskapskontroll 2020-2023 med risiko- og vesentlighetsvurderinger
 Revisjon Øst IKS for kontrollutvalget i Elverum kommune

<p>Eon Reality Norway AS. Ut ifra eierandel og dermed mulighet til å påvirke selskapene vurderes det som aktuelt kun å gjennomføre eierskapskontroll overfor de heleide datterselskapene.</p> <p>Vi har ingen informasjon om regnskapsresultater for Elverum vekst AS i 2019, og disse ville vel uansett ikke si så mye om utviklingen ettersom selskapet er nystartet. Resultatene i Elverum kommunale industribygg har variert noe de senere år og hadde et underskudd på 1,2 millioner i 2019. Egenkapital og gjeldssituasjonen har vært stabil.</p> <p>For Tomteselskapet har resultatene også variert noe. Selskapet hadde et underskudd på 2,6 millioner i 2018 og et overskudd på 1,6 millioner i 2019. Gjelden økte mye i 2018, mens egenkapitalen i selskapet har vært stabil. Etter flere år med underskudd hadde Elverum industribygg og utvikling AS overskudd i 2018 og 2019. i 2018 ble gjelden doblet fra 5 til 10 millioner. Egenkapitalen er stabil.</p> <p>Generalforsamlingen i Elverum Vekst AS består av formannskapet i Elverum kommune. Styret består av 5 medlemmer og det velges også 2 varamedlemmer. Morselskapet og de heleide datterselskapene har etter hva vi erfarer samme styreleder, og det er felles daglig leder for Elverum vekst, Elverum kommunale industribygg AS og Elverum industribygg og utvikling AS. Eiermotivasjonen er i kommunens Eiermelding oppgitt å være både politisk og samfunnsmessig og effektivisering av tjenesteproduksjonen.</p> <p>Risikoen vurderes som middels mens vi mener dette er et selskap som har høy vesentlighet for Elverum.</p>		
<p><i>3. Elverum Energi AS (100%)</i></p> <p>Selskapet har som formål å eie og drive foretak innenfor produksjon, distribusjon og omsetning av energi og annen infrastruktur samt annen næringsvirksomhet, herunder delta i andre selskap. Selskapet har eierskap i Østerdalen kraftproduksjon AS (67 %), Elsikkerhet Norge AS (8 %), Nordavind DC sites AS (8 %) og Innlandet Energi Holding AS (1,3 %). Østerdalen kraftproduksjon AS eies sammen med Nord-Østerdal kraftlag SA. Elsikkerhet Norge AS tilbyr blant annet tjenester innen elsikkerhet og eies sammen med fire andre energiselskap i Innlandet. Nordavind DC sites AS er et selskap som er opprettet for å få etablert datasentre i regionen og selskapet eies sammen med flere kommuner i Innlandet. Innlandet Energi Holding AS ivaretar interessene til innlandskommunene i Eidsiva/Hafslund. Det anses lite hensiktsmessig å gjennomføre eierskapskontroll i de datterselskapene hvor Elverum Energi AS har små eierandeler.</p>	M	H

Plan for eierskapskontroll 2020-2023 med risiko- og vesentlighetsvurderinger
Revisjon Øst IKS for kontrollutvalget i Elverum kommune

<p>Selskapet har solid økonomi og er viktig med hensyn til årlig utbytte til Elverum kommune.</p> <p>Generalforsamlingen består av formannskapet i Elverum kommune. Styret består av 4 medlemmer og 2 varamedlemmer. I eierskapsmeldingen for Elverum kommune er finansielle og samfunnsøkonomiske forhold motivasjonen for å eie selskapet.</p> <p>Vi anser risiko forbundet med selskapet til å være middels, mens det er av høy vesentlighet for Elverum kommune</p>		
<p><i>4. Terningen Arena Idrett og Kultur AS (100%)</i></p> <p>Selskapet har oppføring og drift av idrettsanlegg som formål, og selskapet er uten eget økonomisk formål. Selskapet har et heleid datterselskap; Terningen Arena Idrett og Kultur Drift AS. Selskapet går med overskudd, men økonomien har vært utfordrende og selskapet har hatt tett oppfølging de senere år. Gjeldssituasjonen er stabil, mens selskapet fikk tilført et større beløp som egenkapital i 2019. Driftsselskapet har hatt greie resultater jevnt over, stabil gjeldssituasjon og svakt økende egenkapital. Selskapet har tatt opp store lån fra Elverum kommune, og det vil ha betydelige økonomiske konsekvenser for kommunen dersom selskapet ikke klarer å innfri sine forpliktelser.</p> <p>Det ble gjennomført en selskapskontroll som omfattet begge selskaper i 2018. Selskapskontrollen dekket både eierskapsforvaltningen og forvaltningsrevisjon rettet mot økonomistyringen. For eierskapsdelen ble det gitt anbefalinger i forbindelse med et oppløsningsvedtak for selskapet, styrets kompetanse, rutiner for habilitetsvurderinger, etiske retningslinjer, styreprotokoller og avtaler med kommunen. Det er videre gjennomført en oppfølgingskontroll mot selskapene i 2019 og som var konsentrert mot roller i kommunen og selskapet, og habilitet. Det ble gitt anbefalinger for å unngå uheldige rolleblandinger og sikre at habilitet blir ivaretatt på en god måte. Det kan være hensiktsmessig å følge opp om de anbefalinger som er gitt er etterlevd, for eksempel mot slutten av valgperioden</p> <p>Generalforsamlingen består av formannskapet i Elverum kommune. Styret består av 3 medlemmer. Det er de samme som sitter i styret i TAIK AS og i TAIKD AS. Motivasjonen for eierskapet er i eierskapsmeldingen oppgitt å være politisk</p> <p>Vi vurderer risiko og vesentlighet til å være middels.</p>	M	M

Plan for eierskapskontroll 2020-2023 med risiko- og vesentlighetsvurderinger
Revisjon Øst IKS for kontrollutvalget i Elverum kommune

<p>5. Flerbruksanlegget AS (100%)</p> <p>Selskapet skal drive med utvikling og salg av egen fast eiendom og formålet er å videreutvikle Terningen Arena og drive folkehelse relatert eiendomsutvikling i Elverum. Selskapet har 51 % eierandel i Terningen Arena Holding AS, som igjen eier Terningen Arena barnehage AS og Terningen Arena Næringsbygg AS fullt ut. De økonomiske resultatene har variert noe de senere år men gikk i overskudd i 2019. Selskapet har stabilt lav gjeld og en egenkapital som går litt opp og ned i takt med de økonomiske resultatene. Terningen Arena Holding AS har gode resultater og virker som et solid selskap.</p> <p>Generalforsamlingen består av formannskapet i Elverum kommune. Styret kan bestå av fra 3 til 7 medlemmer. I eierskapsmeldingen oppgis motivasjonen for eierskapet å være politisk. Daglig leder i Flerbruksanlegget AS er styreleder i holdingselskapet.</p> <p>Risiko og vesentlighet vurderes å være middels.</p>	M	M
<p>6. Ydalir boligutvikling AS (100%)</p> <p>Selskapet er opprettet i desember 2019 og har som formål å utvikle boligkonsepter og bygge boliger. Selskapet har en aksjekapital på 7,35 millioner. Ettersom 2020 er første driftsår finnes det foreløpig ikke økonomidata for selskapet. Vi antar at selskapet er et ledd i å legge til rette for økt tilflytning til Elverum, og det vil være viktig for kommunen at selskapet lykkes med dette.</p> <p>Generalforsamlingen består av formannskapet i Elverum kommune. Styret består av 2 medlemmer, og det velges 1 varamedlem. Eiermotivasjonen er i Eiermeldingen oppgitt å være politisk.</p> <p>Vi vurderer risikoen forbundet med eierstyring i selskapet til å være middels, mens vesentligheten for kommunene er høy.</p>	M	H
<p>7. AVR Institute Norway AS (34%)</p> <p>Formålet med selskapet er å drive klyngeutvikling og utleie av utstyr, timer og fasiliteter innen digital innholdsproduksjon, og relatert virksomhet. Det er også et formål å delta i andre selskaper med lignende virksomhet. Selskapet eies med en 34 % andel av Elverum kommune og en 66 % eierandel eies av Hamar kommune. Selskapet har hatt økende aktivitet og har gått i overskudd i 2017 og 2018. Stabil egenkapital og økt gjeld fra 2017 – dette samtidig som verdien av anleggsmidler økte. Det var ikke tilgjengelige regnskapstall for</p>	H	M

Plan for eierskapskontroll 2020-2023 med risiko- og vesentlighetsvurderinger
 Revisjon Øst IKS for kontrollutvalget i Elverum kommune

<p>2019 da dette dokumentet ble skrevet. Vi anser at AVR Institute Norway AS er et selskap der det er vesentlig å følge opp måloppnåelsen for eierne.</p> <p>Generalforsamlingen består av ordførerne i eierkommunene. Styret består av inntil 6 medlemmer og hver av eierkommunene kan foreslå 3 styremedlemmer og 2 varamedlemmer hver. I eierskapsmeldingen er det oppgitt at eiermotivasjonen er politisk.</p> <p>Vi anser risikoen for avvik i selskapet for høy mens vesentligheten vurderes å være middels.</p>		
<p><i>8. Sør-Østerdal Interkommunale Renovasjonsselskap IKS (60 %)</i></p> <p>Selskapet skal på vegne av Elverum, Trysil og Åmot kommuner løse deltakerkommunenes lovpålagte oppgaver med avfallshåndtering og har som formål å bidra til en lavest mulig avfallsproduksjon og en forsvarlig avfallsbehandling. SØIR IKS skal herunder være et selskap med høy kompetanse og skal til enhver tid være pådriver og utvikler av gode og samfunnsansvarlige løsninger.</p> <p>Kommunene har plikt til å levere alt husholdningsavfall til selskapets innsamlings- og behandlingssystem, og skal ikke videreføre eller opprette mottaksanlegg for husholdningsavfall uten at det er gjort avtale med selskapet. Selskapet skal ha det overordnede driftsansvaret for avfallshåndteringen i kommunene, og er ansvarlig for alle operative funksjoner. Dette innebærer ansvar for ordninger som sikrer effektiv kildesortering, innsamling, transport, gjenvinning og gjenbruk og forsvarlig håndtering av alle avfallsfraksjoner.</p> <p>SØIR IKS skal være rådgivende for kommunene i avfallsspørsmål og være kommunenes koordinerende instans for den praktiske avfallshåndteringen. Selskapet skal arbeide for å fremme lokal verdiskapning. Selskapet kan også utføre andre oppgaver for sine eiere innenfor fagområdene renovasjon, avfallshåndtering eller beslektede områder og interkommunale kompetanse. Selskapet kan også inngå avtaler med en eller flere av deltakerkommunene med hensyn til løsning av konkrete oppgaver. Selskapet skal tilby sine tjenester innenfor avfall og gjenvinning mot næringslivet innenfor de generelle rammer som gjelder. Dette innebærer bl.a. at selskapet er utsatt for normal konkurranse fra private aktører på dette området. Selskapet har 100% eierskap i SØIR husholdning AS og i SØIR næring AS.</p> <p>SØIR IKS har hatt overskudd de senere år. Gjeldssituasjonen er stabil og egenkapitalen har økt gradvis. Denne typen selskap skal i utgangspunktet drives i 0 over tid i henhold til den aktiviteten som er omfattet av regelverket for selvkost. Resultatene i datterselskapene viser at husholdningsdelen har</p>	<p>M</p>	<p>H</p>

Plan for eierskapskontroll 2020-2023 med risiko- og vesentlighetsvurderinger
 Revisjon Øst IKS for kontrollutvalget i Elverum kommune

<p>gått med underskudd de senere årene og at egenkapitalen er redusert (selvkostfond), mens næringsdelen har hatt overskudd. Det er ingen stor gjeldsbelastning på selskapene, og gjelden er stabil.</p> <p>Kontrollutvalget planla i 2018 å gjennomføre forvaltningsrevisjon i selskapet rettet mot håndtering av selvkost. Kontrollutvalget ba kommunestyret om ekstra midler til å få gjennomført forvaltningsrevisjonen. Da utvalget fikk avslag ble gjennomgangen avblåst og det ble prioritert å rette innsatsen mot andre tema i kommunen.</p> <p>Hver eierkommune oppnevner 3 representanter til representantskapet med personlige vararepresentanter. Styret består av 5 medlemmer der medlemmene fordeles mellom kommunene slik at Elverum kommune har 2 medlemmer, mens Trysil og Åmot veksler på å ha henholdsvis 1 og 2 medlemmer i styret. Det er i Eiermeldingen for Elverum kommune oppgitt at motivasjonen for å eie er effektivisering av tjenesteproduksjonen, samfunnsøkonomisk og regionalpolitisk. Det er ikke lagt andre føringer i Eiermeldingen som gjelder spesielt for selskapet.</p> <p>Risikoen vurderes å være middels, mens vi mener at dette er et selskap som leverer tjenester med høy vesentlighet for Elverums innbyggere.</p>		
<p><i>9. Midt-Hedmark Brann- og Redningsvesen IKS (30,5%)</i></p> <p>Selskapet skal dekke kommunens behov, plikter og oppgaver i forbindelse med ulykkes- og katastrofesituasjoner som brann, redning, drukning og akutt forurensning, nødalarmtjenester (110) og feiing og tilsyn med fyringsanlegg. Selskapet skal også drive aktivt arbeid knyttet til forebygging og beredskap, og har ansvar og myndighet knyttet til kommunens ansvar i henhold til Brann- og eksplosjonsvernloven.</p> <p>Selskapet har noe varierende resultater med store overskudd i 2015 og 2016, og noe mere moderate underskudd i 2017 og 2018. Gjeldssituasjonen er rimelig stabil og på et akseptabelt nivå. Selskapet hefter ikke for pantstillelser.</p> <p>Det ble i 2018 gjennomført en forvaltningsrevisjon i selskapet rettet mot varslingsrutiner. Forvaltningsrevisjonen var basert på en varslings sak i selskapet. Revisor har gitt selskapet og selskapets eiere anbefalinger vedrørende tydeliggjøring av roller, informasjon og dokumentasjon. Det ble også anbefalt opprettelse av ekstern varslingskanal og avvikshåndtering. Selv om det falt utenom selve forvaltningsrevisjonen anbefalte revisor eierne om å se nærmere på styresammensetningen mht. størrelse og kompetanse. Eierkommunene har i ettertid valgt å se bort fra sistnevnte.</p>	M	H

Plan for eierskapskontroll 2020-2023 med risiko- og vesentlighetsvurderinger
 Revisjon Øst IKS for kontrollutvalget i Elverum kommune

<p>Styret består av hele 12 medlemmer, herav 10 medlemmer fra eierkommunene. Representantskapet består av 21 representanter der Elverum stiller med 3. Det er i Eiermeldingen for Elverum kommune oppgitt at motivasjonen for å eie er effektivisering av tjenesteproduksjonen. Det er ikke lagt andre føringer i Eiermeldingen som gjelder spesielt for selskapet.</p> <p>Vi anser risikoen forbundet med Eierstyringen til å være middels. Det er ingen tvil om at selskapet ivaretar en viktig samfunnsfunksjon for innbyggere og både offentlig og privat virksomhet i kommunen, og vi vurderer vesentligheten til å være høy.</p>		
<p><i>10. Revisjon Øst IKS (11 %)</i></p> <p>Selskapet skal utføre revisjon i egenregi i eierkommunene i henhold til kommuneloven og forskrift om revisjon. Selskapet kan også tilby revisjonstjenester til andre der selskapet er valgbar som revisor, og bidra til å styrke tilliten til kommunal forvaltning. Eierkommunene plikter å anskaffe revisjonstjenester fra selskapet, som skal drive til selvkost og ikke ha erverv som formål.</p> <p>Selskapet har hatt overskudd de senere år, og har hatt som mål å opparbeide en buffer i form av disposisjonsfond. Den største gjeldsposten i selskapet er pensjonsforpliktelse som er beregnet til ca. 71 millioner ved utgangen av 2019. Slik pensjonsforpliktelse bokføres gir dette en negativ egenkapital på 5,3 millioner. Selskapet hefter ikke for pantstillelser.</p> <p>Det ble i 2019 planlagt en fusjon med Innlandet Revisjon IKS. Intensjonen var å opprette et revisjonsselskap som dekket størsteparten av nye Innlandet fylke. Disse planene strandet og Innlandet fylkeskommune valgte Innlandet Revisjon IKS som revisor. Sammenslåingen av Hedmark og Oppland fylkeskommuner innebar at Hedmark fylkeskommune har gått ut som eier av selskapet fra 2020. Det er i ettertid arbeidet aktivt med å etablere samarbeid med Romerike Revisjon IKS. Det var ved utgangen av 2019 til sammen 21,2 årsverk i selskapet mot 26,7 årsverk i 2014.</p> <p>Kommunestyret i Elverum velger en representant og en vararepresentant til representantskapet som består av til sammen 16 medlemmer. Styret består av 6 medlemmer hvorav 4 velges av representantskapet, mens 2 velges av og blant de ansatte. Det er i Eiermeldingen for Elverum kommune oppgitt at motivasjonen for å eie er effektivisering av tjenesteproduksjonen. Det er ikke lagt andre føringer i Eiermeldingen som gjelder spesielt for selskapet.</p> <p>Selskapets drift har ikke umiddelbart en vesentlig betydning for kommunens tjenester, og utgjør ingen vesentlig verdi økonomisk sett. Risiko og vesentlighet vurderes å være middels.</p>	<p>M</p>	<p>M</p>

Plan for eierskapskontroll 2020-2023 med risiko- og vesentlighetsvurderinger
Revisjon Øst IKS for kontrollutvalget i Elverum kommune

<p>11. Aktuelle fellestema innen eierskapskontroll</p> <p>Eierskapskontroll trenger ikke nødvendigvis gjennomføres opp mot det enkelte selskap. Det kan være aktuelt å gjennomføre kontroller på tvers av kommunens selskaper, på tema som har spesiell betydning for kommunen og som har sitt grunnlag i kommunens eierstrategi, eiermelding eller andre føringer. Det kan også være aktuelt å inkludere denne typen temaer i eierskapskontroller rettet mot enkeltstående, i tillegg til de mer generelle anbefalingene for god eierstyring. Det vil i tillegg til en vurdering av hvordan kommunens eierrepresentant følger opp disse temaene, også være hensiktsmessig å kartlegge hvordan praksis på områdene er i selskapene.</p> <p>Eiermeldingen for Elverum kommune legger premisser for kommunens eierskapspolitikk og skisserer også noen forhold som kommer i tillegg, eller som presiseres som områder som kommunene er spesielt opptatt av. Eksempel på dette er beskrevet i kapittel 5.1.2. i dette dokumentet. Vi anser det som hensiktsmessig at følgende tema vurderes inkludert i de eierskapskontroller som gjennomføres:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Praktisering av offentlighet, jfr. offentleglova - Gjennomføring av valg av styremedlemmer - Hvordan selskapene ivaretar kravet om å være en ansvarlig samfunnsaktør, inkludert klima og miljøaspektet - Rapportering og informasjon til eierne - Arkivering av dokumentasjon i eierorganet <p>Det kan, som sagt, også gjennomføres gjennomgående kontroller for disse temaene for alle selskaper der dette er mulig</p> <p>Risikoen vurderes å være middels, mens vi mener at disse temaene er vesentlige i forhold til Elverum kommunens eierforvaltning</p>	M	H
---	---	---

Følgende selskap er ikke omtalt ytterligere ettersom vi anser risikoen å være lav, eller at selskapene har lav vesentlighet i forhold til kommunens eierskap. Dette er også selskaper der vi anser at kommunen uansett vil ha begrenset innflytelse ut fra at den har en mindre eierandel i selskapene, eller at organisasjonsformen er slik at eierskapskontroll ikke er aktuelt:

Selskap som ikke er tatt med pga. lav risiko eller vesentlighet	Risiko	Vesent- lighet
Elverum kommuneskoger KF	L	M
Elverum kommunale pensjonskasse	L	H
Kinoalliansen AS	M	L
Norske Skogindustrier AS	L	L
Filmparken AS	L	M
Abakus AS	L	M

7 Referanser

Norges Kommunerevisorforbund 2019, Veileder i risiko og vesentlighetsvurdering

Norges Kommunerevisorforbund 2018, Veileder i selskapskontroll

Elverum kommune, Eierskapsmelding av 30.1.2013

Elverum kommune, Eierskapsmelding til behandling i kommunestyret høsten 2020

Elverum kommune, Eierskapsmelding del 2 – Oversikt over Elverum kommunes Eierskapsportefølge 31.12.2012

Elverum kommune, Skjematisk oversikt over kommunens eierskap – utvalgte anbefalinger

Presentasjon vedr. kommunene som eier i selskap og virksomheter – Folkevalgtprogram for Elverum kommunestyre vinteren 2019/2020

Elverum kommune, Regnskap 2019

Hedmark Revisjon IKS, Selskapskontroll del 2 Agena AS (tidligere Tunet AS) 2017

Hedmark Revisjon IKS, Selskapskontroll TAIK AS og TAIKD AS (2018)

Hedmark Revisjon IKS, Oppfølgingskontroll TAIK AS og TAIKD AS (2019)

Hedmark Revisjon IKS, Varslingsrutiner i MHBR IKS (2018)

7.1 Internettreferanser

Bisnode/CreditPro: <http://soliditet.no>

<https://mhbr.no/>

<https://soir.no/>

<https://www.elverumvekst.no/>

<https://agena.no/>

Arkivsak-dok. 21/00038-7
Saksbehandler Gunvor Kristin Moe

Saksgang
Elverum kontrollutvalg 2019 - 2023

Møtedato
28.01.2022

SAK EL-14/22 KONTROLLUTVALGETS EGNEVALUERING 2021

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar egnevalueringen sin til etterretning

Vedlegg:

Ingen

Saksframstilling:

Kontrollutvalget tar en evaluering av møtene som er gjennomført i 2021. Hva var bra og hva kan eventuelt gjøres bedre? Er det saker/informasjon/endringer som skal inn i tiltaksplanen?

- Gjennomføres møtene på en effektiv og engasjerende måte?
- Er antall møter tilstrekkelig i forhold til saksmengde?
- Klarer kontrollutvalget å ivareta kontrollfunksjonen på en god måte?
- Hvordan oppfattes utvalget av andre sentrale aktører slik som kommunestyret og administrasjonen?
- Er roller og ansvarsdeling klar mellom kontrollutvalg, kommunestyret og administrasjonen?
- Hvordan fungerer samhandling med revisor?
- Hvordan fungerer samhandling med sekretariatet?

Arkivsak-dok. 21/00033-13
Saksbehandler Gunvor Kristin Moe

Saksgang
Elverum kontrollutvalg 2019 - 2023

Møtedato
28.01.2022

SAK EL-15/22 EVENTUELT

Forslag til vedtak/innstilling:

Legges fram uten forslag til vedtak

Vedlegg:

Ingen

Saksframstilling:

Arkivsak-dok. 21/00041-18
Saksbehandler Gunvor Kristin Moe

Saksgang
Elverum kontrollutvalg 2019 - 2023

Møtedato
28.01.2022

SAK EL-16/22 REFERATER, ORIENTERINGER OG DISKUSJONER

Forslag til vedtak/innstilling:

- Kontrollutvalget tar referatene og informasjonen til orientering
- Kontrollutvalget tar vedlagte tiltaksplan med oppfølgingsliste til orientering

Vedlegg:

Tiltaksplan

Saksframstilling:

Det er vedtatt at kontrollutvalgsmedlemmene skal ha en gjensidig orientering fra de komiteene de skal ha oppmerksomheten rettet mot.

Orienteringer/diskusjoner

- Gjensidig orientering fra kontrollutvalgsmedlemmene (**hvert enkelt medlem forbereder en orientering til de øvrige**).

Kontrollutvalget har fordelt oppmerksomheten på de ulike områdene slik:

- Saker fra formannskapet: Ole Kristian Solberg
- Saker fra komite for helse og omsorg: Siv Lena Birkheim
- Saker komite for vekst og utvikling: Rune Rindalsholt
- Saker fra komite for utdanning: Britt Weium
- Saker fra plan og eiendom: Jan Eirik Krey

Kontrollutvalget tar en gjensidig orientering i hvert møte. Kontrollutvalgets medlem i kommunestyre eventuelt kontrollutvalgets leder oppfordres til å orientere om sakene i møtet, spesielt kontrollutvalgets saker.

- Eventuelle mediasaker
- Innspill fra kontrollutvalgsmedlemmene, tiltaksplanen og temaer

Daglig leder i Konsek Øst IKS har videre bestemt/foreslått at sekretariatet i hvert møte legger ved «tiltaksplan med oppfølgingsliste» som blir oppdatert etter hvert møte, til denne orienteringssaken. Den blir lagt ut på sekretariatets hjemmeside en

gang årlig, sammen med årsrapporten. Tidligere har den oppdaterte planen blitt lagt ut etter hvert møte.

KONTROLLUTVALGET I ELVERUM KOMMUNE

Tiltaksplan og oppfølging av saker Elverum kommune

Utgangspunktet for oppgaver knyttet til:

- regnskapsrevisjon er bl.a. relatert til § 3 i forskrift om kontrollutvalget og revisjon og koml. § 24-9.
- forvaltningsrevisjon er bl.a. relatert til koml. § 23-3, samt plan for forvaltningsrevisjon.
- eierskapskontroll er bl.a. relatert til koml. § 23-4, samt plan for eierskapskontroll.
- kontrollutvalgets påseansvar er bl.a. relatert til koml. § 23-2.
- budsjettbehandlingen er bl.a. bl.a. relatert til forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 2. (Kontrollutvalget følger opp at kontrollutvalgets forslag følger med til kommunestyrets behandling av budsjettet (jf. reglement for kontrollutvalget § 4).)
- kontrollutvalgets rapportering er bl.a. relatert til koml. § 23-5.

Møte	Kontrollutvalgets saker 2022
Fortløpende rapportering	<ul style="list-style-type: none"> • Samme økonomiske rapportering som formannskapet får. • Kontrollutvalgsmedlemmene skal ha tilgang til dokumenter fra alle politiske utvalg. • Kontrollutvalget har valgt å fordele følgende utvalg mellom seg (oppfølging): <ul style="list-style-type: none"> ○ Formannskapet – Ole Kristian Solberg ○ Komitè for helse og omsorg – Siv Lena Birkheim ○ Komitè for utdanning – Britt Weium ○ Komitè vekst og utvikling – Rune Rindalsholt ○ Komitè plan og eiendom – Jan Eirik Krey • Ole Kristian Solberg og Rune Rindalsholt er kommunestyrets representanter i kontrollutvalget
I hvert møte eller når kontrollutvalget bestemmer det	<ul style="list-style-type: none"> • Samtale med ordfører og kommunedirektør. • Orienteringer fra kommunedirektøren: <ul style="list-style-type: none"> ○ Økonomisk situasjon – inkludert byggeprosjekter. ○ Anmeldelser og varsling (rutiner for varsling). ○ Oppfølging av kommunestyrevedtak (KU medlemmene leser tertialrapport der dette blir rapportert) ○ Sykefravær. ○ Tilsynssaker. • Informasjon fra enhetene/virksomhetene/tjenestene (<i>spesifisert under hvert enkelt møte</i>). • Sekretariatsleders oversikt over kontrollutvalgets saker med vedtak og oppfølgingen av disse. • Rapport fra andre tilsynsorganer og kommunens svar/oppfølging
Fredag 28.1.22	<ul style="list-style-type: none"> • Godkjenning innkalling/sakliste • Godkjenning protokoll 26.11.21 • Orientering – kommunens eierskapsmelding + «det vanlige» (mulig kom.dir.har ferie) • Benchmarking Revisjon Øst IKS • Statusrapport revisjon 2021, andre halvår (31.12.21) • Interimrapport 2021 • Årsplan kontrollutvalget 2022 – ny behandling • Uavhengighetserklæring 2022 oppdragsansvarlig RR • Uavhengighetserklæring 2022 oppdragsansvarlig FR • Vurdering av kontrollutvalgets påseansvar for regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon for 2021, jf. NKRFs veiledere. • Bestilling av prosjektplan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon iht. plan for forvaltningsrevisjon 2021-2024

Konsek Øst IKS

Kontrollutvalgssekretariat for kommunene Eidskog, Grue, Kongsvinger, Nord-Odal, Sør-Odal, Våler, Åsnes, Åmot, Engerdal, Trysil, Stor-Elvdal og Elverum

Kontrollutvalget i Elverum kommune

Møte	Kontrollutvalgets saker 2022
	<ul style="list-style-type: none"> • Bestilling av eierskapskontroll iht. plan for EK 2020-2023 • Evaluering av KU møtene 2021 • Eventuelt • Referater og orienteringer • Referatsaker
Fredag 11.3.22	<ul style="list-style-type: none"> • Godkjenning innkalling/sakliste • Godkjenning protokoll 28.1.22 • Orientering – oppfølging av sak ang.HBO fra 22.10. der KU ber om at det blir utarbeidet en konkret tiltaksplan ift. Funn i rapport fra Aktimed • Forvaltningsrevisjon «Budsjett- og økonomistyring, inkludert investeringsprosjekter i Elverum kommune» • Engasjementsbrev kommunen og kommuneskogen • Kontrollutvalgets årsrapport og regnskap for 2021 behandles og oversendes deretter kommunestyret til orientering. • Eventuelt • Referater og orienteringer • Referatsaker
Fredag 20.5.22	<ul style="list-style-type: none"> • Godkjenning innkalling/sakliste • Godkjenning protokoll 11.3.22 • Orientering • Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet for 2021 (+revisjonsberetning og årsavslutningsbrev for revisjonsåret 2021) • Kontrollutvalgets uttalelse til KF Elverum kommuneskoger sitt regnskap 2021 • Eventuelt • Referater og orienteringer • Referatsaker
Fredag 17.6.22	<ul style="list-style-type: none"> • Godkjenning innkalling/sakliste • Godkjenning protokoll 20.5.22 • Orientering – forvaltningsrevisjon «Tjenestetilbudet innen psykisk helsearbeid og rusomsorg i Elverum kommune» Hva er gjort ifm. anbefalinger? <ul style="list-style-type: none"> ✓ En oversikt over planlagte og gjennomførte statlige tilsynsrapporter • Eventuelt • Referater og orienteringer • Referatsaker
Fredag 9.9.22	<ul style="list-style-type: none"> • Godkjenning innkalling/sakliste • Godkjenning protokoll 17.6.22 • Orientering • Rapportering til kontrollutvalget om "Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen" (FELK) • Eventuelt • Referater og orienteringer • Referatsaker
Fredag 14.10.22	<ul style="list-style-type: none"> • Godkjenning innkalling/sakliste • Godkjenning protokoll 9.9.22 • Orientering • Følge opp eierskapskontroll fra 2021, sak 54/21 • Orientering om revisjonsstrategien for revisjonsåret 2022

Kontrollutvalget i Elverum kommune

Møte	Kontrollutvalgets saker 2022
	<ul style="list-style-type: none"> • Oppdragsavtale 2023 med Revisjon Øst IKS • Forslag til budsjett for kontroll- og kontrollarbeidet for 2023 • Eventuelt • Referater og orienteringer • Møtekalender 2023 • Referatsaker
Fredag 25.11.22	<ul style="list-style-type: none"> • Godkjenning av innkalling/sakliste • Godkjenning av protokoll 14.10.22 • Orientering – oversikt over planlagte og gjennomførte statlige tilsyn • Plan for forenklet etterlevelseskontroll (FELK) • Kontrollutvalgets årsplan for 2023 vedtas og oversendes deretter til kommunestyret til orientering • Eventuelt • Referater, orienteringer og diskusjoner • Referatsaker • Evaluering av KU møtene 2022

KONTROLLUTVALGET I ELVERUM KOMMUNE

Oppfølgingsliste

Møte	Saknr.	Sak	Vedtak	Sendes/ behandles	Behandlet	Oppfølging	Ferdig
28.1.22							

Konsek Øst IKS

Kontrollutvalgsssekretariat for kommunene Eidskog, Grue, Kongsvinger, Nord-Odal, Sør-Odal, Våler, Åsnes, Åmot, Engerdal, Trysil, Stor-Elvdal og Elverum

Kontrollutvalget i Elverum kommune

Forvaltningsrevisjoner/eierskapskontroller	Frist	Notater
Koordinering psykisk helse		Ferdig i 2021 (behandlet i KU 17.9.21)
Budsjettering og økonomistyring		Prosjekt bestilt 5.2.21, behandles 11.3.22
Bestille prosjektplan for ny forvaltningsrevisjon		28.1.22
Bestille prosjektplan for ny eierskapskontroll		28.1.22

Arkivsak-dok. 21/00041-19
Saksbehandler Gunvor Kristin Moe

Saksgang
Elverum kontrollutvalg 2019 - 2023

Møtedato
28.01.2022

SAK EL-17/22 REFERATSAKER

Forslag til vedtak/innstilling:

Referatsaker tas til orientering

Vedlegg:

1. SØIR IKS – innkalling
2. SØIR IKS - protokoll

Saksframstilling:

1. SØIR IKS – innkalling representantskapsmøte 10.12.21
2. SØIR IKS – protokoll representantskapsmøte 10.12.21

Representantskapsmøte SØIR IKS

fre. 10. desember 2021, 09.00 - 11.30

SØIRs administrasjonsbygg, Langholsvegen 229, 2413 Elverum

Agenda

09.00 - 09.00 4. Godkjenning av innkalling og dagsorden

0 min

Beslutning   *Espen Andre Kristiansen*

Vedtak: Dagsorden og innkalling godkjennes

09.00 - 09.00 5. Valg av referent

0 min

Beslutning   *Espen Andre Kristiansen*

Vedtak: Bjørn Erik Jønsberg velges som referent

09.00 - 09.00 6. Valg av to representanter til underskriving av protokollen

0 min

Beslutning   *Espen Andre Kristiansen*

Vedtak:

09.00 - 09.00 7. Behandling av Økonomiplan 2022-2025 SØIR IKS

0 min

Beslutning   *JØRN ØVERSVEEN*

Vedlagt er Økonomiplan 2022-2025 SØIR IKS.

Det er fra styret foreslått et budsjett for SØIR IKS med et resultat for 2022 på

430 000 kr og investeringsrammer for 2022 på 6,620 MNOK

og for 2023 på 3,500 MNOK.

Generell økning av gebyrene er på 5,3% for 2022.

Selvkostfondet er beregnet til å være -2,3 MNOK pr. 31.12.22

og vil være i balanse (ca. 0 kr) i løpet av 2024-2025

Vedtak: Økonomiplan 2022-2025 SØIR IKS godkjennes

 Sak 07-21 Økonomiplan 2022-2025 SØIR IKS.pdf (12 sider)

ØKONOMIPLAN SØIR IKS 2022-2025

RAMMEBETINGELSER

Rammebetingelsene for SØIR Husholdningsrenovasjon AS, fastsettes av staten ved fylkesmannen.

For å sikre en bærekraftig utvikling mot 2050 er samfunnet avhengig av en frakopling der vi oppnår økt velferd og økonomisk vekst, samtidig som ressursbruk og klimagassutslipp reduseres. I denne sammenheng er en sirkulær økonomi en kritisk faktor. I et norsk perspektiv er en overgang til den sirkulære økonomien avgjørende for konkurransekraft og verdiskapning, og her spiller avfalls- og gjenvinningsindustrien en nøkkelrolle som katalysator.

Fra lineær til sirkulær tenkning

I en sirkulær økonomi vil nye produksjonsmetoder og forbruksmønstre gi mindre og mer effektiv ressursbruk. Nye forretningsmodeller vil stå sentralt.

Ifølge Global Footprint Network overstiger vår etterspørsel av ressurser planetens regenerering med hele 62 prosent. Det betyr at vi pr 2015 trengte 1,6 jordkloder for å tilfredsstille vårt forbruk i løpet av ett år. Estimater innebærer at verdens ressursuttak vil tilsvare to planeter innen 2030 dersom vi ikke snur trenden. Dette er effekten av en *lineær økonomi*.

I fremtiden må samfunnet innrettes *sirkulært*. I en sirkulær økonomi er avfall først fremst råstoff for ny produksjon. Dette medfører en betydelig reduksjon i mengden ressurser som brukes, mer effektiv utnyttelse, økt gjenbruk og reparasjon, og gjenvinning av det som fortsatt blir avfall. På lang sikt medfører en sirkulær økonomi at det i utgangspunktet ikke oppstår avfall, og dermed ingen avfallsindustri slik vi kjenner den i dag. Det finnes kun industri, siden alle ressurser går i sirkulasjon. Veien dit er lang. Gjenvinning av avfall vil derfor spille en sentral rolle i den sirkulære økonomien i lang tid fremover.

Visjonen om en sirkulær fremtid innebærer at lønnsomheten i effektiv ressursbruk driver utviklingen. Samspillet mellom bruk av markedskrefter, og myndighetenes rolle som samfunnsutviklere og rammesettere, blir avgjørende. Dette stiller store krav til vår måte å tenke på og har konsekvenser for hvordan produkter utformes, bygg planlegges og bydeler utvikles. Det medfører også at myndighetene må regulere markedet på en måte som reflekterer behovene i en sirkulær økonomi.

Høsten 2015 vedtok FN nye bærekraftsmål. FN definerer bærekraftig utvikling slik: *”Bærekraftig utvikling handler om å ta vare på behovene til mennesker som lever i dag, uten å ødelegge fremtidige generasjoners muligheter til å dekke sine”*. De mest relevante for renovasjonsbransjen er mål 8 og mål 12.

Mål 8 er å "Fremme varig, inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle", og det viktigste delmålet sirkulærøkonomien kan støtte er:

8.4. Til og med 2030 gradvis å bedre utnyttelsen av globale ressurser innenfor forbruk og produksjon, og arbeide for å oppheve koblingen mellom økonomisk vekst og miljødelegger.

Mål 12 er "Sikre bærekraftig forbruk og produksjon", og de viktigste delmålene er:

12.1. Gjennomføre det tiårige handlingsprogrammet for bærekraftig forbruk og produksjon.

12.3. Innen 2030 halvere andelen matavfall per innbygger på verdensbasis.

12.5. Innen 2030 betydelig redusere avfallsmengden gjennom forbud, reduksjon, gjenvinning og ombruk.

Det er nå ventet at et nytt EU-direktiv vil føre til at nasjonale mål for avfall blir at innen 2035 skal virkelig gjenvinningsgrad for husholdningsavfall være 65%.

Våre lokale mål er fastsatt i strategidokument av 30.01.2004.

Målsettingen er sammensatt av hovedmål og flere delmål etter prinsippet om balansert målstyring:

HOVEDMÅL

1. Lavest mulig avfallsproduksjon
2. Forsvarlig avfallsbehandling
3. Lokal verdiskapning
4. Interkommunal kompetanse

DELMÅL

Målområde Samfunn - vårt bidrag til ønsket samfunnsutvikling:

- I SØIR-kommunene skal avfallsproduksjonen ligge under landsgjennomsnittet
- I SØIR-kommunene skal vi ha best mulig kildesortering i tråd med lovverket og statlige føringer
- 65% av avfallsmengden skal materialgjenvinnes innen 2035. 35% skal energigjenvinnes
- Alt matavfall som oppstår i regionen skal primært gjenvinnes lokalt
- SØIR som interkommunalt selskap kan utvikle og løse andre interkommunale oppgaver på vegne av sine eiere
- SØIR skal ha et godt omdømme i regionen for å sikre sine overordnede målsettinger

Målområde Bruker - hvordan sikre kvalitet på tjenesten:

- Våre brukere skal være fornøyd med kvaliteten på våre tjenester. Det vil si en gjennomsnittlig tilfredshet på minst 4,0 på en skala fra 1,0 – 5,0
- Gjennomsnittlig renovasjonsgebyr skal være under landsgjennomsnittet
- SØIR skal utarbeide et tilbud for deler av næringslivet som kan slutte seg til vårt system Stikkord er miljø, kostnadseffektivitet, «bli med på ruta»

- SØIR skal være en attraktiv samarbeids- partner for kommunene mhp. avfallshåndtering fra off. bygg

Målområde Tjeneste - god organisering, god ressursutnyttelse:

- I SØIR skal vi ha god utnytting av vår kapasitet og ressurser som skal gi en kostnadseffektiv tjenesteproduksjon
- Vi skal produsere tjenester som er i samsvar med våre mål og brukernes behov/ forventninger
- Vi skal i forhold til renovasjon/transport og kompetanse, løpende vurdere behovet for leiedrift kontra egendrift. Vi skal være profesjonelle mhp. anbud og kontrahering
- SØIR skal synliggjøre seg som et redskap for interkommunale oppgaveløsning i forhold til våre eiere

Målområde Organisasjon - kompetanse og tilfredse medarbeidere:

- For å sikre våre overordnede mål, skal vi sette oppnåelige mål på konkrete områder i forhold til hver enkelt ansatt
- Sørge for at relevant informasjon når ut til alle ansatte i SØIR
- Som følge av restrukturering av avfallsbransjen skal vi utrede samarbeidsmuligheter. Vi må være beslutningsdyktig og kunne ta valg på riktig tidspunkt
- For å fange opp og påvirke regelendring og teknologiutvikling skal vi søke å delta i ulike fora

Målområde Økonomi - økonomisk handlefrihet, god økonomistyring:

- I SØIR skal vi ha god økonomistyring gjennom god planlegging, effektiv regnskapsføring og fast rapportering
- Egenkapitalandelen skal være mellom 8-12 % av totalkapitalen
- Ved godkjenning av drift- og investeringsbudsjett skal styret vurdere om likviditetsreserven vil være tilfredsstillende

UTFORDRINGER FOR PERIODEN

Økonomien i selskapet er bedre enn forventet med tanke på at vi har gjennomgått en pandemi, og at de økonomiske effektene av dette har vært vanskelige å forutse..
Prisen på skrapmetall har vært svært høy i det meste av 2021, men det forventes lavere priser for 2022 enn for 2021. Papp og papir har gått fra å være en fraksjon med negativ pris til å bli en positivt priset råvare.

Nesten alle virksomheter i Norge har fått økte kostnader pga. Korona-pandemien. SØIR har vært nødt til å sette inn mer mannskap i 2020 og 2021 for å kunne holde åpnet uten økt smitterisiko for kunder og ansatte. Vi har hatt 4 personer med påvist Covid-19 smitte i SØIR så langt, men uten at det har medført større konsekvenser for tjenestetilbudet

Restavfallsprisene har generelt ligget lavere enn hos selskap vi sammenligner oss med. Prisene for restavfall levert i sekk eller løst, økes derfor mer enn den generelle økingen som er

sør-østerdal
interkommunale
renovasjonnsselskap

på 5,3%. Vi må oppnå bedre sortering på gjenvinningsstasjonene for å kunne nå nasjonale mål, og for å bedre kvaliteten på fraksjonene.

I Elverum er gjenvinningsstasjonen åpen alle hverdager. Vi har to dager med utvidet åpningstid til kl. 19:00. Vi har tidligere vurdert en utvidelse av rampen/avfallsmottaket på grunn av det økende presset i høysesongen (fra Påske til oktober). Dette blir kostbart, og det vil sannynligvis være en bedre løsning å ha flere dager med utvidet åpningstid i høysesongen. Trysil kommune har forbedret avløpet for overvann på Mosanden. Det betyr at vi nå kan senke nivået for avfallscontainerne slik at vi kan ta bort trappene for kundene opp til containerne. Dette er et omfattende og kostbart prosjekt, men som av HMS-grunner bør gjennomføres i løpet av noen år. Det foreslås derfor å gjennomføre et forprosjekt for å avklare utfordringer og prissette oppgaven i løpet av 2023.

Avfallsanleggene i Norge brenner. SØIR har vært heldige, og har kun hatt et branntilløp på Hornmoen. Vi har nå sikret omlastingshallen på Hornmoen med termiske overvåkningskameraer knyttet til en bemannet sentral. Det er også montert brannhydranter ved omlastingshallen og mellom utleiearealene som ØG bruker, og adm.bygget. Vi har gjennomført en kartlegging av alle fasilitetene på våre gjenvinningsstasjoner, og har laget en plan for varslingsanlegg og slukkeutstyr. Utstyret vil komme på plass i løpet av våren 2022. Det er forventet at brannforsikringspremiene for avfallsselskapene vil øke med 50-70% i nær framtid. SØIRs avtale utgår i nov. 2022. Vi regner med at våre tiltak vil være med på å redusere den forventede prisøkningen for vår del.

Renovasjonsforskriften er nå endret med virkning fra 01.01.2021, og dette medfører store investeringer i nedgravde avfallsbeholdere (dypoppsamlere). Særlig er dette aktuelt for fritidsrenovasjon, spesielt i Trysil, men også nye bofellesskap og sameier. På sikt vil dette bidra til bedre kildesortering, mindre forsøpling og et mer estetisk ytre miljø.

Sammendrag av mulige økonomiske konsekvenser for perioden:

I henhold til selvkostprinsippet og størrelsen på selvkostfondet, økes renovasjonsgebyrene med 5,3% for 2022. Dette er en lavere økning enn forutsatt. Resultatet for 2021 ser ut til å bli bedre enn forventet. Dette skyldes i hovedsak høyere priser på avfallsfraksjoner, særlig kompleks-metall. Det har også vært en lavere prisøkning på behandling og innsamling enn det som var lagt til grunn i budsjettet.

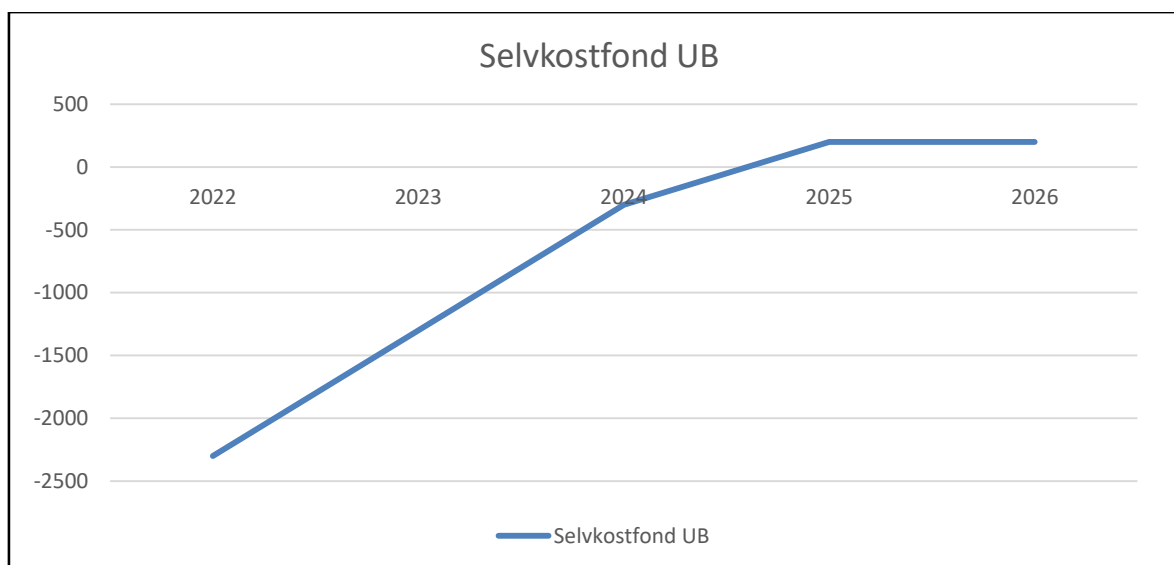
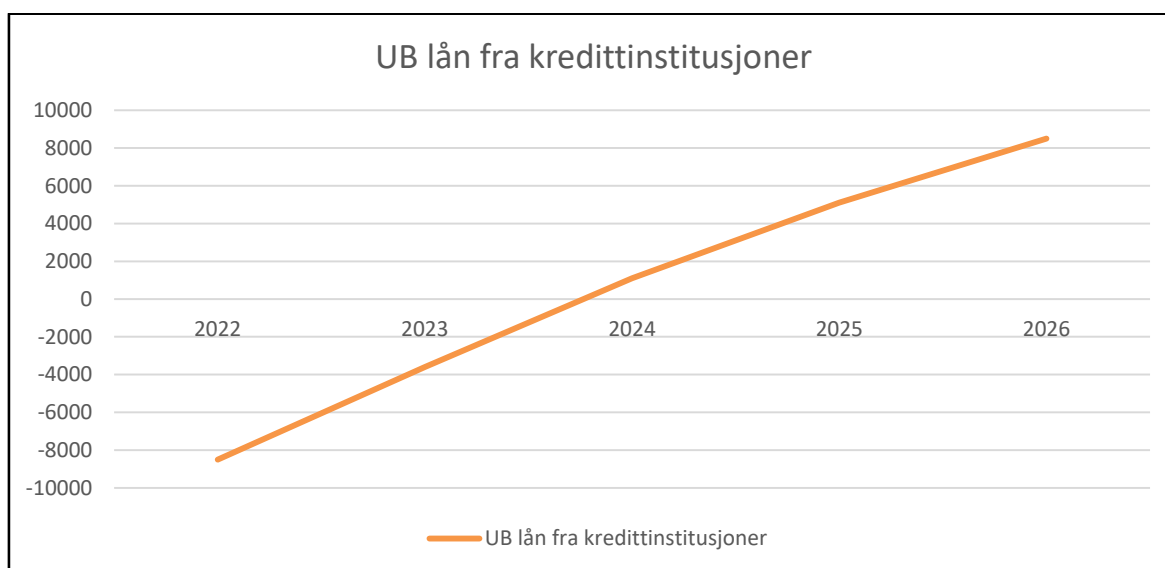
Det er et ustabil marked for «sekundære råvarer», (gjenvunnet avfall). Skrapjern, papp & papir samt treverk er det vanskelig å spå prisutviklingen på, men siden verden nå «gjenoppstartes» etter pandemien, kan det tenkes at stor etterspørsel bidrar til gode priser. Norges bank har varslet flere oppjusteringer av styringsrenten. Antageligvis til sammen 1% i løpet av 2022.

For øvrig kan SØIRs administrasjon ikke se at det foreligger andre faktorer som gjør at en kan forvente vesentlige endringer i selskapets inntekter eller kostnader for årene 2022 – 2025.

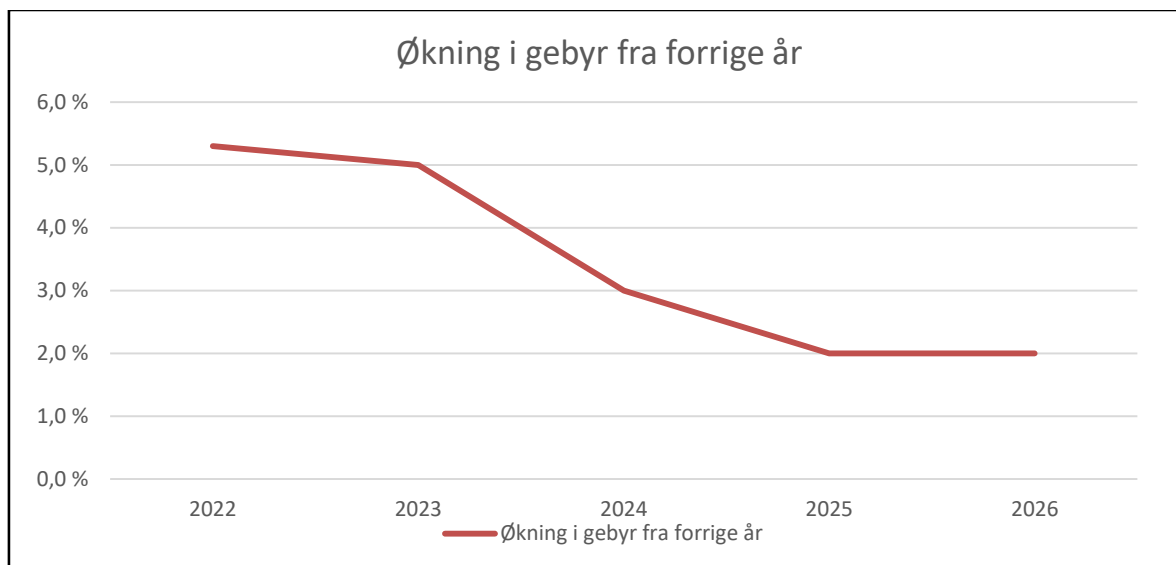
Låneopptaket til investeringer vil i 2022 bli ca. 6,6 MNOK, og ca. 3,5 MNOK for 2023

Selvkostfondet er beregnet til å være ca. -2,3 MNOK ved utgangen av 2022.

Langtidsprognose 2022 - 2026	2022	2023	2024	2025	2026
Resultat IKS	430	400	400	400	400
Resultat Husholdning	-150	1000	1000	500	0
Resultat næring	970	900	900	900	900
Investeringer	-6620	-3500	-3500	-3500	-3500
Avskrivninger	6400	6100	5900	5700	5600
UB lån fra kredittinstitusjoner	-8500	-3600	1100	5100	8500
Selvkostfond UB	-2300	-1300	-300	200	200
Økning i gebyr fra forrige år	5,3 %	5,0 %	3,0 %	2,0 %	2,0 %
Antatt generell prisvekst	3 %	3 %	3 %	3 %	3 %

STRATEGIER OG TILTAK

Målområde Samfunn

Vi må arbeide aktivt med bevisstgjøring av kommunens innbyggere, næringsliv og besøkende (fritidsrenovasjon).

Vi må sørge for god tilrettelegging og god informasjon, og vi må ivareta politisk forankring i eierkommunene.

Vi må utvikle en fleksibel organisasjon og invitere eierkommunene til å bruke SØIR

Vi må møte pressen med god informasjon – Vi må ta raskt tak i eventuelle negative hendelser.

Målområde Bruker

Vi må definere innholdet i vår tjeneste.

Vi skal sørge for en tilfredsstillende service til alle våre brukere og kunder.

Vi må ha god økonomistyring

Vi må definere vårt tilbud og markedsføre oss mot næringslivet

Vi må sørge for å informere om nye regelverk, våre miljømål og vårt tilbud

Målområde Tjeneste

Vi må holde systematiske oversikter over vår kompetanse og våre ressurser

Vi skal avholde jevnlige møter med renovatør – skaffe og utveksle informasjon.

Vi må ha en tett oppfølging av vårt internkontrollsystem og forbedre vår avvikshåndtering

Vi må prioritere behovet for egen kompetanse mht. anbudsprosesser

Vi må bevisstgjøre sentrale politikere og adm. ledere i eierkommunene

Vi skal følge med på utviklingen av ny informasjonsteknologi og ta i bruk det som er hensiktsmessig for våre kunder.

Målområde Organisasjon

Vi må utvikle langsiktige mål og strategier.

Medarbeidere i SØIR må bevisstgjøres mhp. mål og strategier.

Medarbeidere i SØIR må føle seg verdsatt og sett.

Vi må utvikle rutiner for god intern informasjonsflyt.

Vi må påvirke våre «søsterselskap» i forhold til samarbeid.

Vi må ha et styre og administrasjon med god kompetanse og innsikt.

Målområde Økonomi

Vi må ha gode rutiner for økonomiplanlegging og regnskapsføring

Vi skal ha faste økonomirapporter til adm. ledelse og styret som viser periodisert regnskap/budsjett og likviditet.

RAMMEBUDSJETT 2022

Budsjett 2022			
	SØIR IKS	SØIR Husholdning AS	SØIR Næring AS
Avfallsgebyr (Leieinntekter IKS)	28 830 000	55 800 000	3 200 000
Salgsinntekt		6 469 000	2 843 000
Annen driftsinntekt		50 000	
SUM DRIFTSINNTEKTER	28 830 000	62 319 000	6 043 000
Leiekjøring containerutleie			-570 000
Behandling av avfall		-13 665 000	-1 138 000
Innsamling av avfall		-16 000 000	-276 000
Lønnskostnad/Innleid hjelp	-17 240 000	-16 055 000	-1 305 000
Avskrivninger	-6 400 000		
Leie areal/bygninger		-10 400 000	-1 180 000
Annen driftskostnad	- 4 100 000	-6 635 000	-634 000
SUM DRIFTSKOSTNADER	- 27 740 000	-62 755 000	-5 103 000
DRIFTSRESULTAT	1 090 000	-436 000	940 000
Renter til/fra foretak i samme kons.	-250 000	220 000	35 000
Netto finansposter/Rentekostnader	-410 000	66 000	-5 000
RES.FØR SKATTEKOSTNAD	430 000	-150 000	970 000

Husholdningsrenovasjon

Det er i størst mulig grad lagt til rette for at ab. med fritidseiendommer kan kildesortere glass- og metallemballasje. Der det er praktisk mulig vil det framover tilrettelegges for kildesortering av papp/papir, matavfall og plastemballasje.

Det legges opp til økt bruk av dypoppsamlere.

Det er vedtatt en ny, nasjonal merkeordning for avfall. Denne harmonerer stort sett med vår eksisterende ordning. Det blir nye farger på matavfall (fra brunt til grønt), og for glass- og metallemballasje (fra orange til turkis). Av miljøhensyn, og kostnadshensyn, kommer SØIR ikke til å bytte lokk på husholdningsbeholderne for matavfall og G&M til de nye fargene. Vi vil sette på klistremerker med de nye fargene, og symbolene på husholdningsbeholderne hjemme hos innbyggerne i løpet av 2022. Den nye merkeordningen vil bli innført på gjenvinningsstasjonene og på dypoppsamlere/containere.

Gratis levering av julepapir i sekk videreføres for å unngå å få ikke gjenvinnbart julepapir i papirfraksjonen.

Næringsrenovasjon

Dagens tilbud videreføres i 2022. Containere blir satt ut og tømt for SØIR Næring AS av Østlandet Gjenvinning. Prisene justeres i januar 2022.

Gjenvinningsstasjonene

Ingen endringer for gjenvinningsstasjonene er planlagt i perioden

Priser

Renovasjonsgebyrene økes generelt med 5,3%.

For å motivere til bedre sortering på gjenvinningsstasjonene økes prisen på restavfall der med mer enn generell økning. 1m³ restavfall på gjenvinningsstasjonene økes til 270 kr (inkl. mva.). Minstepris endres til 45 kr, for tilsvarende en sekk (inkl. mva.).

Pris på ekstrasekker for restavfall holdes fast på kr 50 (inkl. mva.), (her er det innberegnet transport til gjenvinningsstasjonen).

Bemanning

Det er ikke foreslått økning av fast bemanning for perioden. Det engasjeres to 80% stillinger for 1 år for å håndtere ny, nasjonal merkeordning og bedre ordningen med gjenbrukstorg. Det er økende mengde oppgaver i selskapet. Fra høsten 2022 skal vi starte med undervisning av 4. klassene i kommunene. SØIRs miljøskole vil bli tilbudt alle 4. klasser der elevene får en halv dags undervisning om gjenvinning, miljø og sirkulærøkonomi på Hornmoen inkludert reise.

INVESTERINGSBUDSJETT 2022-2023

INVESTERINGSPLAN 2022 - 2023			
Prosj.nr		Investering	Årlig avskr.
2022 - 1	Avfallsbeholdere 2022	300 000	30 000
2022 - 2	Dypoppsamlere husholdning 2022	1 000 000	100 000
2022 - 3	Firmabil Avdelingsleder renovasjon	470 000	67 000
2022 - 4	Bygg til dieseltank og brannhydrant	100 000	10 000
2022 - 5	Asfaltering av lagerplass for hvitevarer	500 000	50 000
2022 - 6	Brannsikringsanlegg for gjenvinningsstasjonene	600 000	60 000
2022 - 7	Kildesorteringssystemer for fritidsrenovasjon 2022	3 000 000	300 000
2022 - 8	Tilhenger til krokbil	400 000	57 000
2022 - 9	Påbygging av hakerekkemur i Haugedalen	250 000	17 000
	Sum investeringer i 2022	6 620 000	691 000
2023 - 1	Avfallsbeholdere 2023	200 000	20 000
2023 - 2	Dypoppsamlere husholdning 2023	1 000 000	100 000
2023 - 3	Forprosjekt Senking av containernivå i Trysil	500 000	50 000
2023 - 4	Kildesorteringssystemer for fritidsrenovasjon 2023	1 000 000	100 000
2023 - 5	Minilaster/truck til Hornmoen	800 000	115 000
	Sum investeringer 2023	3 500 000	385 000

INVESTERINGER 2022

Avfallsbeholdere 2022 - Ordinære

Investeringsramme: 300.000 kr

Avskrivningstid: 10 år

Det er konstant slitasje og brekkasje på avfallsbeholderne pga. økende avfallsmengder og klimapåvirkning. Det kommer også til nye abonnenter som gjør supplering nødvendig. Det er forventet at vi kan operere med en litt lavere investeringsramme i perioden 2022- 2025. Innføringen av flere dypoppsamlere vil forventelig redusere tilfeller av brekkasje på vanlige beholdere, slik at anskaffelsesbehovet blir mindre over tid.

Dypoppsamlere Husholdning 2022

Investeringsramme: 1.000.000 kr

Avskrivningstid: 10 år

Renovasjonsforskriften er endret til at SØIR anskaffer dypoppsamlere (Moloker) for husholdningskunder der det er hensiktsmessig. Dette blir et spleiselag der kostnadene deles. Kundene, sameier, borettslag ol., koster nedgraving og vedlikehold. Vi regner med at det vil bli en del nyetableringer og at noen eksisterende «borettslag» vil skifte fra beholdere til dypoppsamlere.

Firmabil Avd.leder Renovasjon

Investeringsramme: 470.000 kr

Avskrivningstid: 7 år

Nåværende firmabil ble anskaffet brukt i 2016, og må antageligvis byttes ut i 2022

Bygg til dieseltank og brannhydrant

Investeringsramme: 100.000 kr

Avskrivningstid: 10 år

Dieseltanken for påfylling av hjullaster er flyttet ut av omlastningsbygget av brannhensyn. Den må sikres mot tyveri. Den tenkes plassert ved siden av den nye brannhydranten. Da kan brannhydranten også bygges inn slik at den ikke snør ned, og er sikret mot påkjøring av biler og maskiner

Asfaltering av lagerplass for hvitevarer

Investeringsramme: 500.000 kr

Avskrivningstid: 10 år

Plassen for lagring og opplasting av hvitevarer er gruslagt. For å bedre forholdene for kunder, og forenkle renholdet av plassen vil plassen bli asfaltert

Brannsikringsanlegg for gjenvinningsstasjonene

Investeringsramme: 600.000 kr

Avskrivningstid: 10 år

Som en oppfølging av brannsikringsarbeidet, må gjenvinningsstasjonene få brannvarslingsanlegg og oppdatert slukkeutstyr. Bla. 4 vogner med 50 kg pulverslukkere, og slukkeutstyr for brann i litiumbatterier.

sør-østerdal
interkommunale
renovasjonnsselskap

Kildesorteringssystemer for fritidsrenovasjon 2022

Investeringsramme: 3.000.000 kr

Avskrivningstid: 10 år

I henhold til tidligere planer om «full» kildesortering for fritidskunder og endringen i Renovasjonsforskriften til investering i dypoppsamlere, er det planlagt store endringer for fritidskundene. Den nye innsamlingsavtalen med Norsk Gjenvinning åpner for stor kapasitet for tømning av dypoppsamlere fra mai 2022. De første kildesorteringssystemene vil komme på plass i Trysil til våren, og andre hyttefelt vil følge fortløpende. Ikke alle steder egner seg for dypoppsamlere så der vil kildesorteringscontainere bli benyttet. Det vil ventelig bli innkjøp av mange dypoppsamlere og sorteringscontainere i perioden

Tilhenger til krokobil

Investeringsramme: 400.000 kr

Avskrivningstid: 7 år

En tilhenger til krokobilen vil gjøre transport av krokkasser mer kostnadseffektivt og miljøvennlig. Krokobilen må også muligens byttes ut i løpet av denne 4 årsperioden.

Påbygging av hakerekkemur i Haugedalen

Investeringsramme: 250.000 kr

Avskrivningstid: 15 år

Støping av en et murgjerde oppe på hakerekkemuren i Haugedalen vil være sikrere for kunder enn dagens kjettingsikring. Vedlikeholdsutgiftene vil også reduseres.

Den samlede investerings- og lånerammen for 2022 estimeres til **6.620.000 NOK**

ESTIMERTE INVESTERINGER 2023

Avfallsbeholdere 2023 - Ordinære

Investeringsramme: 200.000 kr

Avskrivningstid: 10 år

Det er stadig slitasje og brekkasje på avfallsbeholderne pga. økende avfallsmengder og klima. Det kommer også til nye abonnenter som gjør supplering nødvendig.

Det er forventet at vi kan operere med en litt lavere investeringsramme for hvert år i perioden 2022- 2025. Inføringen av flere dypoppsamlere vil forventelig redusere tilfeller av brekkasje på vanlige beholdere, slik at anskaffelsesbehovet blir mindre over tid.

Dypoppsamlere Husholdning 2023

Investeringsramme: 1.000.000 kr

Avskrivningstid: 10 år

Renovasjonsforskriften er endret til at SØIR anskaffer dypoppsamlere (Moloker) for husholdningskunder der det er hensiktsmessig. Dette blir et spleiselag der kostnadene deles. Kundene, sameier, borettslag ol., koster nedgraving og vedlikehold. Vi regner med at det vil bli en del nyetableringer og at noen eksisterende «borettslag» vil skifte fra beholdere til dypoppsamlere

Forprosjekt Senking av containernivå i Trysil

Investeringsramme: 500.000 kr

Avskrivningstid: 10 år

Trysil kommune har forbedret avløpet for overvann på Mosanden. Det betyr at vi nå antageligvis kan senke nivået for avfallscontainerne slik at vi kan ta bort trappene for kundene opp til containerne. Dette er vurdert til å være et kostbart prosjekt, men som av HMS-grunner bør gjennomføres i løpet av noen år. Et forprosjekt for å beregne kompleksitet og kostnader planlegges gjennomført i 2023

Kildesorteringssystemer for fritidsrenovasjon 2023

Investeringsramme: 1.000.000 kr

Avskrivningstid: 10 år

I henhold til tidligere planer om «full» kildesortering for fritidskunder og endringen i Renovasjonsforskriften til investering i dypoppsamlere, fortsettes endringene for fritidskundene. Det vil ventelig bli innkjøp av mange dypoppsamlere og sorteringscontainere i perioden

Minilaster/truck til Hornmoen

Investeringsramme: 800.000 kr

Avskrivningstid: 7 år

Nåværende truck på Hornmoen er klar for utskifting. En fleksibel minilaster kjøpes inn.

Den samlede investerings- og lånerammen for 2023 estimeres foreløpig til 3.500.000 NOK

Elverum 29. oktober 2021

Bjørn Erik Jønsberg Daglig leder SØIR IKS

VEDLEGG: Gebyrsatser for husholdningsrenovasjon 2022:

SØR-ØSTERDAL INTERKOMMUNALE RENOVASJONSSKAP IKS				
RENOVASJONSGBYR			2022	2021
Det fastsettes følgende gebyrsatser for Sør- Østerdal Interkommunale renovasjonsselskap IKS. Alle priser er inkl. mva. Ved manuell betaling av fakturering/betalinger, vil det tilkomme et behandlingsgebyr på kr. 35,-. Sør-Østerdal Interkommunale Renovasjonsselskap IKS (SØIR) innkrever renovasjonsgebyrene på vegne av kommunene, og representerer ved innføring av kravene Elverum, Trysil og Åmot kommuner hva gjelder bruk av legalpant i eiendommer.				
Samlet årlig renovasjonsgebyr vil være: Grunngebyr + Volumgebyr restavfall + Leie & tømning av beh. for papir, glass- og metallemb.				
			(Kr)	(Kr)
A	Grunngebyr pr. år – husstander/husholdningsavfall		1 340	1 272
B	Volumgebyr pr år - tømning av restavfallsbeholder 1 gang pr mnd. - ordinære husstander:			
	140 ltr. restavfall		1 526	1 449
	190 ltr. restavfall		2 392	2 271
	240 ltr. restavfall		3 023	2 871
	360 ltr. restavfall		4 538	4 310
	660 ltr. restavfall		8 325	7 907
	160 ltr. ekstrasekk (kjøpes i butikker)		50	50
C	Leie av papirbeholder			
	140 ltr. papir		128	121
	240 ltr. papir		224	212
	360 ltr. papir		446	424
	660 ltr. Papir		1 098	1 043
D	Leie av beholder for glass- og metallemballasje			
	140 ltr. G&M		128	121
	240 ltr. G&M		224	212
E	Renovasjonsgebyr pr. år - forenklet renovasjonsordning (kun sekkerrenovasjon) - jfr retningslinjer for endring av abonnement: (spredtbygde områder, lang privat gårdsveg, liten avfallsproduksjon)			
	Årsgebyr forenklet ordning		1 502	1 426
F	Fradrag i ordinært renovasjonsgebyr pr. år som følge av hjemmekompostering/bruk av egen gjødselkjeller for bioavfall - jfr. retningslinjer for endring av abonnement			
	Fradrag hjemmekompostering		-590	-560
G	Serviceabonnement pr. år - henting av avfall utover 3 meters-regelen.			
	3-10 meter		220	209
	11-20 meter		448	425
	over 20 meter - særskilt avtale			
H	Gebyr pr år for renovasjon av hytter og fritidseiendommer			
	Kategori 0 - hytter/fritidseiendommer i områder med høy standard og stor avfallsproduksjon (for eksempel Trysilfjellet)		2 689	2 553
	Kategori 1 - hytter/fritidseiendommer i regulerte hytteområder med tilrettelagt infrastruktur (veg, vann, avløp, elektrisitet)		1 680	1 595
	Kategori 2 - hytter/fritidseiendommer i eller i tilknytning til regulerte hytteområder. Omfatter også hytter som ligger inn til offentlig vei/privat vei og hvor det delvis er tilrettelagt infrastruktur. De fleste hytter hører inn under denne kategorien.		911	865
	Kategori 3 - omfatter hytter/koier med lav standard utenfor regulerte områder, uten vegforbindelse i rimelig nærhet		365	346
I	Bringeordning av sortert avfall til ministasjoner - papp/papir, glass og tekstiler			
	Ministasjoner		0	0
J	Bringeordning til gjenvinningsstasjoner - sorterte avfallsfraksjoner som papp/papir, treverk, metall, møbler, farlig avfall, hageavfall, kuldemøbler osv.			
	Sortert avfall - Alle fraksjoner unntatt restavfall		0	0
	Restavfall pr inspisert sekk, inntil 140 liter, i klar plast med løst avfall		45	40
	Restavfall pr. m ³ - 270 kr inkl. mva. (Minsteavgift 140 liter - kr. 45 inkl. mva.)		270	250
	Kostnadene for håndtering av sortert avfall (ikke restavfall) inngår i grunngebyret.		0	0
K	Septikrenovasjon – Elverum kommune			
	For tømning av slamavskillere for eiendommer med fast bosetting betales pr. år for slamvolum opp til 6 m ³ og tømning hvert 2. år.		1 248	1 185
	For eiendommer med fast bosetting uten toalett og for fritidsbebyggelse betales pr. år for slamvolum opptil 6 m ³ og tømning hvert 4. år		620	589
	Tilsyn og kontroll av private avløpsanlegg jfr. KS vedtak 008/19, fritatt for merverdiavgift		360	350

Representantskapsmøte SØIR IKS

fre. 10 desember 2021, 09.00 - 11.30

SØIRs administrasjonsbygg, Langholsvegen 229, 2413 Elverum

Deltakere

Styremedlemmer

Erik Sletten, Magnus Stenseth, Lillian Skjærvik, Berit Stormoen (Vara for Anne C. L. Stenseth),
Espen Andre Kristiansen (Leder for representantskapet), JØRN ØVERSVÆEN (Fungerende Styreleder), Stine Akre, Tove Brenna Holmen,
Yngve Sætre, Bjørn Erik Jønsberg (Referent - Daglig leder)

Møteprotokoll

4. Godkjenning av innkalling og dagsorden

Vedtak: Dagsorden og innkalling godkjennes

Beslutning

Espen Andre Kristiansen

5. Valg av referent

Vedtak: Bjørn Erik Jønsberg velges som referent

Beslutning

Espen Andre Kristiansen

6. Valg av to representanter til underskriving av protokollen

Vedtak: Lillian Skjærvik og Tove Brenna Holmen signerer protokollen

Beslutning

Espen Andre Kristiansen

7. Behandling av Økonomiplan 2022-2025 SØIR IKS

Vedlagt er Økonomiplan 2022-2025 SØIR IKS.

Det er fra styret foreslått et budsjett for SØIR IKS med et resultat for 2022 på 430 000 kr og investeringsrammer for 2022 på 6,620 MNOK og for 2023 på 3,500 MNOK.

Generell økning av gebyrene er på 5,3% for 2022.

Selvkostfondet er beregnet til å være -2,3 MNOK pr. 31.12.22 og vil være i balanse (ca. 0 kr) i løpet av 2024-2025

Vedtak: Økonomiplan 2022-2025 SØIR IKS godkjennes

Beslutning

JØRN ØVERSVÆEN

 Sak 07-21 Økonomiplan 2022-2025 SØIR IKS.pdf

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document

Document ID

67E63934ADF14BB098F6AD3F3935AC05

